

DJEČJI VRTIĆ RADOST
JASTREBARSKO
BRAĆE RADIĆ 10

Tel: 00 385 1 62 81 095

Tel./fax: 00 385 1 62 72 489

e-mail: djecji.vrtic.radost1@zg.t-com.hr

web: www.radost-jaska.hr

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
DJEČJEG VRTIĆA ZA PEDAGOŠKU GODINU
2017./18.**

**NAJLJEPŠI ŠKOLSKI VRT U REPUBLICI HRVATSKOJ 2017.
U KATEGORIJI DJEČJI VRTIĆ**

Jastrebarsko, kolovoz 2018.

Sadržaj

I.	USTROJSTVO RADA.....	3
II.	MATERIJALNI UVJETI RADA.....	6
III.	SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE.....	7
IV.	ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD.....	21
V.	NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE.....	57
VI.	SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI.....	65
VII.	SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA.....	73

I. USTROJSTVO RADA

Dječji vrtić Radost je u pedagoškoj godini 2017./18. godini organizirao rad za djecu predškolskog uzrasta na pet lokacija i to:

- Jastrebarsko, Braće Radić 10
- Jastrebarsko, T. E. Bakača bb
- Jastrebarsko, Mladinska 2/a, G. Desinec
- Jastrebarsko, Cvetković 123
- Jastrebarsko, Gorica Svetojanska 13

Odgojno – obrazovni rad odvijao se u okviru 10-satnog programa za djecu od 12 mjeseci do polaska u osnovnu školu. Realiziran je s 574 djece, koliko ih je bilo upisano na kraju pedagoške godine u 28 odgojnih skupina. Za pedagošku godinu 2017./2018. zaprimljen je 188 zahtjeva za upis u dječji vrtić, od čega je upisano 136 djece. Neupisano je 52 djece (djeca mlađa od godinu dana, djeca s područja drugih općina i djeca nezaposlenih roditelja).

Tablica : Organizacija rada odgojnih skupina prema objektima, broju djece i broju ostalih zaposlenika

	Radost 1		Radost 2	Desinec		Cvetković	Sv. Jana	Predškola	Ukupno
	vrtić	jaslice		vrtić	jaslice				
Skupine	10	6	4	4	2	1	1	2	30
Djeca	210	88	113	90	28	23	22	32	606

Osim redovitog 10-satnog programa realiziran je i program predškole i kraći program engleskog jezika.

Program predškole ostvarivao se u prostorima vrtića, a organiziran je za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu koja nisu bila obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u vrtiću. Program se provodio dva puta tjedno po 3,5 sata. Osnovna zadaća ovog programa bila je razviti i unaprijediti tjelesne, emocionalne, socijalne i spoznajne potencijale djece te poticati komunikacijske vještine potrebne za nove oblike učenja. Program je obogatio dječje doživljaje, proširio njihove spoznaje te doprinio uspješnoj realizaciji mnogih odgojnih i razvojnih zadataka. Program predškole provodio se od 18. rujna 2017. do 31. svibnja 2018. godine.

Tablica : Organizacijska shema predškole

Općina	Naziv skupine	Broj djece
Grad Jastrebarsko	Žabice	16
	Pužići	16

Kraći program ranog učenja stranog jezika za djecu uzrasta od četiri godine do škole Vrtić je proveo u suradnji s Udrugom za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“. Program engleskog jezika održavao se u objektu Radost 1, Radost 2 te na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu. Ukupno je kraći program engleskog jezika polazilo 50-tak djece. U mjesecu lipnju održane su završne

svečanosti. Voditeljice kraćeg programa engleskog jezika bile su tri odgojiteljice naše ustanove te jedna voditeljica profesorica engleskog jezika.

Tijekom ove pedagoške godine provodili smo sportsko-rekreativni program. Društvo Naša djeca Jastrebarsko provodilo je kraći program za djecu od 3 godine života do polaska u školu – program univerzalne sportske škole Mali vitez u koju je bilo uključeno 40 djece. Program je obuhvaćao upoznavanje i vježbanje tehnika različitih loptačkih sportova, elemenata iz gimnastike, atletike i borilačkih sportova te primjenu osnovnih (biotičkih) oblika kretanja za najmlađe kako bi na taj način optimalno poticali razvoj funkcionalnih i motoričkih sposobnosti djeteta.

U prosincu 2017. godine realizirana je Zimska igraonica za djecu u organizaciji Grada Jastrebarsko i udruge Društvo Naša djeca pod nazivom Klizalište u Jaski. Bilo je uključeno 161 dijete iz odgojnih skupina Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Slonići, Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Mačkice, Kockice i Vjeverice. Također, u istoj organizaciji realizirana je i Ljetna igraonica koja uključuje i školu plivanja.

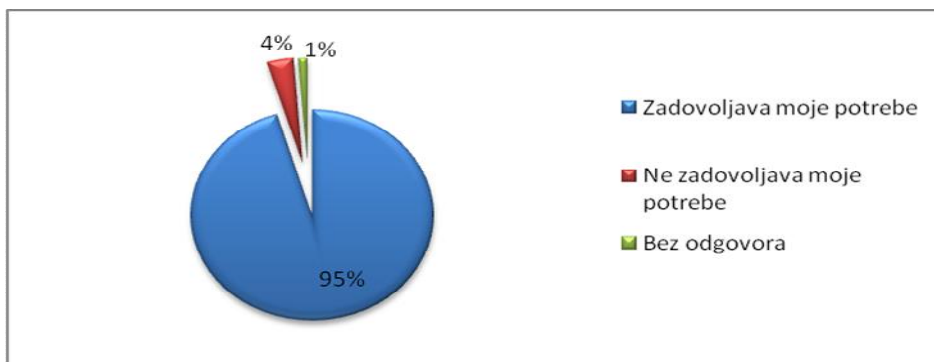
Od 19. do 26. lipnja 2018. realizirano je ljetovanje djece u Dugoj uvali. Na ljetovanju je boravilo 85 djece iz odgojnih skupina Pačići, Gumbeki, Elmeri, Vjeverice, Slonići, Loptice, Krijesnice, Zvezdice u pratnji 9 odgojiteljica.

Radno vrijeme vrtića

Radno vrijeme u centralnom objektu bilo je od 5,30 sati ujutro do 17,30 sati poslije podne, a radno vrijeme u područnom objektu u Radosti 2 od 6,00 do 17,30. Područna odjeljenja Cvetković i Gorica Svetojanska radila su od 6,30–16,30, a područno odjeljenje G. Desinec od 5,30 – 17,30. Početak jutarnje smjene u odgojnim skupinama, kao i završetak popodnevne smjene razlikovao se od objekta do objekta, od skupine do skupine radi specifičnosti rada u tim objektima i potrebama roditelja koje su bile različite.

Duljina zajedničkog rada odgojitelja (preklapanje) u odgojnim skupinama ovisi o dobi djece, te o organizaciji rada i kretala se od 1,0 sat do 1,5 sat. Radno vrijeme djelatnika u ostalim službama bilo je također u funkciji zadovoljavanja svih segmenata procesa rada, a osobito potreba naših korisnika usluga.

Radno vrijeme Vrtića bilo je usklađeno s potrebama većine roditelja i djece. I ove smo godine analizirali potrebe roditelja vezano uz radno vrijeme vrtića. Radno vrijeme vrtića zadovoljava potrebe 95,3 % roditelja te možemo reći da je radno vrijeme Vrtića bilo je usklađeno s potrebama roditelja i djece. 3,5 % roditelja navodi kako radno vrijeme vrtića ne zadovoljava njihove potrebe te predlažu: dežurstvo 1 subotu u mjesecu, radno vrijeme do 18,00 / 19,00 sati, popodnevna smjena, smjenski rad u dvije smjene, rad subotom, a 4 roditelja ne navodi prijedlog. 1,2 % roditelja ne daje odgovor na ovo pitanje. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu. Imajući razumijevanja za svakog roditelja postotak od 3,5 %, kao ni navedeni razlozi nisu relevantni za promjenu radnog vremena. Prilikom upisa nove djece u vrtić također se većina roditelja uklopila u postojeće radno vrijeme.

Graf. Procjena roditelja koliko radno vrijeme vrtića zadovoljava njihove potrebe

1.1. Djelatnici u realizaciji programa

Tablica: Raspored djelatnika prema objektima

	Radost I	Radost II	Desinec	Cvetković	Sv. Jana	Kraći programi
ravnatelj	1	-	-	-	-	-
pedagog	1	-	-	-	-	-
psiholog	1	-	-	-	-	-
defektolog	1	-	-	-	-	-
logoped	1	-	-	-	-	-
viša medicinska sestra	1	-	-	-	-	-
medicinske sestre	2	-	-	-	-	-
odgojitelji	32	8	12	2	2	1
voditelj računovodstva	1	-	-	-	-	-
tajnik	1	-	-	-	-	-
računovodstveni radnik	1	-	-	-	-	-
admin.-račun. radnik	1	-	-	-	-	-
ekonom	1	-	-	-	-	-
glavna kuharica	1	-	-	-	-	-
kuhar/ice	2	-	1	-	-	-
pomoćna kuharica	2,5	1	0,5	0,5	0,5	-
pralja-švelja	1	-	0,5	-	-	-
spremačice	6,5	2	2	0,5	0,5	-
domar-ložač	2	-	-	-	-	-
Ukupno	60	11	16	3	3	1

Ukupno: 94 zaposlenika

II. MATERIJALNI UVJETI RADA

Djeca uče čineći, sudjelujući i istražujući. Prostor koji dijete okružuje utječe na njegove osjećaje, razmišljanja, ponašanja i zapravo utječe na cjelokupnu kvalitetu života. Materijalno okruženje podrazumijeva raspored i uređenje prostora u kojem dijete boravi, ponudu materijala i sredstava koji su mu dostupni.

Tijekom godine smo unaprijedili materijalne uvjete rada u skladu s Godišnjim programom (pedagoška godina) i Planom nabave (kalendarska godina):

- ❖ Zamijenjena je keramika na dijelu terase u novom dijelu vrtića, Radost 1
- ❖ Sanirani su potporni zidici ispred ulaza u novi vrtić, Radost 1
- ❖ Saniran je potporni zidic ispred ulaza u objektu Radost 2
- ❖ Adaptirana je i prenamijenjena blagovaona u novom kvartu radi povećanja sobe dnevnog boravka
- ❖ Nabavljena je oprema za proširenu sobu dnevnog boravka (didaktički ormari i PVC ležaljke)
- ❖ izrađen je novi prostor u Radisti 2 za pospremanje igrala koja se koriste tijekom boravka na zraku
- ❖ Izvršeno je brušenje i lakiranje parketa u dvije sobe dnevnog boravka (Radost 2)
- ❖ Izvedeni su soboslikarski radovi u kabinetu defektologa i logopeda
- ❖ Nabavljena su nova didaktička sredstva za sve skupine
- ❖ Kupljene su igračke za igre na zraku
- ❖ Dokupljena je posteljina i tepisi za pojedine odgojne skupine
- ❖ Nabavljen je veliki suncobran za jasličko dvorište
- ❖ Dokupljeno je posuđe i kolica za serviranje
- ❖ Izmijenjena je audio vizualna oprema
- ❖ Zamijenjeno je dostavno vozilo
- ❖ Nabavljena je zaštitna odjeća i obuća za djelatnike
- ❖ Tijekom godine kontinuirano je nabavljana stručna literatura i časopisi, izvršena je godišnja nabava potrošnog likovnog materijala te je vršena nadopuna prema potrebi

Priliv proračunskih i "vlastitih" sredstava kretao se u okviru plana tako da su računi redovno plaćani, redovno su isplaćivane plaće i uplaćivani doprinosi. U iznosu neoporezive svote isplaćen je radnicima naknada za regres i dar u naravi, te poklon djeci za Svetog Nikolu. Redovito je radnicima isplaćena naknada za prijevoz na posao i s posla.

III. SKRB ZA TJELESNI RAST I RAZVOJ DJECE

Kvalitetno zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta i razvoj brige za sebe temelji se na cjelovitom shvaćanju procesa njege što zahtjeva visoku razinu prilagodljivosti konkretnim mogućnostima, različitim potrebama, sposobnostima i interesima svakog pojedinog djeteta. Podrazumijeva aktivan razvoj partnerskih odnosa djelatnika vrtića i roditelja.

Skrb za tjelesni rast i razvoj djece predstavlja skup planiranih i implicitnih odrednica koje usmjeravaju odgojno-obrazovni proces prema zadacima i sadržajima koji su izvedeni iz cilja, odnosno planiranih očekivanih najpovoljnijih ishoda za svako pojedino dijete. To zahtjeva specifične organizacijske oblike, načine rada i postupke te provjeru uspješnosti istih.

Razvoj brige o sebi u svakodnevnom /fleksibilnom/ rasporedu pretpostavlja individualizirano usvajanje rutinskih radnji: hranjenja, odijevanja, kulturno higijenskih navika i dnevnog odmora.

1. Usvajanje prehrambenih navika kao preduvjeta zdravlja

1.1. Osiguravanje kvalitete prehrane u skladu sa važećim zakonskim odrednicama

Jelovnici su planirani u skladu sa Izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima, te prema priručniku Prehrambeni standardi za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću - jelovnici i normativi (2007). Jelovnici su planirani mjesečno na način da se osigura što više sezonska izmjena namirnica, a dopunjavani su uvođenjem novih namirnica u tender prehrane da bi djeci bila omogućena degustacija novih jela. Opskrba je bila uglavnom zadovoljavajuća, ali uz povremene poteškoće u dostavi zbog čega je dolazilo do izmjena jelovnika. U planiranje jelovnika za travanj bila je uključena i odgojna skupina Slončići i njihovi roditelji u kojoj se provodio projekt „Mi jedemo odgovorno“. Posebna pažnja polagana je nabavi namirnica za djecu sa posebnostima u prehrani, kako bi im bilo omogućeno da kvalitetno zadovolje svoju prehrambenu potrebu.

Kontinuirano su poboljšavani uvjeti u materijalnoj organizaciji obroka u skladu sa Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost, a na način da se vršio dokup posuđa za organiziranje samoposluživanja djece prilikom obroka.

Higijensko epidemiološki nadzor vršen je u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Andrija Štampar iz Zagreba prema sklopljenom ugovoru. Rezultati mikrobioloških nalaza ukazuju na poštivanje načela dobre higijenske prakse, odnosno dobrih sanitarnih uvjeta u objektu.

Dvoje zaposlenika polazilo je Tečaja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u prometu i proizvodnji namirnica pri Županijskom zavodu za javno zdravstvo- ispostava Jastrebarko.

U suradnji sa istim Zavodom redovito su provođeni zdravstveni pregledi djelatnika, te je surađivano na temelju higijensko-epidemioloških indikacija pri slučaju grupiranja određenih uzročnika zaraznih bolesti u odgojnim skupinama.

Briga o uvjetima čuvanja, pripremanja i distribucije hrane je redovito provođena, kao i održavanje čistoće prostorija i automobila za distribuciju hrane, prema Planovima čišćenja i održavanja prostorija i HACCAP planu.

Po prvi puta u našem vrtiću stručnu praksu, sa nastavnim planom i programom u trajanju od 35 sati, pohađala je učenica druge godine zanimanja tehničar nutricionist Prirodoslovne škole Karlovac. Učenica je redovito pohađala praktičnu nastavu te je bila zainteresirana za predstavljene sadržaje.

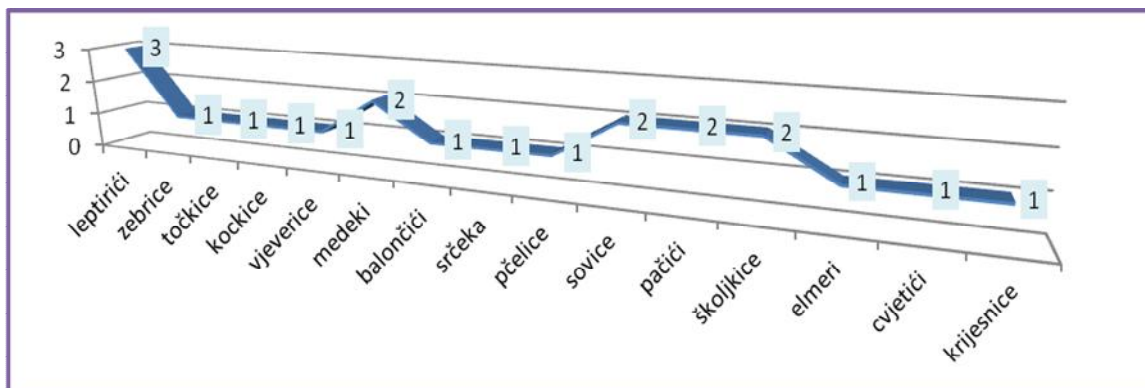
1.2. Usvajanje rituala hranjenja i razvoja prehrambenih preferencija kod djece

Cilj praćenja standardiziranog postupka hranjenja djece u odgojnim skupinama je bio usmjeren na to da se procijeni koliko je u svakoj odgojnoj skupini svakodnevnom /fleksibilnom/ rasporedu osigurano individualizirano usvajanje rutinskih radnji higijene hranjenja i samog hranjenja radi što boljeg razvoja brige o sebi svakog pojedinog djeteta, te koliko kvaliteta života koja je predviđena Standardom daje prilike djeci da uče prepoznavati i prihvaćati vlastite i tuđe potrebe, poštivati različitosti i izgrađivati skrbne odnose sa drugima.

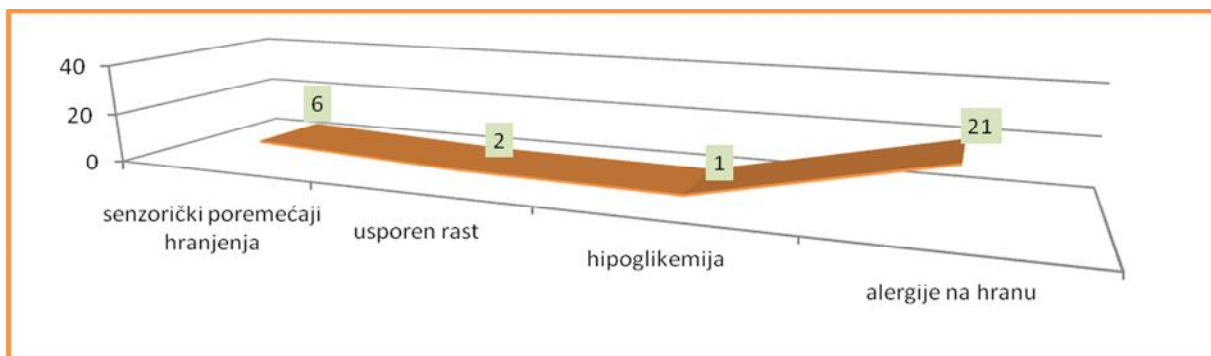
Dnevni ritam obroka u odgojnim skupinama sa pravilnim vremenskim razmakom bio je u skladu sa izmjenama i dopunama Programa zdravstvene zaštite djece, higijene i prehrane u dječjim vrtićima i Prehrambenim standardom Dječjeg vrtića Radost. Samoposluživanja djece u prehrani odvijalo se prema važećem Prehrambenom standardu Dječjeg vrtića. Praćenje količine konzumacije obroka realizirano je interno na nivou odgojnih skupina uključenih u projekt „Mi jedemo odgovorno“.

1.3. Otkrivanje i rješavanje problema vezanih uz prehranu djece

Ove godine je u vrtiću boravilo 30 djece sa specifičnim potrebama u prehrani. Od toga 21 sa alergijom na hranu, 6 djece sa senzoričkim poremećajima hranjenja, dvoje djece usporenog rasta i jedno dijete sa hipoglikemijom. U suradnji sa roditeljima izrađeni su individualni Planovi zdravstvene njege i prehrana je kontinuirano usklađivana sa medicinskom dokumentacijom.

Graf. Prikaz broja djece sa alergijama na hranu po odgojnim skupinama

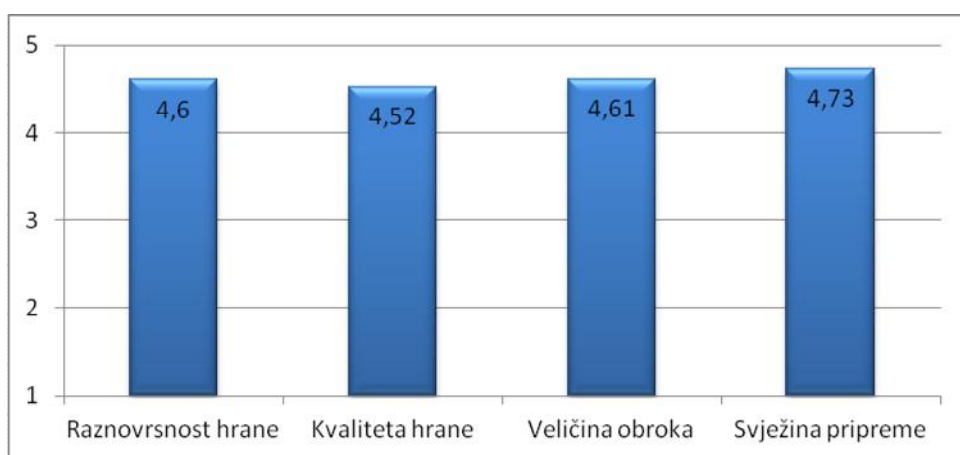
Graf. Razlozi specifične prehrane djece

1.4. Promicanje važnosti zdrave i odgovorne prehrane

Važnost zdrave prehrane u odgojnim skupinama kontinuirano je promovirano kroz: planirane aktivnosti u neposrednom radu sa djecom, provođenjem projekta „Mi jedemo odgovorno“, obilježavanjem Dana kruha- dana zahvalnosti za plodove zemlje i blagoslovom hrane, te

aktivnostima vezanim uz provođenje Plana djelovanje eko vrtića. Organizirana je jedna zajednička užina roditelja i djece, gdje su tom prilikom roditelji mogli kušati jela koja se inače nalaze na redovitim jelovnicima u vrtiću. Za zainteresirane roditelje svih odgojnih skupina u sklopu Dana kruha održan je roditeljski sastanak na temu: Prehrana djece predškolske dobi i poremećaji u hranjenju, gdje su se roditelji mogli upoznati sa načinom na koji je organizirana prehrana u vrtiću.

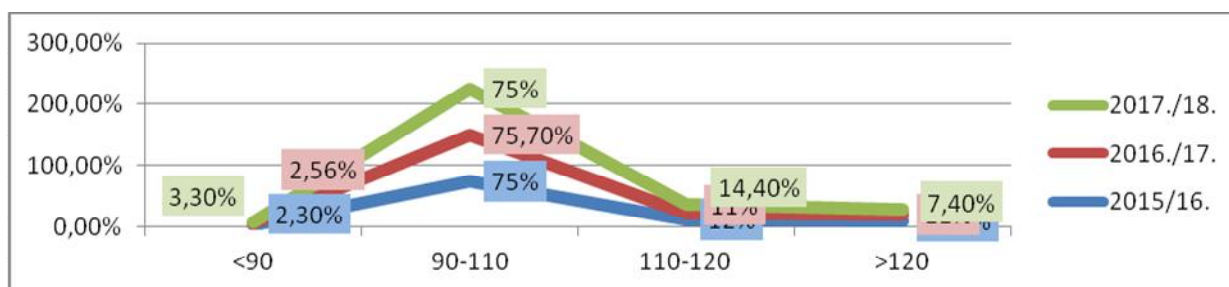
U anketi, roditelji su ocjenjivali kvalitetu prehrane djece u vrtiću. Na skali od 1 do 5 roditelji su procjenjivali zadovoljstvo različitim aspektima prehrane u vrtiću (raznovidnost hrane, kvaliteta hrane, veličina obroka, svježina pripreme hrane). Prosječne ocjene su visoke te možemo smatrati kako su roditelji zadovoljni prehranom djece u vrtiću. Prosječne ocjene za različite aspekte prehrane prikazane su na sljedećem grafu.

Graf. Prosječne ocjene roditelja za različite aspekte prehrane

1.5. Praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti

Na prikazu rezultata antropometrijskih mjerenja uspoređujući ih sa prethodnim godinama vidljivo je da je broj dobro uhranjene djece 75%. Došlo je do pada broja pretile djece, a povećao se broj djece koja su u potencijalnom riziku za pretilost.

Graf. Usporedba stanja uhranjenosti djece u tri pedagoške godine

2. Usvajanje higijenskih navika kao preduvjeta zdravlja

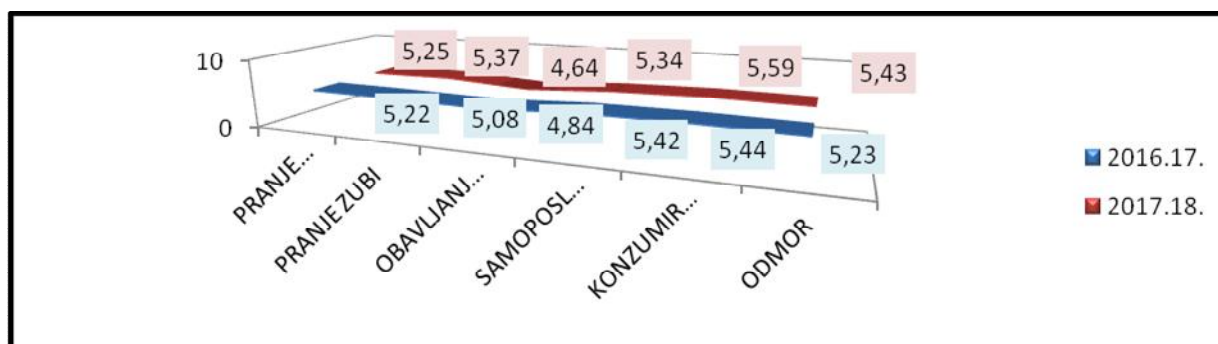
2.1. Usvajanje individualnog rituala higijene svakog djeteta

Individualizirano usvajanje kulturno higijenskih navika primarna je zadaća u njezi djece. Razvoj vještina pranja ruku, zuba, higijene nakon obavljanja nužde, samostalnost u odijevanju i razodijevanju i procjena stupnja usvojenih vještina za svako pojedino dijete važan je čimbenik u procjeni razvoja djece. Odgojitelji svake pedagoške godine prate i valoriziraju usvajanje rituala

kulturno higijenskih navika djece. Relativno su visoke ocjene u usvojenosti rituala: pranja ruku prije jela i nakon obavljanja nužde, usvojenosti rituala pranja zuba, samoposluživanju kod obroka, osviještenosti potrebe djeteta za samostalnost konzumacije vode i načina dnevnog odmora djeteta. Visina ocjene samostalnosti djece u higijeni obavljanja nužde je u blagom padu iz godine u godinu. Razlog tome je sve kasnije odvikavanje djece od pelena što je ovisno o stavovima roditelja.

	2016.17.	2017.18.
PRANJE RUKU	5,22	5,25
PRANJE ZUBI	5,08	5,37
OBAVLJANJE NUŽDE	4,84	4,64
SAMOPOSLUŽIVANJE KOD OBROKA	5,42	5,34
KONZUMIRANJE VODE	5,44	5,59
ODMOR	5,23	5,43

Tablični prikaz prosječnih ocjena razvoja higijenskih navika

Graf. Usporedba prosječnih ocjena razvoja kulturno higijenskih navika u dvije pedagoške godine

2.2. Projekt „Male čiste ruke

U suradnji sa Gradskim društvom crvenog križa Jastrebarsko u 18 odgojnih skupina koje obuhvaćaju djecu uzrasta od 4 do 7 godina, tijekom veljače 2018. godine proveden je projekt „Male čiste ruke“. Radionicu su provodili djelatnici i volonteri GDCK-a. Cilj radionica je bio da se kroz priču, edukativnu slikovnicu i praktični dio pokaže djeci kako, zašto i na koji način treba prati ruke, što su bakterije i virusi i što mogu uzrokovati. Radionice su bile vrlo zanimljive i ocjenjene su visokom ocjenom 5,85 na slali ocjena od 1 do 6.

2.3. Provođenje kvalitetnog dnevnog odmora u svim odgojnim skupinama

Okruženje u kojemu se dnevni odmor odvija u svim odgojnim skupinama usmjereno je na razvijanje i njegovanje pro socijalnih vještina i humanih vrijednosti. Djeca se izravno uključuju u donošenje odluka relevantnih za njihove vlastite potrebe kao što su samostalnost, autonomno i odgovorno djelovanje, suradnju i timski rad, nenasilne oblike komunikacije i kako se angažirati na onim sadržajima i akcijama koje su od interesa za njih osobno i za druge u zajednici. Dio dana koje nazivamo dnevni odmor djece podijeljen je u faze: pripreme za odmor, fazu relaksacije, fazu tišine, fazu spavanja odnosno mirnih aktivnosti, te fazu ustajanja za djecu koja su spavala. Uloga odgojitelja u tom procesu je promatranje djece i adekvatno odgovaranje na njihove individualne potrebe za spavanjem. Odgojitelji ističu korisnost ovog modela. Na sjednici Odgojiteljskog vijeća u listopadu usvojen je Standard dnevnog odmora Dječjeg vrtića Radost Jastrebarsko.

3. Usvajanje kretnih navika za dobrobit razvoja motoričkih potencijala

Program mjera zdravstvene zaštite djece, higijene i pravilne prehrane u dječjim vrtićima predviđa da dijete jednu četvrtinu provedenog vremena u vrtiću provede u kretanju. Protokol o postupanju djelatnika dječjeg vrtića za vrijeme boravka djece na svježem zraku primjenjuje se u svim odgojnim skupinama, kao i Standard planiranja i provođenja tjelesne i zdravstvene kulture. Sva dječja igrališta su primjereno opremljena igralima, spravama i sredstvima za provođenje tjelesnog odgoja kao i sportska dvorana u centralnom objektu. U svim odgojnim skupinama provedeni su satovi tjelesne i zdravstvene kulture. Europski tjedna kretanja, u rujnu 2017. starije odgojne skupine obilježile su organiziranjem sportskih sadržaja.

U objektu Radost 2 proveden je projekt „Kišni dan“ kojem je cilj bio promicanje boravka djece na zraku u kišnim uvjetima.

Održana je i deseta Dječja olimpijada. Ovogodišnju Dječju olimpijadu možemo okarakterizirati vrlo uspješnom.

osmišljavanje olimpijade	5,86
organizacija olimpijade	5,83
reakcija djece	5,69
suradnja s roditeljima	5,82
osobno zadovoljstvo odgojitelja	5,76

Tablični prikaz procjene olimpijade (ocjene odgojitelja)

Pored brojnih planiranih jednodnevnih izleta u ljetovalištu Duga Uvala zagrebačkog Holdinga organizirano je ljetovanje za 85 djece prema verificiranom programu Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta RH.

Pored redovitih aktivnosti vezanih uz kretanja djece zabilježili smo uspješnu suradnju sa Univerzalnom sportskom školom "Mali vitez", koju u *našem gradu* provodi Društvo Naša djeca. Školu klizanja koju također provodi Društvo naša djeca Jastrebarsko prema programu verificiranom od Agencije za odgoj i obrazovanje uz pozitivno mišljenje Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta pohađalo je 157 djece.

4. Sposobnost otkrivanja aktualnih, potencijalnih i trajnih zdravstvenih problema djeteta

4.1. Individualno stručno usavršavanje odgojitelja: "Upravljanje zdravstvenim rizicima"

Upravljanje zdravstvenim rizicima u predškolskoj ustanovi svakako treba promatrati i kroz specifičnost sestrinske prakse u vrtiću. Bazični zakonski dokumenti predškolskog odgoja njegu djece uređuju kroz prizmu kvalitete zadovoljavanja osnovnih potreba djeteta i cjelovitosti zdravstvene njege. Predviđaju planiranje, praćenje, dokumentiranje i procjenu očekivanih ishoda usmjerenih na: dobrobit razvoja motoričkih potencijala; emocionalnu dobrobit; usvajanje higijenskih i prehrambenih navika kao preduvjeta zdravlja; na odsustvo osjećaja ugroženosti i zabrinutosti djeteta; razvoj sposobnosti privremene odgode zadovoljavanja potreba kroz usvajanje vještine samoregulacije; te sposobnost otkrivanja potencijalnih i aktualnih, zdravstvenih problema djeteta.

Uloga odgojitelja u provođenju takve prakse je ključna. Kvalitetnu zdravstvenu njegu djece u vrtiću gotovo je nemoguće osigurati bez dobro educiranih odgojitelja. Sigurno okruženje za djecu gradi se stvaranjem visoko kompetentnih djelatnika koji razvijaju kulturu sigurnosti. Tako zdravlje djece u dječjim ustanovama dolazi u fokus pozornosti. Sustav upravljanja rizicima doprinosi održivom uspjehu, što znači uspješnost u kontinuitetu, temeljenu na načelima kvalitete, održivog razvoja, socijalne odgovornosti i poslovne etike.

Jedna od najvažnijih značajki upravljanja rizicima u predškolskoj ustanovi je siguran kontinuitet zadovoljavanja potreba djece kroz kvalitetnu njegu, koju provode prvenstveno odgojitelji, odnosno ostali nezdravstveni djelatnici. Uspješnost kontrole rizika ovisna je o njihovim kompetencijama. Stoga je odgojiteljima koji neposredno brinu za dijete potrebno redovito stručno usavršavanje. Ove pedagoške godine individualno stručno usavršavanje odgojitelja na temu „Upravljanje zdravstvenim rizicima“ u trajanju od 9 sati bilo je obavezno za sve odgojitelje. Usavršavanje je ocijenjeno vrlo visokom prosječnom ocjenom od 5,86. Na samom početku usavršavanja odgojitelji navode u svojim očekivanjima sljedeće: učenje novih znanja i vještina, obnovu i utvrđivanje znanja, jačanje svojih kompetencija u prepoznavanju i tretiranju rizičnih zdravstvenih situacija i hitnih stanja.

upravljanje zdravstvenim rizicima	5,86
-----------------------------------	------

4.2. Individualni planovi zdravstvene njege

Temeljem procjene aktualnih i potencijalnih zdravstvenih problema djece baziranih na medicinskoj dokumentaciji i u suradnji s roditeljima izrađeni su individualni planovi zdravstvene njege za 76 djece, a odgojitelji i tehničko osoblje su dobili točne upute o intervencijama koje su potrebne za zadovoljavanje osnovnih potreba djeteta u vrtiću i upravljanje zdravstvenim rizicima.

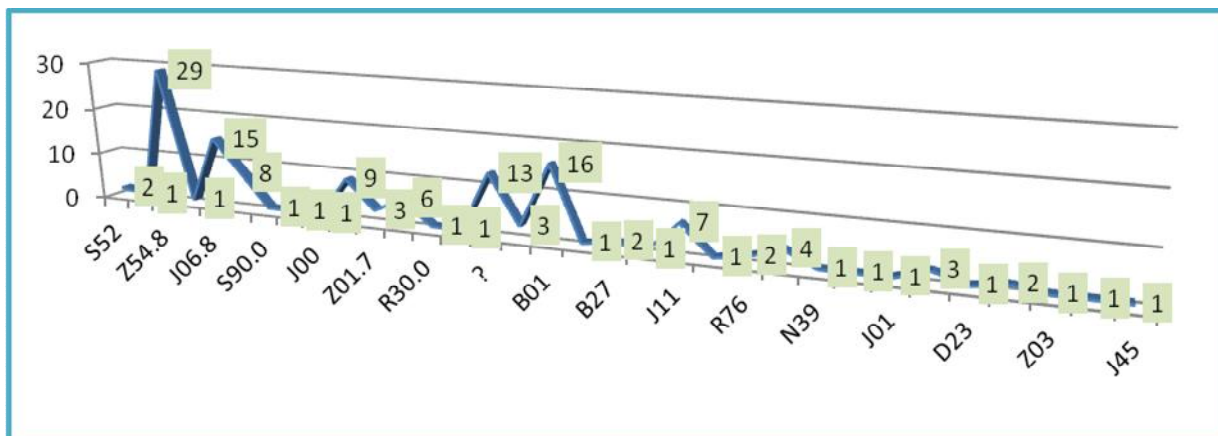
POSEBNE ZDRAVSTVENE POTREBE	
POSEBNE POTREBE U PREHRANI-ALERGIJE	29
INTOLERANCIJA LAKTOZE	2
POREMEĆAJI U HRANJENJU	6
POSEBNE POTREBE U PREHRANI-POTHRANJENOST	2
NOVOROĐENJAČKA ANOREKSIJA	2
ASTMA	8
FEBRILNE KONVULZIJE	10
RECIDIVIRAJUĆE FEBRILNE KONVULZIJE	3
REFLUKS MOKRAĆNOG MJEHURA	1
PREAKTIVAN MOKRAĆNI MJEHUR	1
UROINFEKCIJA UČESTALA	1
OPSTIPACIJA	2
HEMANGIOM	2
ANEMIA	2
HIPOGLIKEMIA	1
ZAOSTAJANJE U RASTU	2
POREMEĆAJI ZGRUŠAVANJA KRV	1
EPILEPSIJA	1
UKUPNO:	76

Tablični prikaz posebnih zdravstvenih potreba djece

4.3. Analiza pobola djece

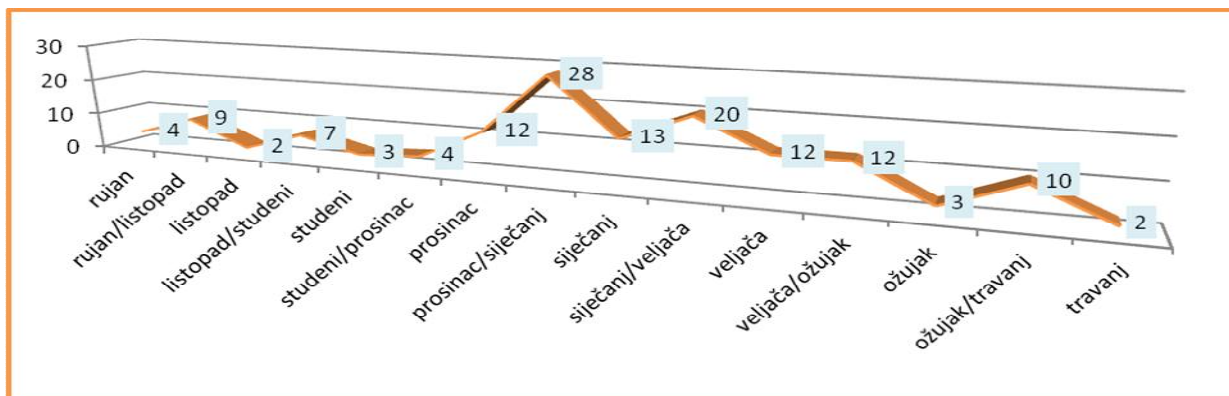
Za ocjenu zdravstvenog stanja djece predškolske dobi analiziraju se pokazatelji temeljem podataka rutinske zdravstvene statistike, a analizom provedenih mjera te pobola djece doprinosi se daljnjem planiranju i organizaciji života djeteta u vrtiću.

Broj izostanaka djece većeg od mjesec dana u periodu od rujna 2017. godine do travnja 2018. godine je u porastu za 7,3% u odnosu na prošlu pedagošku godinu. Zbog bolesti u trajanju većem od mjesec dana izostalo je 141 dijete.

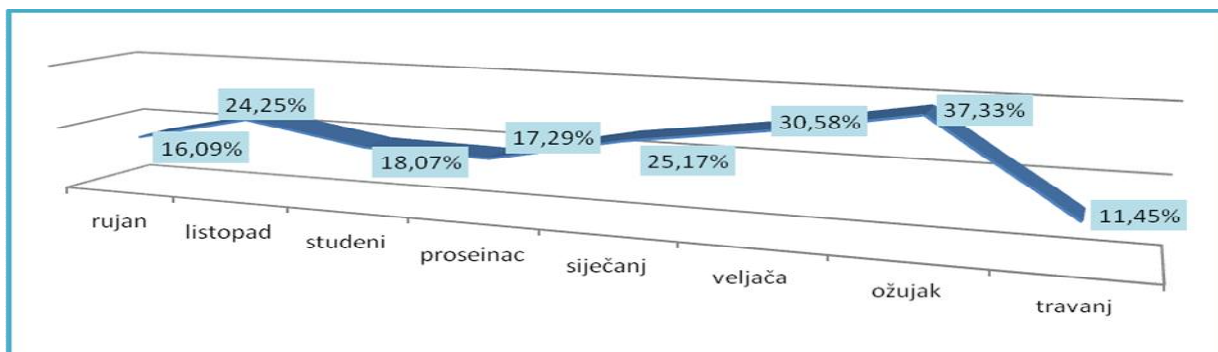

Graf. Razlozi izostanka djece veći od 1 mjesec prema dijagnozama.

Djeca su najčešće izostajala zbog infekcija gornjih i donjih dišnih putova, zatim oporavka od gripe i alergijskih bolesti. U grafu se nalazi prikaz broja izostanaka djece po odgojnim skupinama.

Graf. Broj izostanaka veći h od mjesec dana kroz mjesece u godini

Graf. Postotak pobola u ukupnim izostancima

Najčešće bolesti (dijagnoze) zbog kojih su djeca izostajala iz vrtića:

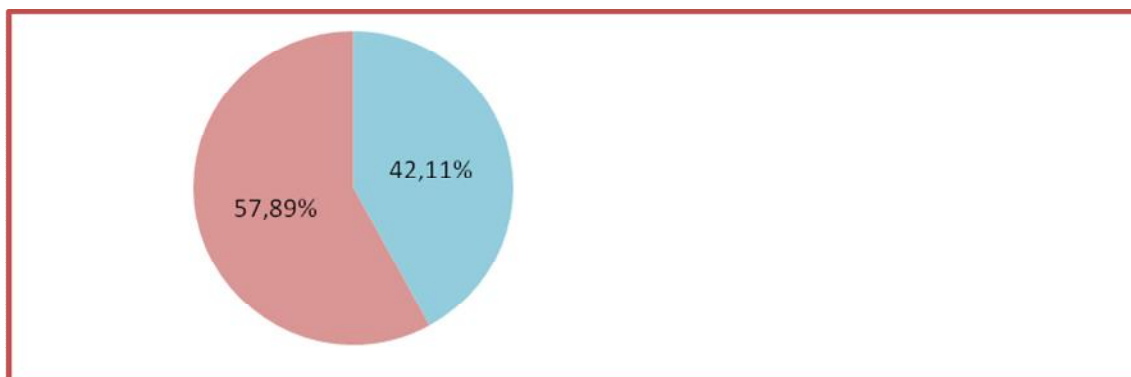
SKUPINE	NAJČEŠĆA DIJAGNOZA
ŽABICE	J06
PUŽIĆI	J00
BALONČIĆI	J20
BUBAMARE	B08.8
ELMERI	J00
GLJIVICE	B08
GUMBEKI	B08
ISKRICE	J20
MEDEKI	A08
OBLAČIĆI	B08.8
PAČIĆI	J11
PČELICE	J11
PINGVINI	R50
RIBICE	B08.8
SMOKVICE	R50
SOVICE	R50
SRČEKA	R50
ŠKOLJICE	B01
KRIJESNICE	B01
LOPTICE	B80
LEPTIRIĆI	B08
SLONIĆI	J06
ZVIJEZDICE	B33
KOCKICE	B33
PANDICE	B08.8
TOČKICE	B01
VJEVERICE	J20
ZEBRICE	J06.8
CVJETIĆI	J00
MAČKICE	J06.9

4.3. Procjena kvalitete zdravstvene zaštite djece u vrtiću

Da bi zdravstvena zaštita djece postizala zadovoljavajuće rezultate potrebna je kontinuirana evaluacija postupaka kojima se podiže razina zdravstvene zaštite djece u vrtiću. Prema ovogodišnjoj procjeni ,odgojitelji su imali potrebu za dodatnim osnaživanjem u usvajanju znanja o akutnim respiratornim infekcijama, što im je u sklopu individualnog stručnog usavršavanja „Upravljanje zdravstvenim rizicima“ i omogućeno. Odgojitelji u anketi ističu da roditelji još uvijek nedovoljno razumiju pravila o simptomima bolesti zbog koje dijete mora napustiti odgojnu skupinu i pravilo da su obavezni nakon takvog postupka donijeti liječničku ispričnicu za dijete.

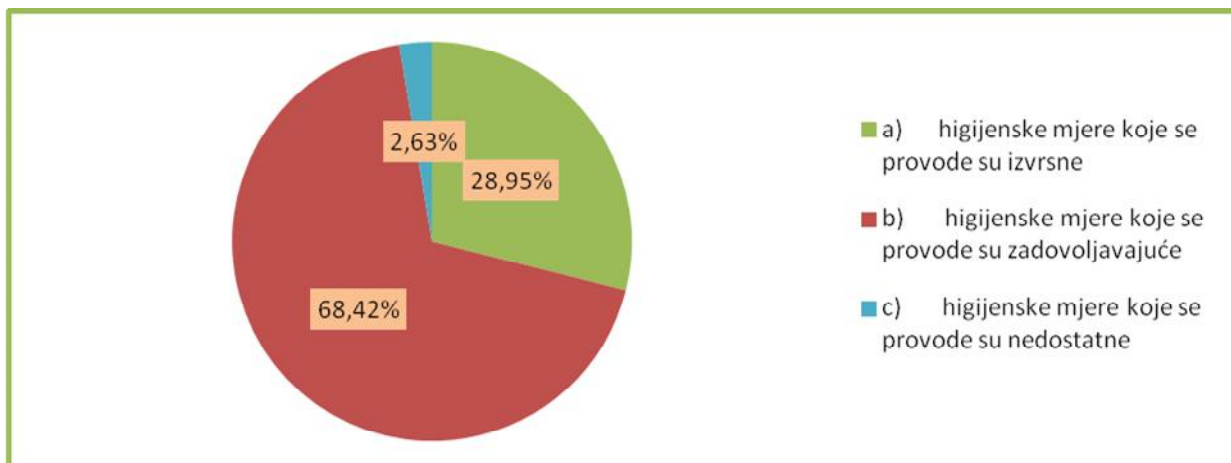
Anketa za roditelje o kvaliteti zdravstvene zaštite djece u vrtiću provedena je u novoupisanim odgojnim skupinama. Na pitanje gdje su roditelji o preventivnoj zdravstvenoj zaštiti informirani roditelji odgovaraju da je njih 45% informaciju dobilo na roditeljskom sastanku, 13% u razgovoru s odgojiteljem, 18% putem pisanih brošura, 19% u svim navedenim načinima. U pitanju

procjene znanja roditelja o važnosti sprečavanja, tijeku i liječenju akutnih infekcija djece 52% roditelja navodi da su njihova znanja dovoljna, dok njih 42% navodi da ne posjeduje dovoljna znanja o tome.

Graf. procjena roditeljskih znanja o važnosti sprečavanja, tijeku i liječenju akutnih infekcija kod djece

Kod procjene kvalitete roditeljskih postupaka koje provode u cilju sprečavanja akutnih infekcija kod djece 61% posto roditelja smatra da provodi sve raspoložive postupke, njih 18% navodi da ne poznaje dovoljno sve raspoložive postupke, a 18% smatra da postupci koje provode nisu dovoljni. Uspješnost prepoznavanja simptoma bolesti kod djece roditelji procjenjuju na način da njih 24% ih smatra da uvijek prepoznaju simptome bolesti kod djece, dok njih 76% nekad prepozna, a nekad ne simptome bolesti. U anketi ističu da u 51% odgojitelji izvrsno prepoznaju simptome bolesti. Što se tiče poznavanja pravila koja nalažu izolaciju djeteta iz skupine zbog simptoma bolesti 95% roditelja navodi da su izvrsno upućeni u pravila, a 3% roditelja ne razumije pravila. Na pitanje koliko su roditeljima jasna pravila 93% roditelja kaže da su im pravila jasna u potpunosti. Roditelji procjenjuju, njih 76% da su im djeca više bolesna od kada idu u vrtić, te da njih 55% više je uzimalo antibiotik od kada polaze vrtić. Razloge izostanka djece redovito javlja 78% roditelja. Kvalitetu postupaka koji se provode u vrtiću radi sprečavanja akutnih infekcija djece roditelji 87% smatraju odgovarajućim, a njih 13% misli da su nedostatni. Prijedloge za poboljšanje ne navode.

graf. Procjena kvalitete higijenskih mjera u vrtiću

Upućenost odgojitelja o razlozima izostanka djeteta iz skupine	4,29
odgojiteljsko poticanje roditelja da javljaju razloge izostanaka	4,38
redovitost donošenja liječničkih ispričnica	4,44
pravila o simptomima bolesti kad dijete napušta vrtić-odgojitelji	4,57
pravila o simptomima bolesti kad dijete napušta vrtić-roditelji	3,76
jasnoća pravila roditeljima o donošenju ispričnica	4,18
učestalost dovođenja djeteta bez ispričnice kad je odgojitelj zvao	3,8
upućenost roditelja u pravilu izolacije iz skupine	3,64
donošenje lijekova bez odobrenja	4,51
sposobnost prepoznavanja simptoma-odgojitelji	4,08
kvaliteta postupaka u vrtiću -sprečavanje ari	4,63
kvaliteta higijenskih mjera	4,57
Znanje odgojitelja o akutnim resp. infekcijama	3,56

Tablica. Procjena kvalitete zdravstvene zaštite djece u vrtiću-odgojitelji na skali od 1-5

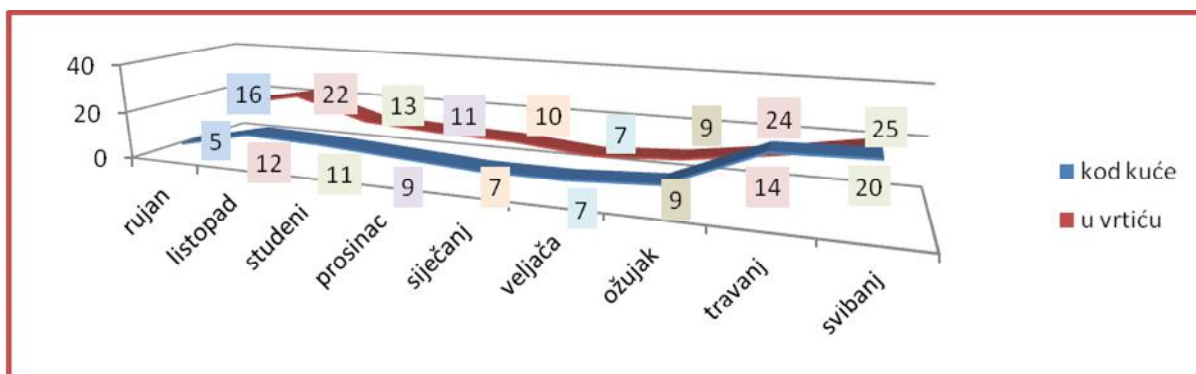
4.4. Prevencija ozljeda i razvoj brige za sebe

Znatiželja je važan segment u djetetovom životu pa je upravo i ona glavni pokretač nastanka ozljeda. Osim padova i otrovanja razlog nastanka ozljeda predstavljaju i prometne nesreće. Mlađa djeca najčešće stradavaju zbog nepravilnog korištenja auto sjedalice, dok starija djeca češće stradavaju kao suvozači bez primjerene zaštitne opreme. Nesreće u djece se mogu spriječiti i to na način da se vodi briga o sigurnosti okruženja u kojem borave djeca, osmišljavaju i provode preventivne edukativne aktivnosti namijenjene djeci i roditeljima koje ih upozoravaju na moguće opasnosti, negativne posljedice, koje ih uče na koji način spriječiti nesreću te kako i kada preventivno djelovati uz provođenje mjera zaštite. Nesreće sa posljedicom ozljeđivanja u djece predstavljaju javnozdravstveni problem u Hrvatskoj i u svijetu zbog potencijalne posljedice trajnog invaliditeta ili smrtnog ishoda. Iznimno su stresne i za dijete i za roditelje i za skrbnike i izazivaju prijeloman događaj sa fizičkim, psihičkim i socijalnim posljedicama žrtve.

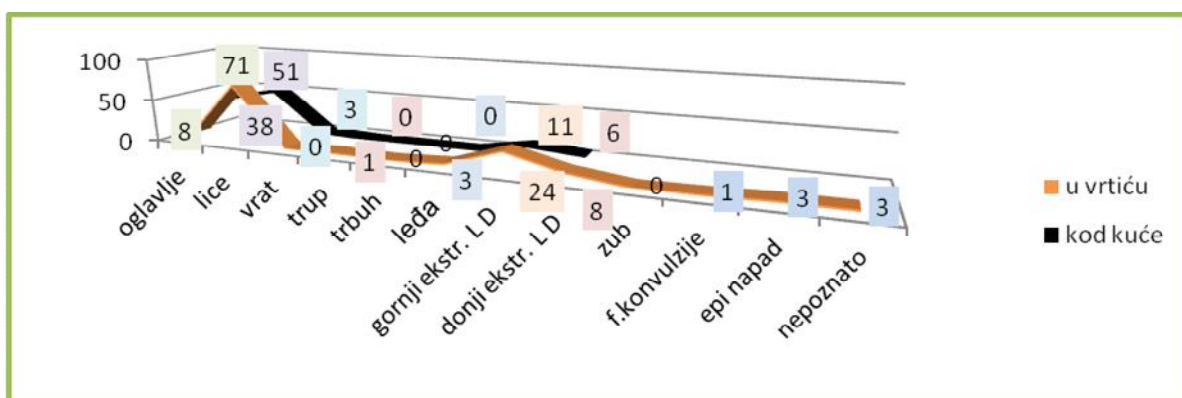
Evidentiranjem ozljeda djece nastalih u vrtiću odnosno kod kuće dobivamo važne podatke o uvjetima u kojima ozljede nastaju te mogućnost djelovanja u prevenciji istih temeljem analitičkog pristupa. Ozljede evidentiramo na za to predviđenim obrascima:

Izjava o ozljedi djeteta u vrtiću, koju ispunjavaju odgojitelji i Izjava o ozljedi djeteta kod kuće. Izjava o ozljedi djeteta u vrtiću sadrži slikovni opis intenziteta boli kako bi djeca u dobi od tri godine mogla aktivno participirati u procjeni svog zdravstvenog stanja, te skalu procjene stanja za malu djecu za odgojitelje.

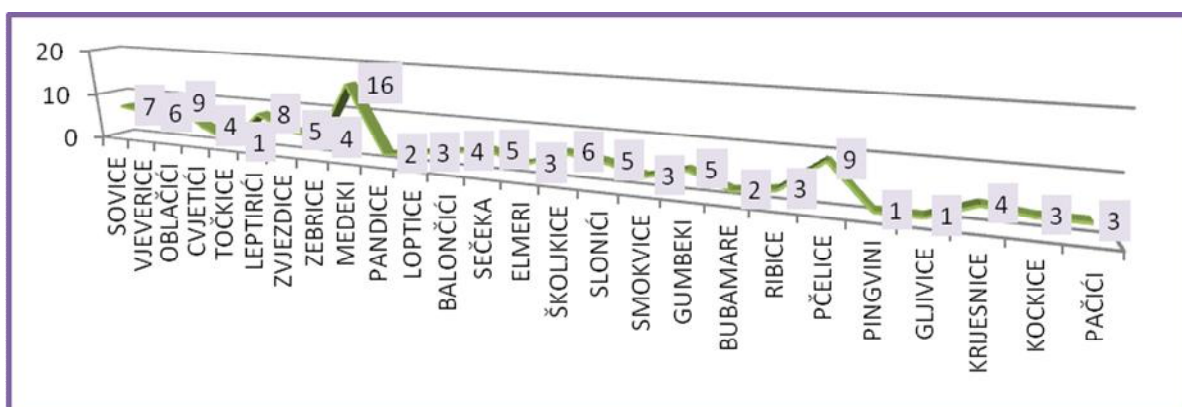
U vrtiću su se dogodile 122 ozljede, a kod kuće 109 u periodu od rujna do svibnja.

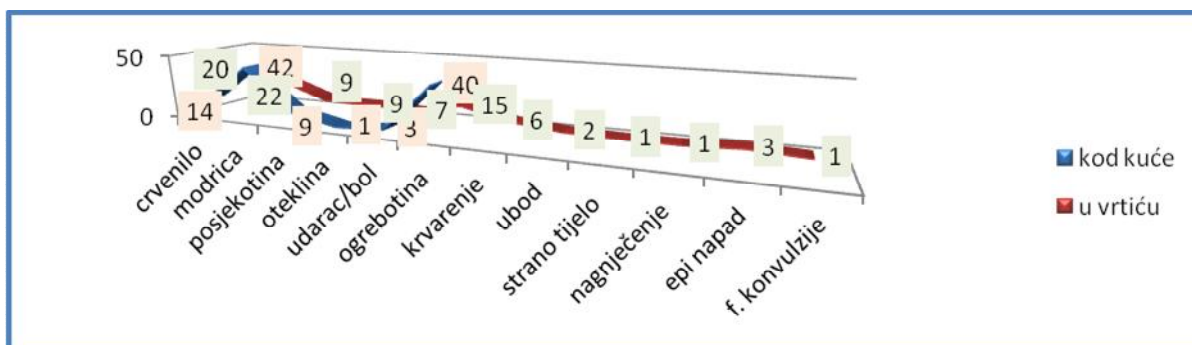
Graf. Usporedba broja ozljeda u vrtiću i kod kuće po mjesecima

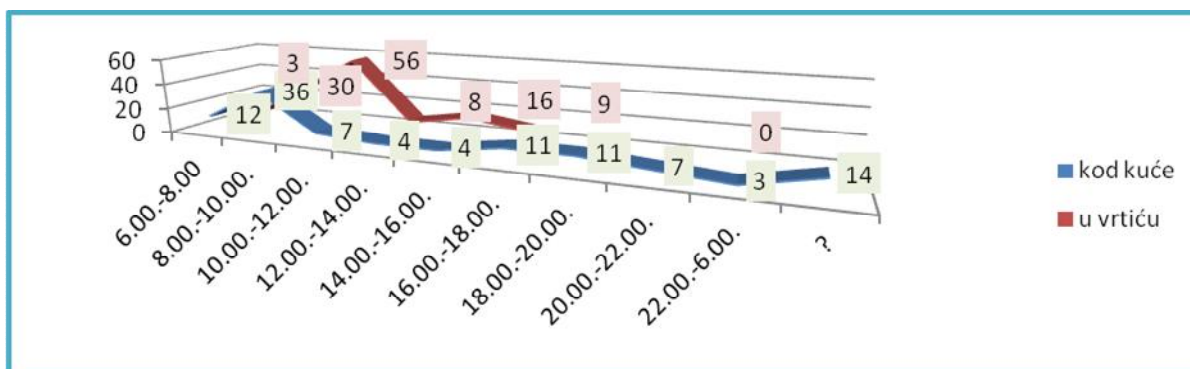
Graf. usporedba ozlijeđenih dijelova tijela kod kuće i u vrtiću

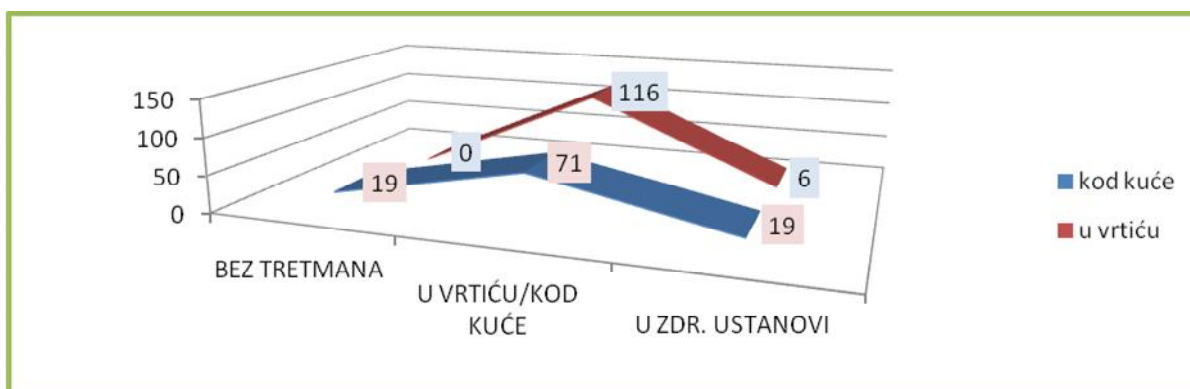
Graf. Distribucija ozljeda po odgojnim skupinama

Graf. Usporedba vrste ozljeda kod kuće i u vrtiću

Graf. Usporedba vremena u kojem su ozljede nastale kod kuće i u vrtiću

Graf. Način tretmana ozljeda u vrtiću i kod kuće

5. Promocija usvajanja zdravih stilova života

5.1. Istraživanje o zdravstvenoj pismenosti roditelja

Zdravstvena pismenost je dio opće pismenosti s naglaskom na čitanje i računanje, u zdravstvenom kontekstu, definirana je kao niz vještina i kompetencija koje ljudi razvijaju kako bi potražili, shvatili, ocijenili i koristili zdravstvene informacije u svrhu donošenja informiranih odluka, smanjenja zdravstvenih rizika i veće kvalitete život. Pojam zdravstvene pismenosti opsežan je: obuhvaća promociju zdravlja, prevenciju bolesti, pristup zdravstvenoj zaštiti i ishode, bavi se bazičnim vještinama pisanja i računanja u zdravstvenom okruženju. Navedeno ispitivanje je istraživao više aspekata zdravstvene pismenosti roditelja djece rane dobi, uvažavajući podjelu iste u odnosu na formalnu, interaktivnu i kritičku pismenost, kao i procjenu izvora zdravstvenih informacija, razumijevanja i primjene istih. Roditeljske vještine traženja, prepoznavanja i korištenja zdravstvenih informacija, direktno utječu na kvalitetu zdravlja djece kako u ranoj dobi tako i u budućnosti. Roditelji najčešće koriste informacije koje dobivaju od liječnika. Smatraju da bi ih o zdravlju djeteta trebali poučavati liječnici i da oni kao roditelji imaju obavezu da se sami informiraju. Pomoć traže kad im je dijete bolesno i kad bi htjeli saznati nešto više. Najviše ih zanimaju informacije o tjelesnom razvoju djeteta, sprečavanju nepoželjnih navika i sprečavanju bolesti. Manje su im zanimljive teme o, pripremi djeteta za školu i načinima rješavanja sukoba. Smatraju da djelomično uspješno procjenjuju stanje svog djeteta u slučajevima bolesti. Zanimljivo je da 15% roditelja se ne savjetuje sa liječnikom kada je dijete bolesno i 2% njih ne čita upute o lijekovima koje trebaju primijeniti, te ne vode dijete na preventivne preglede stomatologa. Jedan dio roditelja puši (njih 15%) u prostorijama gdje borave djeca, 2% ne prevozi djecu u auto sjedalicama. Više od 45% ih koristi u liječenju djece pripravke narodne medicine.

5.2. Suradnja sa roditeljima

U suradnji sa roditeljima prikupljani su podaci radi utvrđivanja zdravstvenog stanja djeteta i njegovih specifičnih potreba radi planiranja zdravstvene njege za specifične zdravstvene potrebe i vođenje zdravstvene dokumentacije djeteta u vrtiću. Za roditelje novoupisane djece u prvom tjednu nove pedagoške godine u rujnu održane su radionice na kojima su upoznati sa načinom života djeteta i prilagodbe djeteta. Odaziv na te radionice je iznimno dobar. Roditelji ih smatraju korisnima.

Roditelji su pravovremeno i primjereno obavještavani o higijensko-epidemiološkoj situaciji odgojne skupine njihova djeteta.

Suradnja s roditeljima ostvarivana je i putem radionica za roditelje, roditeljskih sastanaka sa zdravstvenom temom u 5 odgojnih skupina, individualnim razgovorima s roditeljima i ponudom popularnih letaka sa aktualnom zdravstvenom tematikom.

5.3. Higijensko-epidemiološki nadzor

Mjere sigurnosti djece provode se prema Protokolima.

Higijensko epidemiološki nadzor vršen je u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo Andrija Štampar iz Zagreba prema sklopljenom ugovoru. U suradnji sa Zavodom redovito su provedeni zdravstveni pregledi djelatnika, te je surađivano na temelju higijensko-epidemioloških indikacija pri slučaju grupiranja određenih uzročnika zaraznih bolesti u odgojnim skupinama.

Rezultati mikrobioloških nalaza ukazuju na poštivanje načela dobre higijenske prakse, odnosno dobrih sanitarnih uvjeta u objektu. U tijeku listopada izvršen je nadzor Županijskog sanitarnog inspektorata u centralnom objektu.

Dvoje djelatnika polazili su Tečaja osnovnog znanja o zdravstvenoj ispravnosti namirnica i osobnoj higijeni osoba koje rade u prometu i proizvodnji namirnica pri Županijskom zavodu za javno zdravstvo- ispostava Jastrebarsko.

Briga o uvjetima čuvanja, pripremanja i distribucije hrane je redovito provedena, kao i održavanje čistoće prostorija i automobila za distribuciju hrane, prema Planovima čišćenja i održavanja prostorija i HACCAP planu.

Mjere DDD provedene su dva puta godišnje prema planu . pojačane mjere su uvedene u objektu Desinec zbog pojave najezde osa.

Pregledom Iskaznica imunizacija djece pri upisu odbijen je upis jednog necijepljenog djeteta, a redovitom kontrolom polaznika jedno je dijete ispisano iz redovitog programa zbog roditeljskog odbijanja cijepljenja.

5.4. Rad tehničkog osoblja na očuvanju zdravlja djece

Uključenost tehničkog osoblja, u ostvarivanju zadaća na očuvanju i unapređenju zdravlja djeteta i zadovoljavanju njihovih osnovnih potreba, ostvarivana je kontinuirano. Spremačice zadužene za higijenu vrtića nositelji su stvaranja uvjeta za dobru higijensku praksu radi ostvarenja prevencije pobola djece. Struktura njihovog radnog vremena i konkretizirana dnevna, tjedna i mjesečna zaduženja doprinose kvaliteti života djece. Kontinuirano održavanje unutarnjih i vanjskih prostora i briga o igralima povećava razinu sigurnosti djece u vrtiću.

5.5. Suradnja sa zdravstvenim udrugama

Suradnja sa Stručnim društvom HUMS-a bila je kontinuirana, kao i Hrvatskom udrugom medicinskih sestra-Podružnica dječji vrtići koje je organiziralo Tečaj trajne edukacije u Zagrebu gdje je viša medicinska sestra prezentirala temu „Upravljanje zdravstvenim rizicima u predškolskoj ustanovi.“

5.6. Suradnja sa Gradskim društvom crvenog križa Jastrebarsko

Pored radionice „Male čiste ruke“ tijekom travnja GDCK u 12 odgojnih skupina održana je radionica: „Bolnica za igračke“. Cilj radionice je bio da se na zabavan i interaktivan način djecu upozna sa radom liječnika i načinom funkcioniranja liječničke ordinaciji, kako bi se umanjio strah od posjete liječniku, na način da dijete uzima ulogu staratelja, koji dovodi svoju plišanu igračku na pregled, te je zajedno kroz igru pregledavaju i liječe. Pored toga djeca su imala priliku upoznati se sa pružanjem prve pomoći učeći pozicioniranje unesrećenog u bočni položaj. Odgojitelji radionicu ocjenjuju prosječnom ocjenom 5.55.

IV. ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

ORGANIZACIJSKI UVJETI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Upisi i ispisi u primarnom programu, Montessori programu, programu predškole i kraćem programu engleskog jezika

Tablica. Dinamika upisa i ispisa djece u skupinama

Odgojne skupine	Br. djece na kraju ped. god.	Upisani tijekom godine	Ispisani tijekom godine
Bubamare	15	5	1
Oblačići	15	7	0
Ribice	18	5	1
Medeki	14	0	0
Iskrice	14	0	0
Balončići	14	0	0
Srčeka	18	0	0
Pčelice	20	1	1
Smokvice	18	0	0
Gljivice	19	1	0
Sovice	20	0	0
Pačići	27	0	0
Školjkice	22	1	1
Gumbeki	25	0	0
Elmeri	20	0	2
Pingvini	20	0	0
Krijesnice	23	1	1
Zvezdice	31	0	1
Loptice	24	1	1
Slonići	33	1	2
Leptirići	21	1	0
Zebrice	12	3	0
Pandice	16	1	1
Točkice	20	0	0
Vjeverice	25	1	2
Kockice	23	0	1
Cvjetići	22	4	1
Mačkice	24	1	1
Predškola	33	3	1
Engleski jezik	50	0	0

Program predškole s provođenjem je započeo 18. rujna 2017. godine, a završio 31. svibnja 2018. godine te je njime bilo obuhvaćeno 33 djece. Program se provodio dva puta tjedno u trajanju od 3,5 sata, u poslijepodnevnom terminima, u vrtičkim prostorijama objekta Radosti 2.

Djeca odgojnih skupina "Žabica" i "Pužića", programa predškole, sudjelovala su u aktivnostima primarnog programa i to: na kreativnim radionicama uoči Tjedna solidarnosti, u fašničkoj povorci-

gradska manifestacija, na edukativnim radionicama u sklopu CAP programa, 10. Sportskoj olimpijadi u vrtiću te na Projektnom danu. S odgojnim skupinama Mačkice, Cvjetići, Elmeri posjetili su Meštrovićev paviljon i pogledali multimedijску izložbu "Nikola Tesla - Mind from the Future " u Meštrovićevu paviljonu u Zagrebu. U mjesecu svibnju djeca iz odgojnih skupina Žabice i Pužići s Pačićima, Gumbekima i Elmerima realizirala su cjelodnevni izlet te su tom prilikom pogledala predstavu "Čovječja ribica", Kazališta slijepih i slabovidnih "Novi život" te posjetila Bundek. Na kraju održanog programa predškole održane su dvije završne svečanosti.

Kraći program ranog učenja stranog jezika za djecu uzrasta od četiri godine do škole Vrtić je proveo u suradnji s Udrugom za promicanje ranog učenja stranih jezika „Naučimo puno“. Program engleskog jezika održavao se u objektu Radost 1, Radost 2 te na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu. Ukupno je kraći program engleskog jezika polazilo 50-tak djece. U mjesecu lipnju održane su završne svečanosti. Voditeljice kraćeg programa engleskog jezika bile su tri odgojiteljice naše ustanove te jedna voditeljica profesorica engleskog jezika.

Materijalni i organizacijski uvjeti rada

Prostorno-materijalno okruženje predstavljao je izvor učenja djece na način da je osigurana dostupnost raznolikog bogatstva poticaja i materijala kako bi dijete učilo čineći i istražujući i to u suradnji s drugom djecom i odraslima. Prostorna organizacija mora težiti socijalnim interakcijama djece međusobno kao i djece s odraslima te promoviranju susreta i interakcija. Okruženje i pedagoški proces reflektirali su osjećaj pripadanja i odražavali različita obilježja dionika naše ustanove, djece i njihovih obitelji.

"Igra je aktivnost koja istodobno podupire različite aspekte cjelovitoga razvoja djeteta te ujedinjuje mnogostrana područja njegova učenja... Za dijete učinkovit i kreativan odgojno-obrazovni proces pretpostavlja njegovu komunikaciju s vršnjacima i odraslima u posebno uređenom okruženju. Prema Slunjski (2012) kvaliteta je rezultat promišljenog, a ne slučajnog djelovanja stoga je potrebno kontinuirano osvještavanje postojeće prakse uočavajući dobre primjere, otkrivajući kritične točke, te usmjeravanje ka otklanjanju prepoznatih nedostataka. Planiranje simboličke igre bio je okvir unutar kojeg je dijete na najprirodniji način učilo o suradnji i razmjeni iskustava i stečenih spoznaja. Pramling i Fleer (2009) naglašavaju da je igra najprirodniji kontekst djetetova samoizražavanja i zbog toga smo se trudili pratiti potrebe i interese djece stvarajući uvjete koji su rezultirali osjećajem zadovoljstva bez obzira na izazove na koje smo nailazili.

Aktivna participacija djece pri kreiranju kurikulumu odgojne skupine omogućila je izgrađivanje socijalnih kompetencija, osnaživala suradničko učenje (koje osnažuje međusobno raspravljanje, pregovaranje, dogovaranje), poticala na korigiranje vlastitih teorija i razumijevanje te kontinuirano izgrađivanje novih u socijalnoj interakciji s drugom djecom uz podršku odraslih. Temeljna kompetencija "učiti kako učiti" (NK, 2014) razvija se osposobljavanjem djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja i njegovo uključivanje u planiranje i organiziranje tog procesa. Pozornost je usmjerena na proces učenja i poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja.

Praćenje, promatranje, razumijevanje djece i dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa koincidira s razvojem tzv. pedagogije slušanja (Giudicci i Rinaldi, 202; Rinaldi, 2006). Slušanje se u ovom kontekstu shvaća kao sveobuhvatan, recipročan proces komunikacije, a čine ga prihvaćanje, razumijevanje i međusobno podržavanje svih dionika. Prethodno navedene komponente u planiranju i oblikovanju kurikulumu omogućile su vizualizaciju načina na koji se dijete razvija i uči, pomaže u razumijevanju akcija djeteta, pružanju podrške njegovu razvoju, pridonosi kreiranju kulture uključenosti i dijaloga svih dionika u vrtiću.

I na kraju, samovrednovanje kao novi početak, potiče nas na daljnje kontinuirano propitivanje, sistematično praćenje i unapređivanje interakcijsko-komunikacijskog konteksta odnosno cjelokupnog odgojno-obrazovnog procesa.

U sobi dnevnog boravka, zajedničkom prostoru pa i vanjskom prostoru "dobra atmosfera" (Slunjski, 2008.) je vidljiva kroz istodobno bavljenje različitim aktivnostima djece kroz samoorganizirajuće i samoinicirajuće aktivnosti te provođenje aktivnosti od strane odgojitelja, interakciji, slobodnom kretanju djece prostorom, svakodnevnim slobodnim odabirom poticaja, sadržaja i centara.

Materijalni i organizacijski uvjeti rada deskriptivno su objedinjeni na nivou kvartova:

1. U sobama dnevnog boravka djece u jasicama, malom kvartu centralnog objekta i G. Desincu oformljeni su osnovni centri. A centri koji su kreirani prema potrebama i interesu djece u sobama dnevnog boravka i zajedničkom prostoru su: senzomotorički centar, "Moje tijelo", "Dijete i identitet", "Liječnik", centar osame, "Trgovina", "Osjećaji", "Frizer", "Glazba", centar "Priroda", "Slikovnica", centar "Malo kazalište", istraživački centar, centar prijateljstva, centar za aktivnosti s kretanjem, centar "Eko", centar stolno-manipulativnih igara.

Vanjski prostor za navedenu dob je primjeren, izrađeni su poticaji na razini kvarta (pedagoški neoblikovani materijal), penjalice,... Odgojitelji i medicinske sestre odgojnih skupina navode kako su zadovoljne: opremljenošću postojećom te dobivenom didaktikom prema potrebama odgojnih skupina za kojom su izrazili potrebu; djeca kontinuirano borave u centrima koji su oformljeni; isti se dopunjuju potrebnim poticajima s ciljem nadogradnje odnosno produbljivanja spoznaje, funkcionalnošću; povezanošću s odgojnim skupina u kvartu; međusobnom suradnjom djece i odraslih (odgojitelja, tehničkog osoblja, roditelja), reorganiziraju prema potrebi, timskim promišljanjem kreirano je poticajno materijalno okruženje. Na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu iskazana je potreba za ljuljačkama i travnatom površinom (izlazak djece na boravak na zraku u isto je vrijeme kad i djece velikog kvarta), za natkrivanjem prostora gdje djeca borave tijekom boravka na zraku (hlad) - za zaštitom od sunca te košem za smeće.

Za vanjski prostor odgojiteljice i medicinske sestre u Radosti 1 navode da su zadovoljne jer je primjeren, siguran i poticajan, omogućava aktivnosti za razvoj svih oblika kretanja, redovito je održavan, opremljen potrebitom količinom pijeska, raznim spravama u skladu s dobi djece, poticajima koji su izrađeni od pedagoški neoblikovanog materijala od strane odgojitelja, prostranošću, ograđenim prostorom. Vanjski prostor - oformljeni centri: likovni centar, centar "Igre pijeskom i vodom", centar građenja, centar "Vježbaonica", centar "Vozila", "Kućica", "Eko" (cvjetnjak i povrtnjak), centar istraživanja.

2. U sobama dnevnog boravka velikog kvarta i novog kvarta u Radosti 1 i Gornjem Desincu te novog kvarta u Radosti 1 oformljeni su osnovni centri. Centri oformljeni prema interesima djece u sobama dnevnog boravka i zajedničkim prostorima su bili: "Mala čitaonica", "Mi jedemo odgovorno", "Glazba", "Liječnik", "Dijete i identitet", "Luna", "Muzej uspomena", centar za igre vodom, "Afrika", informatički centar, "Tržnica", "Majstor", centar stolnih igara, "Restoran", "Škola", "Promet", "Istraživači", likovni centar, "Tradicija", "Mašta" (presvlačenje,...), "Botanika", centar "Šivaonica".

Područje rada odgojne skupine Montessori: samostalnost, osjetljivost, kozmički odgoj, jezik, matematika, likovnost, prostor za kretanje, društvenost, aktivnosti na otvorenom, a prema interesu kroz projekte: "Biljkomat", "Mali laboratorij", "Malo kazalište", "Veliki izumi male djece" (Vrhotor, Brojkostroj, Struostvor, Robotko, Londonski most, Loptoval i Dalekovid), "Najveći hrvatski izumitelji", "Upoznajemo Europu", "Boje oko nas", "Svjetska čuda", "Zastave europskih država", "Energija", "Đakovo".

Vanjski prostor velikog i novog kvarta centralnog objekta i velikog kvarta na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu: zadovoljstvo je iskazano za kvalitetno opremljenim centrima koji predstavljaju preduvjet odgojno-obrazovnog procesa, a samim time i intenzitet međusobnih odnosa djece i odraslih, kontinuiranim promišljanjem o poticajnom, bogatom materijalnom kontekstu, otvorenom i međusobno uvažavajućom komunikacijom odgojitelja iz čega je proizašla promišljena, dobro organizirana i kvalitetna iskoristivost prostora koja kod djece potiče samostalnost, odgovornost, toleranciju, samoorganizirajuće i samoinicirajuće aktivnosti djece.

Veliki kvart u centralnom objektu na vrtićkom dvorištu oformio je centre: obiteljski centar, likovni centar, "Kućica-vikendica", centar "Igre vodom i pijeskom", centar "Mala vježbaonica". Novi

kvart u centralnom objektu oplemenio je sjenicu pod nazivom "Priča čitaonica", likovni centar (drveni mali i veliki stol i drvene klupice), "Gumionica", društvene podne igre (terasa), aktivnosti na terasi tijekom jutarnjeg okupljanja pa sve do odlaska na drugi dio dvorišta te "Zdravo park" (voćnjakom i povrtnjakom, sjenicom, kućicom). "Zdravo park" se "rodio" 2016./2017. o njemu brinu nosioci projekta "Mi jedemo odgovorno" te se istom priključuju druge odgojne skupine u skladu s kurikulumom odgojne skupine. Od strane odgojitelja je iskazana potreba za užetom za penjanje te stvaranjem uvjeta sa sjenovitim prostorom kako bi djeca duže boravila u aktivnostima.

Veliki kvart na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu na vrtićkom dvorištu oformio je centar "Igre vodom i pijeskom", centar "Mala vježbaonica", "Graditelj", centar "Eko" (povrtnjak, cvjetnjak). Odgojitelji navode da je potreba za stvaranjem uvjeta tijekom boravka na zraku za prostorom gdje je hlad, koševima za smeće, za promjenom tobogana koji je dotrajavao te manjkom igračaka za igru u pijesku, potrebom postavljanja slavine kako bi se omogućila lakša dostupnost vode za konzumaciju i igrom te redovitije održavanje igrališta.

3. U objektu Radost 2 također su oformljeni osnovni centri, a od centara prema potrebi i interesima u sobama dnevnih boravaka i zajedničkim prostorima: "Liječnik", "Majstor", "Voda", "Mali grad" (Tržnica, Ribarnica, Kazalište, Centar za istraživanje prirode), "Trgovina", centar "Vrijeme", centar "Glazba". Tijekom boravka na zraku djeca imaju mogućnost, osim korištenja sprava, boraviti u centrima: "Promet", likovni centar, "Igre vodom i pijeskom", "Ples-pjesma-gluma", centar "Mala vježbaonica", "Sportovi". Odgojitelji su zadovoljni oformljenim osnovnim centrima, kontinuiranim praćenjem potreba i interesa djece oformljeni su novi centri koji su djecu uveli u neke nove situacije i iskustva, zajedničkim prostorom, međusobnom suradnjom djece i odraslih, "prelijevanjem" centara odnosno poticaja iz unutarnjeg prostora u vanjski dio vrtićkog dvorišta.

Kontinuiranim praćenjem potreba i interesa djece u odgojnim skupinama na nivou ustanove, ove pedagoške godine u odgojnoj skupini "Slonići", osvještavanje i prepoznavanje potreba i interesa djece od strane odgojitelja, iznjedrilo je: aktivnu participaciju djece pri kreiranju kurikuluma odgojne skupine koja je omogućila izgrađivanje socijalnih kompetencija, osnaživala suradničko učenje (raspravljavanje, pregovaranje, dogovaranje), poticala na korigiranje vlastitih teorija i razumijevanje te prostorno-materijalno okruženje koje je bilo izvor učenja i u službi djeteta. Pozornost je bila usmjerena na proces učenja i poticanje djeteta na stvaranje strategije vlastitog učenja. Na odgojiteljskom vijeću odgojitelji su prezentirali provedene projekte koji su realizirani od rujna, 2017. do svibnja, 2018. godine, s naglaskom na proces (kako su se "prelijevale" aktivnosti i poticaji iz jedne "priče" u drugu), prepoznatljivost, dokumentiranje, samovrednovanje, a sve to umreženo samorefleksijom i refleksijom.

Od početka pedagoške godine u "Slonićima" oformljen je centar "Tržnica" i "Ribarnica" (listopad do svibanj), "Kazalište" (rujan do svibanj) i centar "Majstor" koji se proizašao iz kazališta, a od veljače do svibnja oformljen je "Centar istraživanja prirode" zapravo bio je to "Mali grad s velikim srcem". S obzirom da su djeca u siječnju posjetila kazalište "Žar ptica" u Zagrebu i pogledala predstavu "HEIDI", po povratku u vrtić, Heidi je postala ravnopravni polaznik ove odgojne skupine. Odgojitelji su podržali ideje djece, a jedna od njih bila je da vlastitu predstavu koju su živjeli u svojoj sobi dnevnog boravka, prezentiraju drugoj djeci u našem vrtiću. Predstava je održana 7. i 8. svibnja 2018. godine za djecu odgojnih skupina Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Sloniće, Pingvine, Elmere, Školjkice, Pačice, Pčelice, Smokvice, Gljivice i Sovice. Bilo je to nešto fenomenalno!!! A za kraj, djeca su posjetila Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu.

Odgojitelji navode potrebu za: popravkom igrala (vrtuljak, bijeli tobogan, mostić), za više prostora raspoloživog za igre loptom te prostorom za skladištenje romobila i prometnih znakova.

4. Odgojitelji na područnom odjeljenju u Cvetkoviću i Gorici Svetojanskoj osim osnovnih centara u sobama dnevnih boravaka i predprostorima oformili su: "Majstor", "Info centar", "Škola", centar "Istraživači", "Voda i pijesak", "Tržnica", "Trgovina", "Pošta", "Liječnik", "Glazba". Zadovoljstvo odgojitelja izraženo je predprostorom i prostorom sobe dnevnog boravka, didaktikom koja je postavljena u hodniku, izdvojenim prostorom koji omogućava djetetu sa se osami, organizacijom prostora odnosno oformljenim centrima, promjenom u garderobi koja ujedno služi kao čitaonica u

kojoj djeca rado borave i duže se zadržavaju, vrtićkim dvorištem, spravama, preglednošću. Centri na dvorištu su: "Moj cvjetnjak" i "Male tjelesne aktivnosti".

Odgojiteljice navode izazove na područnim odjeljenjima: dvorište je prepuno automobila, samo igralište koristi se za lijepog i suhog vremena, po završetku radnog vremena vrtića mještani koriste prostor za igru djece koja nisu polaznici, kao ni starija djeca školarci.

STUDENTSKA PRAKSA

Tijekom pedagoške godine 2017./2018. kao vježbaonica za praktično osposobljavanje studenata za rad s djecom predškolske dobi organizirali smo studentsku praksu sukladno uputama i metodičkim zadaćama koje su studenti dobili na fakultetu. Nakon završene prakse, a prema rasporedu boravka studenta u odgojnoj skupini, studenti predaju pedagoginji pripreme i dnevnik prakse nakon kojeg dobivaju pismenu potvrdu o izvršenoj odgojno-obrazovnoj praksi (original potvrda se predaje studentu, a fotokopija ostaje u dokumentaciji koju vodi pedagoginja). Studenticama je omogućena posudba stručne literature (1476 naslova) iz vrtićke knjižnice koju studentice i koriste.

Tablica. Studentice koje su obavile studentsku praksu i volontiranje u DV Radost

Fakultet	Godina studija	Red./Izvanred. studij	Broj studentica
Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Zagreb	2. godina	Redovni	1
Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Petrinja	1. godina	Redovni	1
Sveučilište u Zadru Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja	2. godina	Izvanredni	1
Sveučilište Jurja Dobrile u Puli	2. godina	Redovni	1
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Zagreb	4. godina	Redovni	2
UKUPNO	/	/	6

ODGOJITELJI - PRIPRAVNICI:

Ove pedagoške godine u našoj ustanovi stažira šest odgojiteljica-pripravnica. Tri odgojiteljice-pripravnice stručni ispit polagale su tijekom ove pedagoške godine dok će tri odgojiteljice-pripravnice polaganje realizirati u pedagoškoj godini 2018./2019. Tijekom pripravničkog staža održana su dva komisijska uvida u rad odgojiteljica-pripravnica i to Povjerenstva za stažiranje (ravnatelj, mentor, stručni suradnik). Također su realizirani odlasci odgojiteljica-pripravnica na stručne skupove za pripravnike koje organizira Agencija za odgoj obrazovanje. Odgojiteljice-pripravnice polaze i interne stručne aktivne organizirane unutar ustanove od strane stručnih suradnika. Pripravicama je omogućena posudba stručne literature iz vrtićke knjižnice (1476 naslova) koju pripravnice i koriste.

2. POTENCIJALNE, PROLAZNE I TRAJNIJE POSEBNE POTREBE DJETETA

Prema Programskom usmjerenju (1991) posebne potrebe djeteta mogu se izražavati kao potencijalne, prolazne i trajnije.

Potencijalne posebne potrebe može imati dijete koje je u svojem razvoju ili životu imalo određene tzv. rizične faktore (izvanjskog i/ili unutarnjeg porijekla), kao što su prenatalni, perinatalni ili postnatalni rizici (nedonošeno dijete, teški porod, bolest i dr.) ili su bila ili su još uvijek izložena nekim nepovoljnim okolinskim uvjetima (nepotpuna obitelj, bolest u obitelji i dr.). Takve potrebe

može također imati i dijete u kojeg razina nekog aspekta razvoja bitnije odudara od ostalih ili se u nečemu znatno razlikuje od djece u grupi (sporiji motorni razvoj, izrazito živo dijete, ono s izrazitim sklonostima i interesima itd.), naglašen individualni pristup i briga za individualne potrebe svakog djeteta u grupi garancija su usmjeravajućeg i preventivnog djelovanja odgajatelja, tj. sprečavanje prerastanja takvih pojava u smetnje daljnjem zdravom razvoju djeteta.

Prolazne posebne potrebe može imati svako dijete zbog očekivanih, razvojno prirodnih raskoraka između djetetovih potreba i mogućnosti u pojedinim fazama razvoja (tzv. krizna razdoblja i pojave kao što je negativizam u trećoj i šestoj godini, fiziološko mucanje u trećoj i dr.). Prolazne posebne potrebe može pokazivati i dijete zbog traumatizirajućih događaja u njegovu životu (npr. smrt u obitelji, boravak djeteta ili roditelja u bolnici, rođenje sestre ili brata, polazak u vrtić, školu i dr.). Uz individualni pristup odgajatelja djetetu (koji se zasniva i na usmjerenjima drugih stručnjaka), te eventualno i terapiju može se uspostaviti nova ravnoteža između djetetovih potreba i mogućnosti.

Trajnije posebne potrebe ima dijete s teškoćama u razvoju, koje se upravo, zbog njihove ozbiljnosti utvrđuju. To su urođena ili stečena stanja organizma koja prema svojoj prirodi zahtijevaju poseban stručni pristup kako bi se omogućili izražavanje i razvoj sačuvanih sposobnosti djeteta i time što kvalitetniji daljnji odgoj i život. Trajnije posebne potrebe ima i dijete koje se bez roditeljske brige duže odgaja u dječjem domu, bolnici i sl. Identificirana darovitost djeteta znači također trajniju posebnu potrebu i kao sve trajnije posebne potrebe određeni stručni pristup (tj. uz odgajatelja i angažiranost drugih stručnjaka).

a. Inkluzija kao trajan proces prepoznavanja i odgovaranja na različite potrebe djece s odstupanjima ili teškoćama u razvoju

1. Djeca s odstupanjima, teškoćama u razvoju i/ili specifičnim zdravstvenim potrebama uključena u dječji vrtić pedagoške godine 2017.-2018. na opservacijski period

Tijekom ove pedagoške godine je ukupno desetoro nove djece s medicinskom dokumentacijom o odstupanju u razvoju, teškoći u razvoju i/ili specifičnim zdravstvenim potrebama u dogovoru s roditeljima navedene djece uključeno u dječji vrtić na opservacijski period. Opservacijski period dogovaran je s roditeljima za pojedino dijete u skladu s potrebama djece i roditelja. Osmero djece je tijekom opservacijskog perioda boravilo u vrtiću do 5 sati dnevno jer su roditelji koristili pravo na produljeni dopust za njegu djeteta s težim smetnjama u razvoju ili nisu bili zaposleni.

Troje djece s oznakom teškoće 9 (djeca s višestrukim teškoćama) je od novorođenačke dobi praćeno u vanjskim ustanovama radi neurorizičnosti, dok je kod ostalih od strane pedijatar ili roditelja djece tijekom ranog razvoja zapaženo kašnjenje u razvoju motorike te kašnjenje u razvoju jezika i govora. Jedno dijete, oznaka teškoće 10, je dijete sa značajnijim zdravstvenim specifičnostima. Kao što je vidljivo iz Tablice 1, 80% djece upisano na opservacijski period bili su dječaci.

Po provedenim opservacijama za troje djece je procijenjeno da ne postoje indicije za daljnje pojačano praćenje, šestero djece ćemo i dalje nastaviti pojačano pratiti te ciljano poticati deficitarna područja razvoja tijekom boravka u vrtiću, dok za jedno od navedene djece opservacijski period još nije završen te će zaključak biti donesen do kraja lipnja 2018. U trenutku upisa navedene djece, tijekom utvrđivanja specifičnih potreba i opservacijskog perioda ni za jedno dijete nije uočeno postojanje potrebe za podrškom pomoćnika tijekom boravka u dječjem vrtiću. Sva djeca za koje je donesen zaključak po provedenoj opservaciji sada borave u vrtiću do 10 sati dnevno.

Tablica 1 – Novoupisana djeca s teškoćama u razvoju i/ili specifičnim zdravstvenim potrebama

Br.	Spol djeteta	Dob djeteta	Oznaka vrste teškoće	Odgojna skupina	Opservacijski period		Zaključak po opservaciji
					Boravak u satima	Trajanje ops. perioda	
1	M	2-3	9	Medeki	5	do	U granicama za

						30.11.2017.	kronološku dob
2	M	2-3	9	Ribice	5	do 30.11.2017.	Pojačano pratiti
3	M	2-3	9	Ribice	5	do 30.11.2017.	Pojačano pratiti
4	M	2-3	9	Medeki	5	do 30.11.2017.	U granicama za kronološku dob
5	M	2-3	10	Medeki	5	do 30.06.2018.	U tijeku
6	M	2-3	9	Leptirići	5	do 31.03.2018.	Upućen na dijagnostičku obradu
7	M	1-2	9	Bubamare	5	do 30.5.2018.	U granicama za kronološku dob
8	M	1-2	9	Zebrice	5	do 30.11.2017.	U granicama za kronološku dob
9	Ž	1-2	9	Bubamare	10	do 30.11.2017.	Pojačano pratiti
10	Ž	1-2	9	Oblačići	10	do 31.05.2018.	Pojačano pratiti

2. Djeca s potencijalnim odstupanjima u razvoju evidentirana Trijažnim postupkom

Temeljem poznavanja tipičnog razvoja djece po svim razvojnim područjima u skladu s dobi djece, odgojitelji u suradnji sa stručnim suradnicima na početku svake pedagoške godine provode Trijažni postupak tijekom kojeg se detektiraju djeca s potencijalnim odstupanjima ili zapaženim atipičnostima u razvoju. Potom se provode opservacije djece u odgojnim skupinama, procjene usvojenosti razvojnih zadaća te razgovori s odgojiteljima i roditeljima ukoliko se zapaženo odstupanje pokaže značajnim za funkcionalne sposobnosti pojedinog djeteta. Ove pedagoške godine Trijažnim postupkom stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora odgojitelji su detektirali 11 djece te još 5 djece tijekom pedagoške godine. Kao što je vidljivo iz Tablice 2, odgojitelji primjećuju odstupanja kod svih dobnih skupina djece. Ako obratimo pažnju na spol djece detektirane trijažnim postupkom, ponovno možemo zapaziti da je značajniji broj djece muškog spola, njih 69%.

Tablica 2 – Djeca detektirana Trijažnim postupkom

Br.	Spol djeteta	Dob djeteta	Odgojna skupina	Opis uočenog odstupanja od strane odgojitelja	Zaključak po opservaciji
1	Ž	5-6	Zvezdice	Nemogućnost praćenja nekoliko radnji u slijedu, slaba socijalna povezanost s djecom u skupini	U granicama za kronološku dob i kontekst (nova odgojna skupina itd.)
2	Ž	5-6	Gumbeki	Povremeni tikovi lijevog oka	Prestalo se pojavljivati
3	M	5-6	Gumbeki	Kratkotrajna pažnja u nekim aktivnostima	U granicama za kronološku dob
4	Ž	5-6	Vjeverice	Nespretna pri kretanju, kašnjenje u svim područjima razvoja u odnosu na dob	U granicama za kronološku dob

5	M	5-6	Školjkice	Nije moguće definirati zamijećena odstupanja, dječak ne prihvaća pravila, sve rješava na svoj drugačiji „problematičan“ način	Potencijalno darovito dijete, uključen u odgovarajući kraći program
6	M	5-6	Žabice	Motorički nespretniji	U granicama za kronološku dob
7	Ž	4-5	Pingvini	Motorički nestabilniji	U granicama za kronološku dob
8	M	4-5	Pingvini	Motorički nespretniji, uvijek u istim aktivnostima, nije usvojio vještine primjerene dobi, ima teškoće planiranja slijeda aktivnosti u izvođenju tražene radnje	Roditelji i odgojitelji savjetovani o poticanju razvoja, dječak uključen u pojačano praćenje
9	M	4-5	Cvjetići	Nerazumijevanje uputa, izbjegavanje komunikacije, nerazumijevanje količine, boje, prostornih odnosa, često se gleda u ogledalo i pritom radi grimase, motorički nespretniji, izbjegava likovne aktivnosti	Roditelji i odgojitelji savjetovani o poticanju razvoja, upućen na dijagnostičku obradu, oznaka vrste teškoće 9, dječak uključen u indiv. rad u vrtiću
10	M	3-4	Smokvice	Strabizam	Korekcija naočalama, oznaka vrste teškoće 1
11	M	3-4	Smokvice	Burnih emocionalnih reakcija na najmanje promjene, kašnjenje u razvoju jezika i govora	Pojačano praćenje, uključen u logopedski rad
12	M	2-3	Iskrice	Hoda na prstima	U granicama za kronološku dob, potrebno pratiti daljnji razvoj
13	M	2-3	Medeki	Ne razumije što odgojitelj traži od njega, ne odgovara na verbalni nalog	Tijekom pedagoške godine dječak znatno napredovao
14	M	2-3	Točkice	Ne može stajati na jednoj nozi, ne verbalizira, ne ponavlja, govor nerazumljiv (osim mama, tata, teta), teško procijeniti socio-emocionalni i spoznajni razvoj zbog odstupanja u govoru	Pojačano praćenje, uključen u logopedski rad
15	Ž	2-3	Leptirići	Eholalije tijekom početne adaptacije, izražava tugu žmirenjem i odbijanjem kontakta s odgojiteljem, nekontrolirani pokreti rukama pri pozitivnom	Tijekom pedagoške godine djevojčica napredovala, potrebno i dalje pojačano pratiti, zamjećuju se impulzivnost i kraća pažnja

				uzbuđenju	
16	M	1-2	Oblačići	Motorički nespretniji, pojačano salivira	Potrebno pratiti daljnji razvoj

3. Djeca s potencijalnim odstupanjima u razvoju evidentirana postupkom Probira

Kako bi što kvalitetnije pratili razvoj djece, ali i pravodobno zamijetili odstupanja ili atipičnosti u razvoju koje mogu upućivati na poremećaj iz autističnog spektra, u suradnji s roditeljima djece i odgojiteljima stručna suradnica edukacijski rehabilitator provodi tzv. postupak Probira u odgojnim skupinama djece do 3,5 godine. Postupak se sastoji od upitnika za roditelje (*Modified Checklist for Autism in Toddlers (M-CHAT)*, Diana L. Robins, Deborah Fein, Marianne L. Barton, James A. Green, Ph.D), obrade prikupljenih upitnika, opservacije pojedine djece za koju obrada upitnika pokazuje da postoje indicije, razgovora s roditeljima i odgojiteljima pojedinog djeteta te u konačnici upućivanja djeteta na dijagnostičku obradu te uključivanja u odgovarajući program rada i poticanja optimalnog razvoja. Probir već tradicionalno provodimo tijekom mjeseca travnja kao dio aktivnosti usmjerenih na poticanje svijesti o autizmu. Ove pedagoške godine u Probir je bilo uključeno 17 odgojnih skupina, ukupno 152 djece. Ostvarena je suradnja sa 140 roditelja djece koji su se odazvali ispunjavanju upitnika, odnosno 92% djece do 3,5 godine uključene u dječji vrtić je obuhvaćeno ovim postupkom. Obradom ispunjenih upitnika identificirano je 12 djece sa značajnim brojem podudaranja prema odgovorima roditelja za koje je bilo potrebno provesti daljnje postupke opservacije. Pojačano praćenje razvoja navedene djece nastaviti će se i iduće pedagoške godine.

Uvidom u Tablicu 3 može se zamijetiti znatno veći broj djece ženskog spola koja su detektirana postupkom Probira ove pedagoške godine, njih 75%, dok je prijašnjih godina većina detektirane djece bila muškog spola.

Tablica 3 – Djeca detektirana postupkom Probira

Br.	Odgojna skupina	Ukupan broj djece	Broj obuhvaćene djece	Broj djece s zapaženim podudaranjem	Spol djeteta		Dob djeteta	Broj podudaranja na M-CHAT upitniku za roditelje
					M	Ž		
1	Bubamare	15	13	2		+	1-2	4
						+	1-2	4
2	Oblačići	15	14	1		+	1-2	5
3	Ribice	18	16	1		+	1-2	4
4	Medeki	14	14	1	+		2-3	5
5	Iskrice	14	13	1		+	2-3	9
6	Balončići	14	14	0	-	-		-
7	Srčeka	7	7	0	-	-		-
8	Pčelice	1	1	0	-	-		-
9	Smokvice	5	5	1	+		3-4	6
10	Gljivice	2	1	0	-	-		-
11	Elmeri	1	1	0	-	-		-
12	Leptirići	7	7	2		+	2-3	7
					+		2-3	5
13	Zebrice	12	12	0	-	-		-
14	Pandice	16	15	2		+	2-3	4
						+	2-3	4
15	Točkice	3	3	0	-	-		-

16	Mačkice	4	2	0	-	-		-
17	Cvjetići	4	2	1		+	2-3	7
UKUPNO		152	140	12	3	9		

4. Kontinuirani edukacijsko-rehabilitacijski rad s djecom s teškoćama u razvoju, razvojnim i/ili zdravstvenim specifičnostima uključenom u dječji vrtić prijašnjih pedagoških godina

U Tablici 4 prikazano je 20 djece s različitim teškoćama u razvoju koja su u vrtić uključena prijašnjih pedagoških godina, a i tijekom ove pedagoške godine je postajala potreba za nekim oblikom rada edukacijskog rehabilitatora.

Odgojitelji su ove pedagoške godine uz podršku stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora osmislili te uz podršku pomoćnika i roditelja djece provodili Individualizirani odgojno-obrazovni plan za petero djece (IOOP) s težim i višestrukim teškoćama koja su u vrtiću boravila uz podršku pomoćnika. Smatramo važnim napomenuti kako je provođenje IOOP-a bilo izrazito otežano u slučaju djevojčice kod koje se mijenjao program vrtića u koji je bila uključena (Tablica 4, br.4), pomoćnik te odgojitelji 3 puta tijekom pedagoške godine. Za kvalitetno provođenje IOOP-a od velike je važnosti suradnja s roditeljima/skrbnicima djeteta što na žalost izostaje u slučaju druge djevojčice (Tablica 4, br.3) te je ključna uloga pomoćnika čije učestale izmjene i nekompetentnost negativno utječu na dijete (Tablica 4, br.2). Odgojiteljima je i dalje potrebna podrška u osmišljavanju i provođenju IOOP-a te na temelju ovogodišnjih problemskih situacija dolazimo do zaključka kako je u narednoj pedagoškoj godini potrebno mijenjati i pojednostaviti dosadašnji način dokumentiranja.

Individualni edukacijsko-rehabilitacijski plan (IERP) osmišljen je i provoden za 12 djece kroz individualan rad jednom tjedno. U sklopu IERP-a stručna suradnica edukacijski rehabilitator savetovala je roditelje djece za poticanje razvoja djeteta kroz igru i premjerene aktivnosti tijekom boravka kod kuće te odgojitelje za provođenje individualiziranih aktivnosti usmjerenih na poticanje deficitarnih područja razvoja tijekom odgojno-obrazovnog rada. Osmero djece uključeno u vrtić prijašnjih pedagoških godina je tijekom pedagoške godine pojačano praćeno na mjesečnoj ili tromjesečnoj bazi u što su kao i kod IERP-a uključeni roditelji djece te odgojitelji.

Tablica 4 – Djeca s teškoćama u razvoju uključena u dječji vrtić prijašnjih pedagoških godina

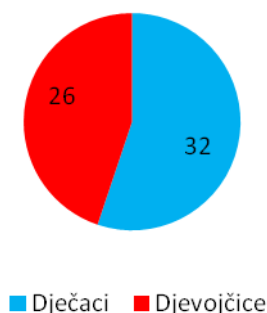
Br.	Spol djeteta	Dob djeteta	Oznaka vrste teškoće	Odgojna skupina	Osiguravanje specifičnih uvjeta				
					Podrška pomoćnika	Kraći boravak	IOOP	IERP	Pojačano praćenje
1	M	7-8	9	Vjeverice	+	+	+	+	
2	M	6-7	9	Kockice	+	+	+	+	
3	Ž	6-7	9	Cvjetići	+	+	+	+	
4	Ž	6-7	9	Loptice, Predškola	+	+	+	+	
5	Ž	6-7	9	Mačkice				+	
6	M	6-7	10	Vjeverice		+			+
7	Ž	6-7	9	Slonići		+			+
8	M	5-6	9	Vjeverice					+
9	Ž	5-6	9	Školjkice				+	
10	Ž	4-5	6	Školjkice					+
11	M	4-5	9	Leptirići		+		+	
12	M	4-5	6	Pingvini				+	
13	M	4-5	9	Cvjetići				+	
14	Ž	4-5	1	Sovice					+
15	M	3-4	9	Gljivice	+		+	+	
16	M	3-4	9	Školjkice				+	
17	Ž	3-4	2	Pingvini				+	

18	Ž	3-4	9	Leptirići					+
19	M	3-4	9	Kockice					+
20	Ž	2-3	9	Iskrice		+			+

Ukoliko sumiramo podatke o djeci sadržane u tablicama Tablica 1, Tablica 2, Tablica 3 te Tablica 4, dolazimo do ukupnog broja - 58 djece koja su tijekom ove pedagoške godine bila obuhvaćena edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima detekcije, procjene, praćenja te poticanja razvoja.

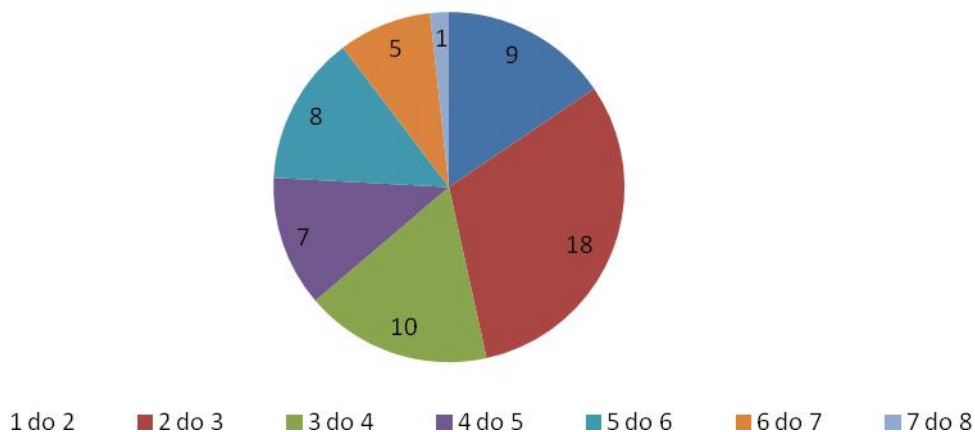
Grafički prikaz 1

Podjela djece obuhvaćane edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima prema spolu

Grafički prikaz 2

Podjela djece obuhvaćene edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima prema dobi

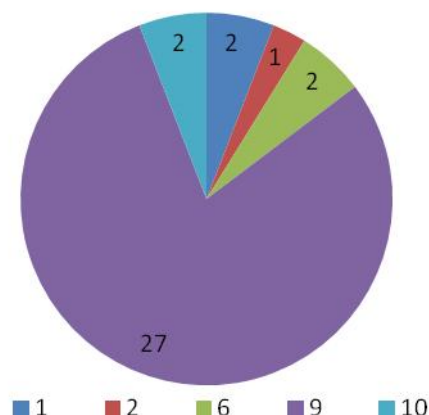

Promatrajući djecu obuhvaćenu edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima tijekom ove pedagoške godine prema oznaci vrste teškoće (1- Oštećenje vida, 2- Oštećenje sluha, 3- Poremećaji govorno-glasovne komunikacije, 4- Promjene u osobnosti uvjetovane organskim čimbenicima ili psihozom, 5- Poremećaji u ponašanju, 6- Motorička oštećenja, 7- Snižene intelektualne sposobnosti, 8- Poremećaji spektra autizma, 9- Višestruke teškoće, 10- Zdravstvene teškoće i neurološka oštećenja (dijabetes, astma, bolesti srca, alergije, epilepsije i sl.) čije oznake teškoće su istaknute u tablicama Tablica 1 i Tablica 4 te djelomično Tablica 2, uočavamo kako je najveći broj djece bio s višestrukim teškoćama (koje se prema Državnom pedagoškom standardu odnose na bilo koju kombinaciju

navedenih težih teškoća, međusobne kombinacije lakših teškoća ili bilo koja lakša teškoća u kombinaciji s lakom mentalnom retardacijom). Važno je napomenuti kako to nije ukupni broj djece s teškoćama u razvoju ili zdravstvenim specifičnostima, već su djeca s oznakom vrste teškoće 3 – Djeca s poremećajima govorno-glasovne komunikacije obrađena u poglavlju stručnog suradnika logopeda. Također se može zapaziti kako u Grafičkom prikazu 3 nisu brojčano iskazana djeca s oznakom vrste teškoće 4, 5, 7 i 8, što ne znači da djeca s takvim teškoćama ne borave u našem vrtiću, već imaju pridružene teškoće te su prema tome oznake vrste teškoće 9 – Djeca s višestrukim teškoćama.

Grafički prikaz 3

Podjela djece obuhvaćene edukacijsko-rehabilitacijskim postupcima prema oznaci vrste utvrđene teškoće

5. Inkluzivni odgoj i obrazovanje djece odgojnih skupina u koje su uključena djeca s teškoćama u razvoju

Jedna od bitnih zadaća inkluzivnog odgoja i obrazovanja svakako je rad s djecom tipičnog razvoja usmjeren na razvoj tolerancije i empatije, prihvaćanje različitosti i specifičnosti svakog pojedinca, prepoznavanje jakih strana, razumijevanje slabih strana, a naročito kada je riječ o kritičkim vršnjacima djece s višestrukim teškoćama u razvoju. S obzirom na organizacijske promjene u objektu Desinec, ove pedagoške godine javila se potreba intenzivnijeg rada s djecom odgojnih skupina Vjeverice i Kockice. U odnosu na prošlu pedagošku godinu novoformirana je odgojna skupina Vjeverice koja je sastavljena od preostale djece odgojnih skupina Brodići i Zvončići. U skupini Vjeverice tijekom ove pedagoške godine boravi dječak s višestrukim teškoćama (Down sindrom i značajne zdravstvene teškoće) uz podršku pomoćnika koji je prijašnjih pedagoških godina bio uključen u odgojnu skupinu Zvončići. S obzirom da prema Državnom pedagoškom standardu dvoje djece s takvim značajnim teškoćama u razvoju ne može boraviti u istoj odgojnoj skupini u odgojnu skupinu Kockice je ove pedagoške godine uključen dječak s težim teškoćama u razvoju (poremećaj spektra autizma) uz podršku pomoćnika koji je prijašnjih godina boravio u odgojnoj skupini Brodići.

Tijekom prosinca 2017. godine stručna suradnica edukacijski rehabilitator stoga je u navedenim odgojnim skupinama provela sociometrijska istraživanja za koje su konstruirana pitanja prilagođena dobi djece, a analiza njihovih odgovora pokazala je stavove vršnjaka spram djece s teškoćama u razvoju koja su uključena u te odgojne skupine. Pitanja korištena u sociometrijskom ispitivanju djece bila su: 1. U vrtiću si u svojoj grupi i igraš se nešto što jako voliš raditi - a) Koje dijete bi najviše volio/voljela da se dođe igrati sa tobom?, b) Koje dijete nikako ne bi volio/voljela da se dođe igrati sa tobom? Zašto?; 2. Vrijeme je ručka i trebaš sjesti za stol - a) Pokraj kojeg djeteta bi najviše volio/voljela sjediti za stolom?, b) Pokraj kojeg djeteta nikako bi volio/voljela sjediti za

stolom? Zašto?; 3. Idete u šetnju, trebaš odabrati dijete koje će s tobom biti u paru - a) Koje dijete bi najviše volio/voljela da bude tvoj par u šetnji?, b) Koje dijete nikako ne bi volio/voljela da bude tvoj par u šetnji? Zašto?; 4. Roditelji su ti dozvolili da pozoveš dijete iz vrtića na igru k sebi doma - a) Koje dijete bi najviše volio/voljela pozvati na igru doma?, b) Koje dijete nikako ne bi volio/voljela pozvati na igru doma? Zašto?

Analizom odgovora djece odgojne skupine Vjeverice utvrđeno je kako dječak s višestrukim teškoćama uključen u tu odgojnu skupinu ima najveći broj negativnih biranja (12) i jedno pozitivno biranje. Važno je istaknuti kako je većina negativnih biranja potekla od djevojčica koje ga obrazlažu dječakovim čestim agresivnim ponašanjem u vidu udaranja druge djece, odguravanja, čupanja za kosu te vikanja. Drugorangirani po broju negativnih biranja su dječak koji je proteklih pedagoških godina bio uključen u individualan rad stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora te djevojčica tipičnog razvoja (oboje 10 negativnih biranja). Kao razloge negativnih biranja navedeno dvoje djece ističu se njihove težnje da dominiraju u igri, biraju sadržaje te ostalima nameću svoja pravila.

Kako bi se pozitivno utjecalo, ne samo na percepciju vršnjaka o dječaku s višestrukim teškoćama u razvoju, već i na pojavnost nepoželjnih ponašanja koja se intenzivno manifestiraju u proteklom periodu, tijekom siječnja 2018. u suradnji s odgojiteljicama i pomoćnicom praćena su i bilježena dječakova nepoželjna ponašanja, kontekst u kojem se javljaju te je u suradnji s majkom dječaka dogovorena strategija umanjivanja i uklanjanja nepoželjnih ponašanja.

Analizom odgovora djece odgojne skupine Kockice utvrđeno je kako dijete s težim teškoćama u razvoju uključeno u tu odgojnu skupinu nema niti pozitivnih niti negativnih biranja. Vjerojatan razlog tome, uz to što je novouključeno dijete u već postojeću odgojnu skupinu, svakako je i priroda same teškoće djeteta, oskudnije interakcije s djecom općenito te samousmjerenost na odrasle osobe (pomoćnicu i odgojiteljicu). Kako bi se pokušalo pozitivno utjecati na percepciju ostale djece u skupini o dječaku s težim teškoćama u razvoju, ali i na njegov socio-emocionalni razvoj, odgojiteljice su savjetovane poticati ga na veću interakciju s drugom djecom, bilo kroz zajedničku igru, bilo u rješavanju problematičnih situacija.

Najveći broj negativnih biranja u odgojnoj skupini Kockice podijeljen je između dva dječaka od kojih je jedan u pojačanom praćenju stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora radi kašnjenja u razvoju na više razvojnih područja (15 negativnih biranja) te drugi bez utvrđenih teškoća u razvoju, no isto tako do sada bio u praćenju (14 negativnih biranja). Razlozi negativnih biranja oba dječaka su isti – udaranje druge djece, pljuvanje, raskopavanje igračka, nepospremanje nakon igre i slično. Zanimljivo je kako su dječak s najvećim brojem negativnih biranja iz odgojne skupine Kockice i dječak s drugorangiranim brojem negativnih biranja iz odgojne skupine Vjeverice braća.

Kako bi djeca tipičnog razvoja u navedenim čijim odgojnim skupinama na njima prilagođen način spoznala specifične potrebe djece s teškoćama u razvoju tijekom pedagoške godine stručna suradnica edukacijski rehabilitator provela je tri radionice za djecu u objektu Desinec. Prva radionica provedena je povodom Međunarodnog dana osoba s invaliditetom u prosincu 2017. za djecu odgojnih skupina Vjeverice i Kockice. Druga radionica provedena je u ožujku 2018. povodom Svjetskog dana osoba s Down sindromom za djecu odgojne skupine Vjeverice te treća radionica u travnju neposredno nakon Svjetskog dana svjesnosti o autizmu za djecu odgojne skupine Kockice.

6. Osnježivanje kompetencija odgojitelja za rad s djecom s teškoćama u razvoju

Ukoliko inkluziju poimamo kao trajan proces prepoznavanja i odgovaranja na različite potrebe djece tada inkluzivnog odgojitelja moramo promatrati kao profesionalca koji se kontinuirano stručno usavršava i nadograđuje svoje kompetencije na području rada s djecom s teškoćama u razvoju. Kako bi to bilo moguće, nužno je potrebna suradnja s edukacijskim rehabilitatorom, ne samo u vidu provođenja (re)habilitacijskih postupaka sa samim djetetom s teškoćama u razvoju i pružanja podrške odgojiteljima u individualizaciji odgojno-obrazovnih postupaka u radu s djetetom u odgojnoj skupini, već i kroz sukreiranje i provođenje stručnog usavršavanja odgojitelja unutar ustanove. I tijekom ove pedagoške godine odgojiteljima je na njihov interes pružena mogućnost stručnog

usavršavanja kroz radionice pod vodstvom stručne suradnice edukacijskog rehabilitatora pod nazivom MIT – Metode i tehnike u odgojno-obrazovnom radu s djecom s teškoćama u razvoju.

U individualizaciji odgojno-obrazovnog procesa izuzetno je važna suradnja odgojitelja, pomoćnika i stručnog suradnika edukacijskog rehabilitatora koja se odvija „na terenu“, situacijski, u samoj odgojnoj skupini tijekom neposrednog rada s djetetom. Kako bi individualizacija odgojno-obrazovnog procesa bila što kvalitetnija, stručna suradnica edukacijski rehabilitator je tijekom pedagoške godine održala 77 individualnih razgovora s odgojiteljima.

7. Pomoćnici u odgojno-obrazovnom radu s djecom s težim i višestrukim teškoćama

Tijekom ove pedagoške godine petero djece s različitim višestrukim teškoćama boravilo je u dječjem vrtiću u odgojnim skupinama redovnog primarnog programa uz podršku pomoćnika. Kao što je vidljivo iz Tablice 5, tijekom ove pedagoške godine dolazilo je do čestih promjena pomoćnika. Prekid rada u svim slučajevima osim jednog inicirali su sami pomoćnici (navedeni razlozi planiranje obitelji – 2 te promjena radnog mjesta - 6). U radu s djecom, naročito s djecom s višestrukim teškoćama u razvoju, od izuzetne su važnosti kontinuiranost i dosljednost te se svaka promjena odražava na njihovo trenutno stanje najčešće na nepoželjan način, a manifestira autoagresijom, agresijom te regresijom.

Svega jedan dječak je tijekom cijele pedagoške godine kontinuirano boravio u vrtiću uz podršku iste pomoćnice (Tablica 5, br 5). U radu s dječakom u odgojnoj skupini Kockice izmijenilo se čak 5 pomoćnika (Tablica 5, br. 2). Jedno od navedene djece (Tablica 5, br. 4) je na zahtjev roditelja boravilo dijelom u primarnom programu (od rujna 2017. do veljače 2018. te lipanj i srpanj 2018.) te dijelom u programu predškole (od veljače do lipnja 2018.) kako bi bilo uključeno u rehabilitacijske postupke u Dnevnom centru za rehabilitaciju djece i mladeži s oštećenjem vida i višestrukim teškoćama Mali dom. Jedno od navedene djece je uz podršku pomoćnika boravilo od rujna 2017. do ožujka 2018. te je u suradnji s odgojiteljima procijenjeno kako djevojčici trenutno više nije potrebna podrška pomoćnika, odnosno da prisutnost pomoćnika nedovoljnih kompetencija više šteti, nego što koristi (Tablica 5, br. 3).

Postojeći model pružanja podrške pomoćnika djeci s višestrukim teškoćama u razvoju u dječjem vrtiću Radost perzistira petu pedagošku godinu, od 2013.-2014. kada je proveden EU projekt „Razvoj inkluzivnog predškolskog modela“. Govori li nam ova zahtjevnja pedagoška godina kada je rad s pomoćnicima u pitanju kako je vrijeme za promjene?

Tablica 5 – Djeca s višestrukim teškoćama u razvoju uz podršku pomoćnika

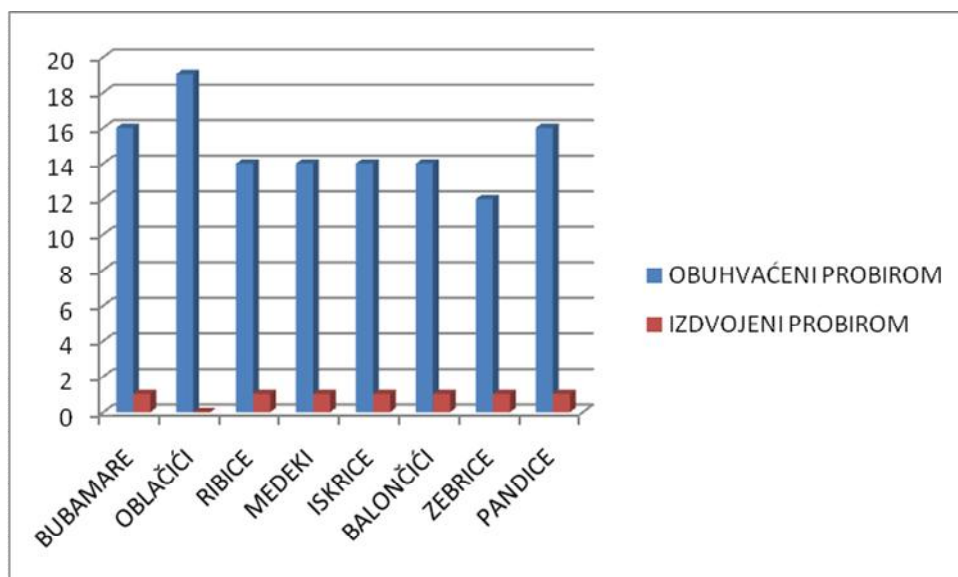
Br.	Spol djeteta	Dob djeteta	Oznaka vrste teškoće	Odgojna skupina	Broj pomoćnika u radu s pojedinim djetetom tijekom ove pedagoške godine
1	M	7-8	9	Vjeverice	2
2	M	6-7	9	Kockice	5
3	Ž	6-7	9	Cvjetići	2
4	Ž	6-7	9	Loptice, Predškola	2
5	M	3-4	9	Gljivice	1
Ukupan broj pomoćnika tijekom pedagoške godine					12

b. Poticanje jezično-govornog razvoja djece predškolske dobi

Rad na poticanju jezično – govornog razvoja odvijao se kroz suradnju stručnog suradnika logopeda s odgojiteljima i roditeljima te prvenstveno kroz neposredan rad s djecom, s osnovnim ciljem pružanja podrške tipičnom jezično – govornom razvoju djeteta, prevencije, detekcije te napokon uklanjanja i ublažavanja odstupanja u jezično – govornom razvoju i komunikaciji. Kroz

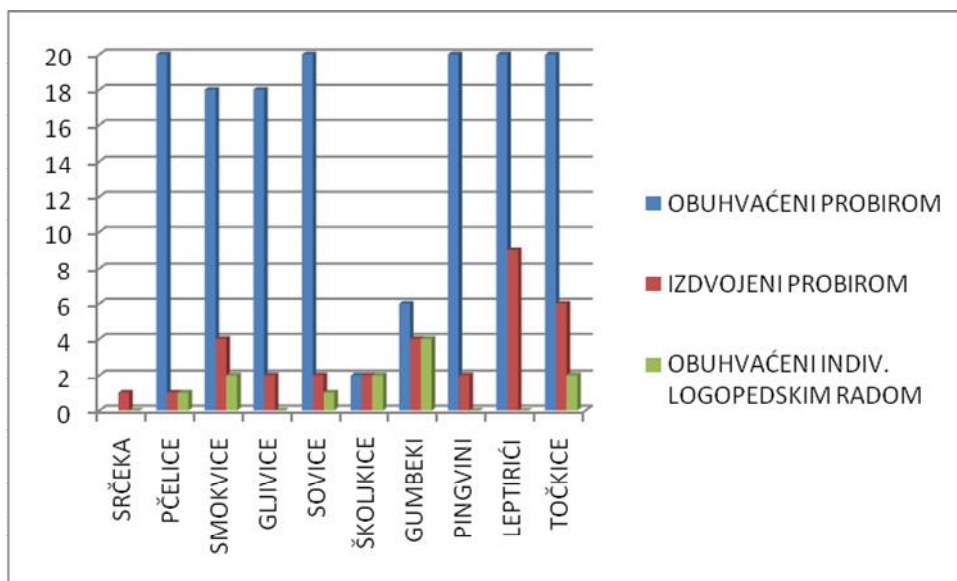
suradnju s odgojiteljima ostvarena je zadaća kontinuiranog praćenja razvoja jezika, govora i komunikacije kod djece te su zajednički postavljeni ciljevi za rad s pojedinom djecom, ali i čitavom odgojnom skupinom. Nastavno tome, zajednički je praćeno i evaluirano ostvarivanje postavljenih ciljeva. Suradnja s roditeljima prvenstveno se odnosila na savjetodavni rad kod uočenih jezično – govornih odstupanja kod djece, ali i na primjenu logopedskih mjernih instrumenata u svrhu probira djece s mogućim jezično – govornim odstupanjima.

Sva djeca polaznici jasličkih odgojnih skupina (Bubamare, Oblačići, Ribice, Medeki, Iskrice, Balončići, Zebrice i Pandice), dakle djeca **do treće godine života**, uključena su u longitudinalno praćenje tijekom pedagoške godine u svrhu ranog probira na jezično – govorne teškoće. U navedenim odgojnim skupinama u suradnji s odgojiteljima popunjene su liste procjene za svako dijete (u listopadu, siječnju i travnju) te je na taj način praćeno ostvarivanje razvojnih zadaća na području jezično – govornog razvoja. Ovim putem izdvajana su djeca s ispodprosječnim postignućima na listama procjene te su temeljem ustanovljenih potreba formirani ciljevi za rad s pojedinom djecom, kao i skupinom djece. Praćenjem je ove pedagoške godine obuhvaćeno 119 djece, a od toga je izdvojeno ukupno 7 djece s ispodprosječnim rezultatima na listama procjene. Graf 1 prikazuje broj djece obuhvaćene probirom te broj djece s ispodprosječnim postignućem po svakoj odgojnoj skupini.

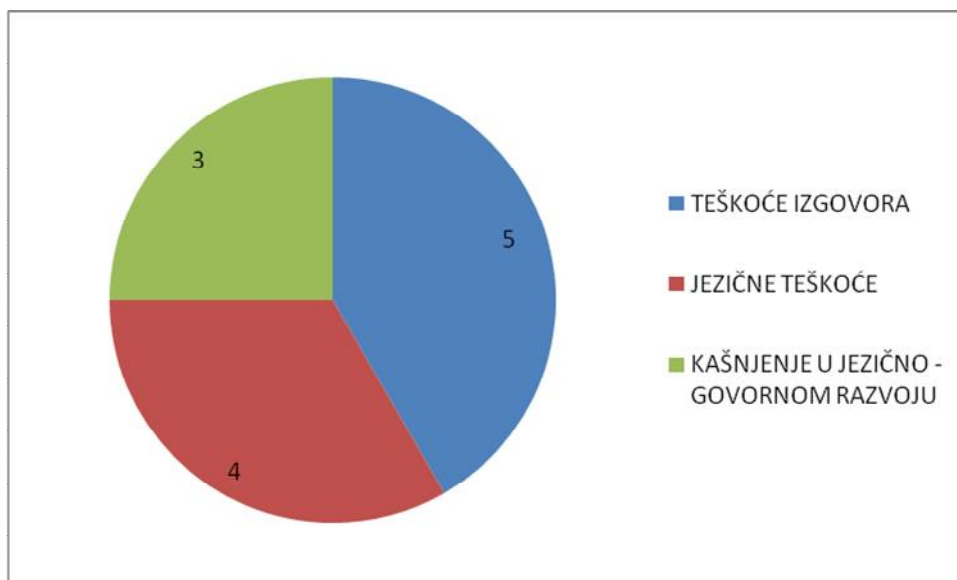

Graf 1: Djeca obuhvaćena probirom do treće godine života

U odgojnim skupinama koje polaze djeca **od treće do pete godine života** praćenje jezično – govornog razvoja, prevencija i detekcija jezično – govornih teškoća, kao i poticanje tipičnog jezično – govornog razvoja odvija se trijažnim postupkom u suradnji s roditeljima i odgojiteljima, zajedničkim planiranjem rada, definiranjem ciljeva i praćenjem njihove realizacije. Pojedina djeca uz to su uključena u individualni logopedski rad na tjednoj razini. Iz odgojnih skupina: Srčeka, Pčelice, Smokvice, Gljivice, Sovice, Školjkice, Gumbeki, Pingvini, Leptirići i Točkice trijažnim je postupkom obuhvaćeno ukupno 144 djece. Od ovog broja, njih 33 izdvojeno je u svrhu kontinuiranog poticanja jezično – govornog razvoja kroz ciljano zajedničko planiranje odgojitelja i stručnog suradnika logopeda (Graf 2). Uz to, iz ove dobne skupine 12 djece bilo je tijekom pedagoške godine obuhvaćeno individualnim logopedskim radom zbog teškoća u izgovoru, jezičnih teškoća te kašnjenja u jezično – govornom razvoju (Graf 3).

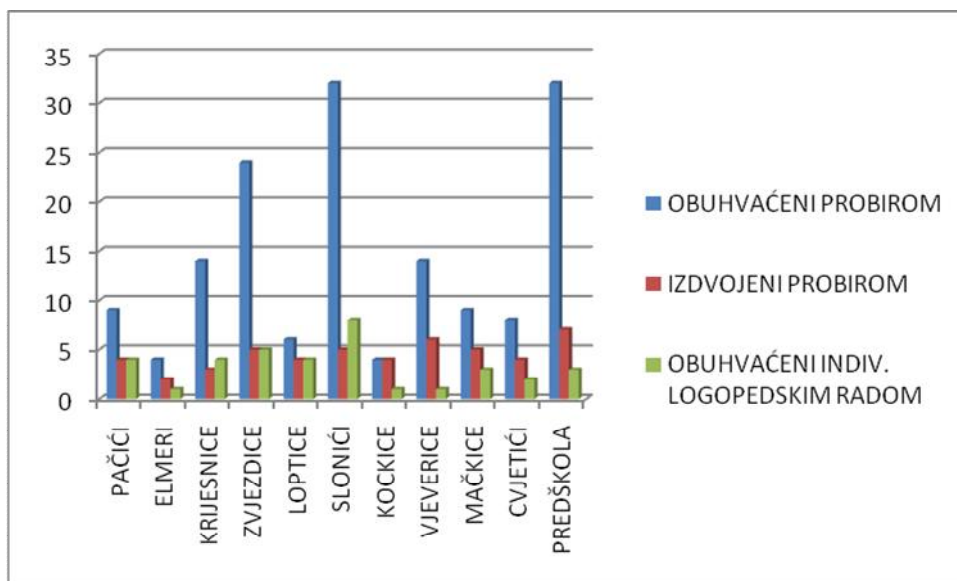

Graf 2: Djeca obuhvaćena probirom i individualnim logopedskim radom od treće do pete godine života

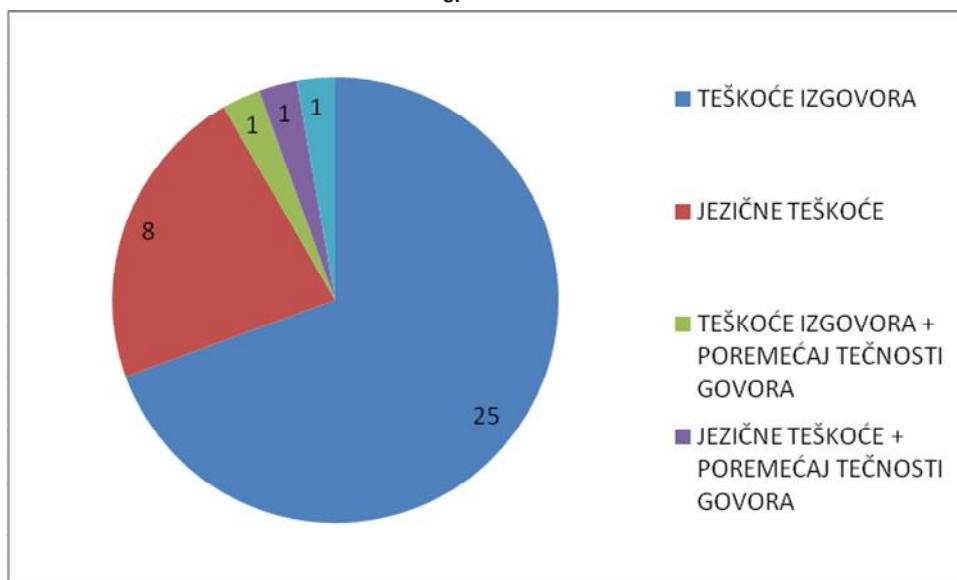
Graf 3: Zastupljenost jezično – govornih teškoća kod djeceobuhvaćene individualnim logopedskim radom od treće do pete godine života

U starijim odgojnim skupinama koje polaze **djeca u godini pred polazak u osnovnu školu**, kao i u mješovitim odgojnim skupinama provođeno je timsko planiranje usmjereno na rad na poticanju razvoja rane pismenosti. Sa ciljem definiranja specifičnih potreba svakog školskog obveznika popunjavane su liste procjene te su temeljem postignuća svakog djeteta, kao i temeljem rezultata primjene logopedskih mjernih instrumenata, postavljani ciljevi za rad, čija je realizacija u kontinuitetu zajednički praćena. U skupinama koje polaze djeca školski obveznici: Pačići, Elmeri, Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Slonići, Kockice, Vjeverice, Mačkice, Cvjetići i dvije skupine programa predškole sva su djeca školski obveznici obuhvaćena probirom, njih 156. Od ukupnog broja djece školskih obveznika ovim je postupkom, temeljem nižih rezultata na listama procjene, izdvojeno njih 49 (Graf 4). Njih 36 na tjednoj je razini obuhvaćeno individualnim logopedskim radom zbog teškoća u izgovoru, jezičnih teškoća, komunikacijskih teškoća te jezičnih teškoća ili teškoća izgovora udruženih s poremećajem tečnosti govora (Graf 5).

Graf 4: Djeca odgojnih skupina koje polaze školski obveznici obuhvaćena probirom i individualnim logopedskim radom

c.

Graf 5: Zastupljenost jezično – govornih teškoća kod djece obuhvaćene individualnim logopedskim radom u odgojnim skupinama koje polaze školski obveznici

Osvrt odgojitelja na osiguravanje specifičnih uvjeta za poticanje jezično – govornog razvoja djece: tijekom pedagoške godine provedene su raznovrsne aktivnosti kojima se potiče razvoj verbalne i neverbalne komunikacije, razumijevanja, bogaćenja rječnika te pravilnog izgovora kod djece kroz individualne i grupne oblike rada. Poticana je komunikacija odgojitelj-dijete i dijete-dijete u svakodnevnim situacijama, korišten je slikovni materijal, pjesmice, brojalice, priče, slušanje glazbe, zvukova, kazalište, igre scenskim lutkama, igre prstićima, igre za poticanje rane pismenosti, nadopunjavanje centra početnog čitanja i pisanja te različite druge govorne igre. Radionička suradnja odgojitelja i logopedinje bila je poticajna u planiranju aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju govora. Realizirano je pojačano poticanje djece s jezično – govornim teškoćama, kao i djece u godini pred polazak u osnovnu školu.

Prijedlozi odgojitelja za unapređivanje odgojno – obrazovnog rada na ovom području: nadogradnja dosadašnjih spoznaja, upoznavanje s novim sadržajima i metodama rada kroz radionice. Korištenje novih, složenijih poticaja i sadržaja u radu s djecom. Razvoj pogodnog i poticajnog

okruženja. Implementiranje stečenih znanja na stručnim aktivima te iz stručne literature. I dalje poticati individualan pristup svakom djetetu. Nastaviti s uključivanjem logopedinje u individualan rad s djecom s odstupanjima u jezično – govornom razvoju. Što ranije testiranje djece školskih obveznika u svrhu ciljanog odabira i planiranja aktivnosti. Sugestije oko novije stručne literature iz ovog područja, više suradnje s logopedinjom i više ponuđenih materijala. Važno je nastaviti rad na ovoj bitnoj zadaći te aktivnosti podići na višu razinu.

d. Socio – emocionalni razvoj djece predškolske dobi

U okviru socio-emocionalnog razvoja djeteta postupno razvija odnose prema sebi i ljudima iz svoje okoline. Izražavanje emocija pomaže djetetu signalizirati okolini svoje potrebe i stupiti u sve složeniji odnos s okolinom. Postupno djeteta uči ne samo izražavati emocije nego i razumjeti emocije ljudi koji ga okružuju. Svakodnevni problemi postavljaju zahtjeve koje je moguće uspješno riješiti različitim sposobnostima, vještinama i znanjima kao što su sposobnosti regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvatanja onoga što drugi čine. Obrasci izražavanja emocija pod snažnim su utjecajem dobi djeteta i stupnja njegova razvoja. Pokazatelji dobrog emocionalnog stanja djeteta su dječja sposobnost kontroliranja širokog dijapazona emocionalnih doživljaja i prikladnih reakcija u emocionalnim situacijama (Brajša- Žganec, 2003). Emocionalna inteligencija može se poticati već u predškolskoj dobi, a njezini pozitivni učinci vidljivi su u različitim aspektima života i obrazovanja. Kako pokazuju istraživanja, emocionalna inteligencija pomaže oblikovati prilagođeno socijalno funkcioniranje, doprinosi rješavanju problematičnog ponašanja i emocionalnih teškoća kod djece kao i boljoj društvenoj prilagodbi. Poticanje emocionalne inteligencije doprinosi uspješnosti u prepoznavanju i imenovanju vlastitih emocija, kao i njihovom prenošenju drugima. Razvijaju se empatija, komunikativnost, timski rad i dobri odnosi u obitelji i šire, proširuje se rječnik, djeca su sklonija kritičkom mišljenju.

Kako je vrtičko okruženje direktno odgovorno za poticanje cjelokupnog razvoja, a samim tim i područja socio-emocionalnog razvoja djece te zadovoljavanje njihovih potreba, praćenje dječjeg razvoja je iznimno korisno kao pomoć odgojiteljima u planiranju aktivnosti i prostorno – materijalnog okruženja za buduće razdoblje, u kojem će poticati posebno one aspekte razvoja pojedinog djeteta u kojima mu je potreban dodatni poticaj.

Socio-emocionalni razvoj djece pratio će se pomoću lista procjene koje su odgojitelji ispunjavali tromjesečno te trijažnim listama koje odgojitelji ispunjavaju na početku pedagoške godine. Na trijažnim listama odgojitelji su izdvojili 26 djece sa odstupanjima u socio-emocionalnom razvoju. Najčešći razlozi stavljanja na listu su agresivnost prema vršnjacima, odraslima i predmetima, nesamostalnost, neadekvatno izražavanje emocija te pretjerana povučenost. Provedene su opservacije djece u skupini, a ovisno o potrebama primijenjena su psihodijagnostička sredstva kao što je projektni upitnik za ispitivanje emocionalne stabilnosti djece u predškolskoj dobi (IPUES), ljestvica simptoma traume kod mlađe djece (TSCYC) u slučaju prolaznih posebnih potreba zbog traumatizirajućeg događaja u djetetovom životu, RTČ, ADHDT, CPM s ciljem utvrđivanja specifičnih potreba kod djece te osmišljavanja adekvatnih poticaja za pojedino djeteta.

S odgojiteljima su provedene radionice s temom „Socio-emocionalni razvoj djece predškolske dobi“ i individualne konzultacije u cilju zajedničkog planiranja i osmišljavanja adekvatnih poticaja kao važnog temelja za pravilan socio-emocionalni razvoj djeteta. Tijekom godine odgojitelji su adekvatno organizirali materijalno okruženje te planirali i provodili brojne aktivnosti u svrhu poticanja socio-emocionalnog razvoja.

Odgojitelji navode niz provedenih aktivnosti za poticanje socio-emocionalnog razvoja. Tako su poticali razvoj prepoznavanja i izražavanja emocija, sposobnost regulacije i kontrole emocija, ophođenja s drugim ljudima i prihvatanja onoga što drugi čine, poticali su samostalnost i neovisnost u zadovoljavanju potreba, samostalno donošenje odluka, razvoj odnosa s vršnjacima, osvještavali su važnost poštivanja pravila, čekanja i odlaganja zadovoljavanja želja te su stvarali ugodnu i pozitivnu

klimu gdje se djeca osjećaju sigurna i prihvaćena. U radu im uvelike pomaže i „Kutija puna osjećaja“. Također, stavljen je naglasak na aktivnosti za jačanje pozitivne slike o sebi, razvoj tolerancije i pozitivnih stavova i odnosa prema sebi i okolini iz čega su proizašle aktivnosti na temu „Jesi li danas napunio svoju kanticu?“. Oformljeni su i razni centri koji su uvelike pridonijeli socio-emocionalnom razvoju djece kao što su centar osjećaja, centar prijateljstva i centar osame čime je stvorena mogućnost da djeca osvijeste emocije i raspoloženja u kojima se nađu, različitost sebe i drugih te zadovoljenje potrebe za osamom, pažnjom, rješavanjem konflikata. Odgojiteljica u programu predškole navodi kako u navedenom programu najviše treba raditi na ovom području razvoja ponajprije na socijalizaciji i poticanju kvalitetnih interakcija među djecom. Odgojitelji navode kako su im bile korisne i spoznaje dobivene na aktivu Socio-emocionalni razvoj djece predškolske dobi te su s djecom provodili aktivnosti prema programu poticanje pozitivnog razvoja djece putem emocionalnog opismenjavanja. Također su im u radu korisne i aktivnosti prema Kurikulu otpornosti budući je primjenjiv od najranije dobi. Odgojitelji navode kako je važno i dalje kontinuirano pratiti svako dijete, uvažavati njegovu osobnost te putem individualnih razgovora s roditeljima osnaživati roditeljske kompetencije, ali i jačati vlastite kompetencije kako bi još više postali svjesni svakog djeteta i njegove osobnosti i tako im svojim pristupom osigurali uvjete za razvoj osobnosti ali i zajedništva.

S roditeljima su također provedeni individualni razgovori s ciljem osnaživanja roditeljskih kompetencija i usklađivanja odgojnih postupaka u obiteljskom i izvanobiteljskom okruženju.

e. Prepoznavanje potencijalno darovite djece i poticanje njihovog razvoja

Kao darovitu, odgojitelji izdvajaju djecu koja mnoge stvari rade prije, brže, uspješnije i drukčije od svojih vršnjaka te onu koja u tome imaju bolja i viša postignuća. Zato darovitim djetetom predškolske dobi smatramo ono koje, u aktivnostima kojima se bavi, dosljedno postiže značajno bolja (iznad prosječna) postignuća od svojih vršnjaka. Darovito dijete se mnogim stvarima počinje baviti prije svojih vršnjaka, čini ih uspješnije od njih, a često iskazuje i neke specifične interese (zahvaljujući kojima ovladava i većom količinom znanja i vještina) te iznimnu kreativnost. Osnovu tih iznimnih postignuća čini specifičan način intelektualnog funkcioniranja djeteta. Darovito je dijete s IQ 130 i iznad (Cvetković-Lay, Sekulić-Majurec, 1998). Darovita djeca zahtijevaju dodatnu pažnju roditelja, odgojitelja i stručnjaka koji će djetetovu darovitost usmjeriti i razvijati u onom smjeru u kojem idu i djetetovi interesi i želje. Rano otkrivanje i poticanje sposobnosti darovite djece ima i preventivni značaj jer su istraživanja također pokazala da se neprimjeren odgoj i obrazovanje djece s izrazito visokim sposobnostima kasnije može rezultirati raznim oblicima njihova neprihvatljiva, pa čak i asocijalnog ponašanja (Saunders & Espeland, 1991., prema Lay, 2002.) Identifikacija darovite djece usmjerena je ka pravilnom uočavanju i utvrđivanju mogućnosti djeteta kako bi se primjereno zadovoljilo njegove posebne odgojno-obrazovne potrebe kroz posebno planirane odgojno-obrazovne postupke.

Fleksibilnost, kreativnost i razvojnost predškolskih programa omogućuje primjenu suvremenih spoznaja i iskustava u radu sa svom djecom pa tako i u području rada s darovitimima te se pristup temelji na poticanju razvoja sposobnosti, interesa i kreativnosti u široko postavljenim i obogaćenim programima u redovnoj skupini. Tipovi aktivnosti kojima se obogaćivao i diferencirao program su oni koji potiču aktivno učenje, više razine misaonih procesa i kreativno mišljenje kao npr. pokusi, edukativne igre na računalu, igre kreativnog rješavanja problema, „mozgalice“, zagonetke, pitalice i razne logičko kombinatoričke igre. Projekt se pokazao iznimno prihvaćenim oblikom rada u vrtićima. I ove pedagoške godine odgojitelji su u svojim skupinama nastavili raditi na obogaćivanju i diferenciranju programa kako bi se kroz proširivanje i produbljivanje aktivnosti djeci omogućilo izražavanje i razvijanje njihovih istaknutih sposobnosti.

Odgojitelji smatraju kako je važno od najranije dobi prepoznati potencijal koji djeca imaju te mu omogućiti daljnje razvijanje kroz adekvatne poticaje prema mentalnoj a ne kronološkoj dobi. Tako su

odgojitelji kroz obogaćivanje prostornog konteksta i programa unutar redovne skupine, kroz diferenciranje sadržaja i bržeg tempa odvijanja aktivnosti, individualnog pristupa te kroz projektno planiranje poticali razvoj potencijalno darovite djece, ali i sve ostale djece. Pripremili su brojne igre različite zahtjevnosti u koje su se, osim potencijalno darovite djece, rado uključivala sva djeca. Neke od aktivnosti bile su: igre kreativnog rješavanja problema, raznovrsne logičko kombinatoričke igre, labirinti, mozgalice, zagonetke, pitalice, križaljke, edukativne igre na računalu, usmjeravanje na više predmeta, poticanje elaboracije i fluentnosti. Vrlo zastupljen oblik rada bili su i projekti. Odgojitelji su također davali prijedloge za unapređenje odgojno-obrazovnog rada na ovom području te smatraju da i ubuduće treba obogaćivati i diferencirati program unutar redovne skupine, a predlažu i povremeno provođenje radionica za svu djecu u skupini.

Premda uspješni, programi koji integriraju darovitu djecu u redovne skupine pokazuju se nedostatnima za intelektualno darovitu djecu koja od svojih vršnjaka u razvoju odskoču za nekoliko mentalnih godina. Njima je nužno osigurati poseban program (Cvetković Lay, 2002) stoga smo i ove pedagoške godine nastavili provoditi igraonicu za potencijalno darovitu djecu koju je vodila odgojiteljica educirane za rad s potencijalno darovitom djecom Sandra Žalac uz podršku psihologinje. Igraonica je počela s radom u listopadu i trajala je do polovice lipnja. Igraonica se provodila jednom tjedno u trajanju od sat i pola (od 16,30 do 18,00 sati). Ove godine Ravenovim obojenim matricama testirano je 99 djece starije od 5 godina (mlađa djeca nisu testirana zbog nedostupnosti odgovarajućeg testovnog materijala za tu dob) te je identificirano 15 djece čiji rezultat spada u ili iznad 95. centila. Sa 10 roditelja proveden je individualni razgovor s ciljem prikupljanja što više podataka o djetetu i utvrđivanja njegovih potreba i interesa. Tijekom godine je 15 djece bilo uključeno u kraći program, igraonicu potencijalno darovite djece (5-ero djece je uključeno od prošle pedagoške godine) međutim tijekom provedbe programa dvoje djece je odustalo od daljnjeg sudjelovanja u igraonici te je do kraja program pohađalo 13-ero djece. 5 djece je identificirano pred kraj pedagoške godine te nisu uključeni u igraonicu potencijalno darovite djece stoga se planira provesti individualne razgovore s roditeljima i sljedeće pedagoške godine uključiti djecu u igraonicu potencijalno darovite djece.

Upravo zbog specifičnosti programa i zahtjeva koji se postavljaju pred djecu dolazilo je do odustajanja od daljnjeg sudjelovanja te je u prosincu proveden roditeljski sastanak s temom „Potrebe i osobine potencijalno darovite djece i izazovi u radu s potencijalno darovitom djecom“ na kojem je roditeljima približen način rada u igraonici kao i reakcije djece te su dobili letak „Igraonica potencijalno darovite djece“ kako bi im se što više približio pojam darovitosti te potrebe potencijalno darovite djece. Roditeljskom sastanku je prisustvovalo 8 roditelja. Posljednji susret održano je druženje djece i roditelja kako bi roditelji stekli uvid u rad igraonice te su podijeljene diplome, radovi djece i zapažanja o radu i sudjelovanju djece na igraonicama.

1. ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I DEMOKRATSKO GRAĐANSTVO

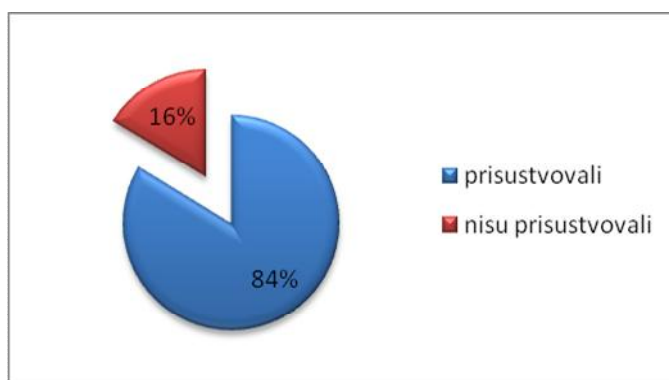
a. CAP program

I ove pedagoške godine u vrtiću je proveden CAP program – program prevencije zlostavljanja djece. Cilj ovog programa je poučavanje vještinama komunikacije, tehnikama djelotvornog rješavanja problema, načinima na koje se konflikti mogu rješavati bez fizičkog obračuna ili gubitka prava i samopoštovanja. Svaka zajednica mora svojoj djeci usaditi poštovanje prema ljudima bez obzira na rasu, godine, etničko podrijetlo, spol i sposobnosti. Djecu moramo učiti suradničtvu i poštivanju razlika, a ne nasilju. Budemo li djecu učili ovim vrijednostima, odvratit ćemo ih od agresije i spriječiti njihovu viktimizaciju. CAP-ova osnovna filozofija je jačanje djece i pružanja pozitivne podrške djeci. Njegova polazna postavka je da djecu treba naučiti kako da se sama zaštite i dati im podršku u tome, a ne ih učiniti potpuno ovisnima o odraslima.

CAP program provodi se s djecom školskim obveznicima, a sastoji se od skupa aktivnosti za pripremu djece za radionice unutar redovnog programa, radionice pod vodstvom CAP tima te aktivnosti u redovnom programu nakon provedenih radionica u cilju obnavljanja znanja i učvršćivanja strategija zaštite i samozaštite. CAP program provodila su tri tima: 9 odgojitelja i stručni suradnik – psiholog.

CAP program čine tri komponente: radionica za sve djelatnike vrtića, radionica za roditelje i radionica za djecu. Djelatnici koji nisu prisustvovali radionici za djelatnike, prisustvovali su radionici za roditelje.

Radionica za roditelje održana je u siječnju, a tijekom veljače i ožujka provedene su radionice za djecu. Radionice se provode sa djecom školskim obveznicima i to kroz dva dana, odnosno dvije radionice po skupini. Radionice su provedene u dvanaest odgojnih skupina koje pohađaju djeca školski obveznici (dvije starije skupine, dvije skupine predškole te 8 mješovitih skupina). Održano je ukupno 8 ciklusa radionica za 123 od 147 djece školskih obveznika.

Graf. Proporcija djece prisutne na radionici

Kako bi se pažnja djece u radionici maksimalno zadržala na bitnim porukama, nužno je podržavati dječju diskusiju samo oko predmeta razgovora i zato je nužno djecu pripremiti za dječju radionicu. Iz tog razloga, prije samog provođenja radionica, a u cilju što većeg i jasnijeg efekta na dječje znanje i ponašanje, odgojitelji ciljanih odgojnih skupina su realizirali niz aktivnosti kako bi djecu pripremili za radionicu (rad na iskazivanju i prepoznavanju svojih i tuđih osjećaja, aktivnosti na temu različitosti, tolerancije, nenasilnog rješavanja sukoba te razgovor o ključnim riječima kao što su napad, dječja prava, sigurnost, vanjska i unutarnja snaga, sloboda, tužakanje, neznanac, dobra i loša tajna, ugodni i neugodni dodiri).

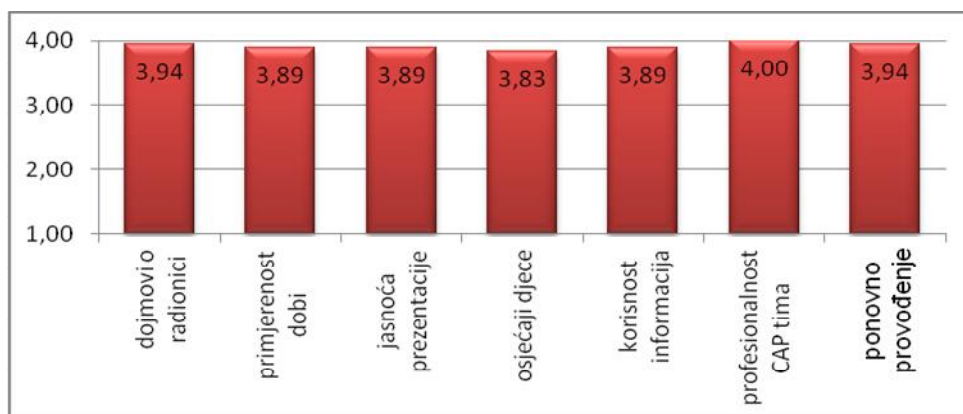
U radionicama se raspravlja o tri potencijalno opasne situacije: kada dijete ugrožava vršnjak ili nešto starije dijete; kada ga ugrožava nepoznata odrasla osoba i kada ga ugrožava poznata odrasla osoba. Djeca su naučila razliku između dobre i loše tajne, jasno i glasno reći „ne“ onome tko ih pokušava ugroziti, tražiti pomoć vršnjaka, tražiti pomoć odraslih u koje imaju povjerenja te da to nije tužakanje. Također su naučili da u opasnosti pobjegnu na najbliže sigurno mjesto i viču što glasnije mogu te uvijek budu na sigurnoj udaljenosti kad razgovaraju s nepoznatom osobom i nikad ne prihvaćaju darove, obećanja i ponude u zamjenu za ulazak u auto ili stan nepoznate osobe te su naučili male trikove samoobrane kako se osloboditi ako ih uhvati neznanac.

U CAP radionicama je sudjelovalo prvi dan 123 djece, a drugi dan radionica 119 djece - ukupno 83,7% prvog dana radionica, a 80,9 % drugog dana radionica od 147 djece školskih obveznika u redovnom primarnom programu i programu predškole. Održano je ukupno 8 ciklusa radionica, kroz po dva dana u svakoj skupini. U tablici je naveden broj djece po skupinama koja su prisustvovala radionicama.

Tablica. Broj djece po skupinama prisutne na radionicama

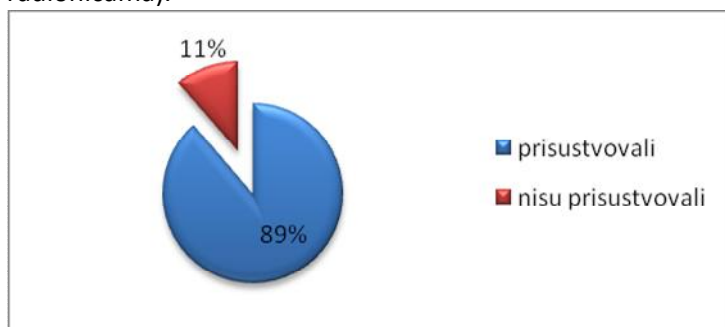
	Broj djece školskih obveznika	Broj djece prisutne 1. dan radionice	Broj djece prisutne 2. dan radionice	Broj djece na individualnom razgovoru
Pačići	7	6	6	6
Elmeri	2	0	0	0
Krijesnice	12	9	9	9
Zvezdice	24	18	18	12
Slonići	32	30	30	28
Loptice	6	5	5	5
Mačkice	9	8	8	8
Cvjetići	6	6	6	6
Vjeverice	14	12	13	13
Kockice	2	2	2	2
Žabice	16	14	10	9
Pužići	17	13	12	11
UKUPNO	147	123	119	109

Nakon svake radionice za djecu odgojitelji skupina u kojima su se održavale radionice procjenjivali su kvalitetu radionica na skali od 1 do 4. Prosječne ocjene prikazane su na grafu.

Graf. Procjene odgojitelja o pojedinim aspektima CAP radionica za djecu, uključene procjene oba dana radionica (maksimalna ocjena 4, N=18)

Nakon provedenih radionica CAP pomagači provode individualni razgovor sa djecom koja to žele. Na individualnom razgovoru bilo je ukupno 109 djece (88,6 % djece koja su sudjelovala na radionicama).

Graf. Proporcija djece prisutne na individualnom razgovoru

Također, nakon provedenih radionica nužno je ponavljati usvojene preventivne strategije i osvježiti dječje pamćenje te je također proveden niz aktivnosti kako bi djeca što bolje utvrdila ono što su naučila na radionicama kao što su ponavljanje strategija (što činiti u opasnim situacijama) i vještina (tehnika samoobrane) tijekom godine, aktivnosti za identificiranje opasnih situacija i osoba koje mogu pomoći u opasnosti te jačanje povjerenja u te osobe (npr. policija), aktivnosti za poticanje samopouzdanja te za poticanje slobodnog izražavanja osjećaja.

Tijekom provedbe CAP programa nije otkriven ni jedan slučaj zlostavljanja.

b. Odgoj za različitost

Opći cilj ove pedagoške godine proizlazio je iz temeljnih vrijednosti Nacionalnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (2014.), a to su: znanje, identitet, humanizam i tolerancija, odgovornost, autonomija i kreativnost. Identitet, humanizam i tolerancija bili su nam nit vodilja u kreiranju odgojno-obrazovnog procesa.

Metodu Persona Doll nastavili smo primjenjivati u neposrednom radu s djecom i ove pedagoške godine, i to u sedam odgojnih skupina s deset odgojiteljica i jednom medicinskom sestrom. Nastavili smo s načinom provođenja metode u neposrednom radu kao i do sada: aktivnost se planira za "grupu djece", a prema potrebi i za cijelu skupinu, u trajanju od 10-15 minuta, vodeći računa o interesu djece. Sjedenje u krugu je obavezno tijekom aktivnosti, aktivnost se dokumentira kroz video zapis i/ili fotografije te u obrazac predviđen za dokumentiranje ovih aktivnosti. Luna je u skupini/kvartu/objektu boravila 7-10 dana uz prethodnu predbilježbu, obrazac koji se upisuje gdje Luna boravi.

Provedene aktivnosti u odgojnim skupinama:

Odgojna skupina	Tema susreta Lune s djecom	Odgojitelji
Oblačići	"Upoznavanje lutke Lune", "Mogu sam"	Đurđa Šegudović
Iskrice	"Luna više nema dudu", "Omiljena igračka", "Dijeljenje igračaka", "Kućica ljubavi", "Lunino ogledalce raspoloženja"	Đurđa Šmit, koordinatorske skupine
Smokvice	"Luna sa nama", "Izgubljeni autić", "Ljutita prijateljica", "Prijateljstvo"	Štefica Fabijanić
Kockice	"Luna sa nama", "Predstavljanje najdraže igračke", "U čemu sam ja to najbolji/a?", "Audicija"-predstavljanje jakih strana	Irena Vugriniček Štimac
Školjkice	"Luna u vrtić nosi igračke od kuće", "Predstavljanje najdraže igračke", "Luna želi saznati više o tradiciji", "Prijatelji pričaju ružne riječi"	Marija Zdjelar
Pačići	UNICEF-ov projekt "Škole za Afriku"	Marina Kupina
Vjeverice	UNICEF-ov projekt "Škole za Afriku"	Ljiljana Pustaj
Odgojne skupine u kojima je boravila Luna:	Luna ima osobnu kartu, a sadrži: fotografiju Lune, identitet, fotografije boravka Lune u skupini, teme aktivnosti, izjave djece	
Iskrice, Smokvice, Kockice, Školjkice, Oblačići,	Luna na komunikacijskom roditeljskom sastanku, reakcije roditelja: pozitivne, zainteresiranost roditelja, prezentirane su provedene aktivnosti	
	Što su djeca dobila provedenim aktivnostima?	
	Stekla su bliskost, povezala se s Lunom, zadovoljila svoje interese te znatiželju kroz komunikaciju, strpljivost (čekanje na red dok prijatelj završi rečenicu), pronalazili interesantna rješenja i ideje, uvažavanje različitosti (izrazila želju za interakcijom s "drugacijim" od sebe, razvijali empatiju, osnaživali socijalne vještine, osvještavali pojam o sebi, djeca su prepoznavala osjećaje i učila kako ih izražavati na društveno	

Pačići, Vjeverice	prihvatljiv način), pomaganje drugima kod djece rezultira osjećajem zadovoljstva i ispunjenosti. Odgojiteljice navode da djeca lutku Lunu dobro prihvaćaju, spontano postavljaju pitanja, da ih potiče na interakciju (uključila su se povučeni djece) i pronalaženje rješenja koju iniciraju djeca. Metoda Persona Doll je dobar poticaj za razvoj pozitivne slike o sebi, bogaćenje rječnika, osvještavanje zadovoljavanja potreba djece jasličke dobi. Ova metoda također pomaže u potvrđivanju prikladnog ponašanja: komunikacija s lutkom Lunom prelijeva se i na aktivnosti ukoliko se pojavi neko nepoželjno ponašanje ili kao poticaj za bolju interakciju između djece. Primjena ove metode potaknula je djecu na izražavanje vlastitih osjećaja i razmišljanja, spremnosti u pronalaženju rješenja, pomaganje, suradništvo, empatiju, prihvaćanje različitosti. S primjenom metode u radu s djecom nastavljamo u sljedećoj pedagoškoj godini.
	A odgojitelji? Osvještavali su važnost prepoznavanja dječjih potreba, razmišljanja i interesa, stekli jasniju sliku o dječjim kompetencijama (pojam o sebi, komunikacijskim i socijalnim vještinama) te ujedno osnaživali vlastite kompetencije.
	Interesna skupina (stručno usavršavanje unutar ustanove): koristan način za bolju pripremu i provedbu metode, zajedničko promišljanje, suradnička atmosfera. Djeca izuzetno pozitivno reaguju na prisutnost Lune u skupini, prihvatili su je kao dio naše skupine, sveprisutna je putem osobne karte (plakat o Luni) koju često proučavaju, često je se sjetite te se odvija samorefleksija i refleksija dosadašnjih susreta s Lunom. Dobrobit rada kroz interesne skupine odgojiteljima omogućava međusobnu podršku i osnaživanje, razmjenu iskustava i ideja, ugodnu i opuštajuću atmosferu, pravi timski rad, međusobno uvažavanje te ostvarivanje postavljenih ciljeva. Primjena metode se dokumentirana na predviđeni obrazac, kroz video zapis i/ili fotografije. Ostali educirani odgojitelji zbog dobi djece, primjene drugih metoda u radu s djecom i/ili uključenosti u druge projekte nisu primjenjivali ovu metodu.

S provedbom **projekta "Škole za Afriku"**, a vođeni smjernicama Ureda UNICEF-a u Republici Hrvatskoj, započeli smo u pedagoškoj godini 2012./2013. u jednoj odgojnoj skupini. U pedagoškoj godini 2017./2018. nastavili smo s provođenjem projekta u tri odgojne skupine i to u centralnom objektu, Radosti 2 i na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu. Djeca ovih odgojnih skupina aktivnosti su realizirala uz pomoć materijala koje smo primili iz UNICEF-a te drugih mnogobrojnih poticaja koje su osigurale odgojiteljice kao što su slikovnice, stručna literatura, fotografije, glazba, dokumentarni filmovi i dr.

Odgojna skupina/odgojitelj	Provedene aktivnosti
*Pačići (Radost 1): Anita Jurelinac i Marina Kupina,	* "Upoznavanje kontinenta" uz enciklopedije, atlas, globus, filmove * "Upoznavanje država", "Izrada zastava", "Ljudi i običaji", "Djeca Afrike"

moderatori interesne skupine *Loptice (Radost 2): Melita Vidaković i Mira Narančić * Vjeverice (G.Desinec): Mihaela Klemenčić Ćopić i Ljiljana Pustaj	* "Burkina Faso", "Festima u Burkina Faso" * "Životinjski svijet", "Lav"-izrada maske, "Afrička kućica"-maska za fašnik * "Nakit"-izrada od perlica, krep papira, "Afrička nošnja", * "Centar Afrika", "Radni listić", "Kasica"-izrada, "Fašnik", "Afričke igre", "Glinene zdjelice", "Olimpijada" * "Moj tata je bio u Africi", "Moja je mama bila u Africi" * "Afrička škola" oformljen centar, "Centar šivanja i tkanja", "Naša mala modna revija" * "Afrika u malom"-oformljen muzej u zajedničkom prostoru na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu * "Elmer", "Sivko gumb", "Nećko", "Noćas spava lav", "Lastavica se vraća kući", "Dugine boje"-slikovnica, * "Afrički instrumenti" * "Društvene igre", igra "Kudoda", "Mbube", "Krećem se kao...", "Travellino kids" "Zaustavi miša", "Tri želje", "Put do Madagaskara", igra pljeskanja, "Sjela baba u balon" * "Prava i potrebe djece", "Bez čega možemo, a bez čega ne možemo živjeti?", "Svatko je poseban", "Što mi treba za život?", "Prijateljima u Africi za Božić bih poklonio/la...", "Tri želje" * DVD: "Zajedno za djecu Afrike" * "Život kao moj", enciklopedija * primjena metode Persona Doll-"Ovo sam ja, ovo je Luna", "Luna u skupini" (upoznavanje djece s Lunom) * "Vjeverice i plakat"-izrada djece, djece odgojitelja i pomoćnice djeteta s teškoćama u razvoju * 25.5.2018. Svjetski dan Afrike - a djecom su uplaćena prikupljena novčana sredstva. U periodu od 1. siječnja do 24. svibnja 2018. godine djeca odgojnih skupina prikupljala su novčana sredstva na sljedeći način: u odgojnim skupinama djeca i/ili roditelji izradili kutije u obliku autentičnih afričkih koliba u koje su kod kuće prikupljali novčana sredstva. 25. svibnja 2018. godine djeca su u odgojnu skupinu donijela kućice i prikupljena novčana sredstva koja su s odgojiteljicama specificirali i položili na račun UNICEF-a. Tri odgojne skupine prikupile su ukupno 6.481,06 kuna. Ovom prilikom želimo se još jednom zahvaliti svima na podršci! Tijekom provedbe aktivnosti u okviru projekta, djeca su bila u mogućnosti upoznati posebnosti drugih kultura te načine života drugih zajednica, njegujući i razvijajući pri tome svijest o važnosti obrazovanja, humanosti, solidarnosti i međusobnom uvažavanju različitosti. Odgojitelji navode: ovim projektom djeca su upoznala posebnosti drugih kultura i život drugih zajednica, osvijestili važnost obrazovanja, humanost, važnost uvažavanja različitosti, "Ako ih učimo istinskim vrijednostima, djeca će odrasti u kvalitetne i društveno odgovorne mlade ljude.", razvijali svijest o pripadnosti zajednici, osnaživala socijalne kompetencije, odlična nadogradnja na prethodne
--	--

	godine. Interesna skupina: timski rad, suradnja s kolegicama je bila odlična, kao i komunikacija vezana uz temu, aktivnosti, materijale i informacije o interesu djece.
	Povratna informacija iz Ureda UNICEF-a RH: "... Vaša donacija od velike je važnosti da djeci u Burkini Faso omogućimo sigurnije i sretnije odrastanje pružajući im pristup obrazovnim aktivnostima. Za mnogo djece u Africi odlazak u školu i bezbrižna igra s vršnjacima su nedosanjani san. Donacija Vašeg vrtića pomaže u stvaranju boljih životnih uvjeta za djevojčice i dječake u Burkini Faso te im pruža priliku za kvalitetno obrazovanje i sigurnu igru s vršnjacima. Time ste pomogli u ostvarivanju snova mnogobrojne djece. Također, provedbom ovog programa, djeca u Vašem vrtiću imala su priliku učiti o solidarnosti, humanosti i poštivanju različitosti. Djeci i djelatnicima DV Radost želimo puno uspjeha u daljnjem radu i organiziranju ovakvih i sličnih aktivnosti za podizanje svijesti o važnosti obrazovanja za svako dijete i prikupljanja pomoći za djecu u Africi."

MEĐUNARODNI PROJEKT „SAY HELLO TO THE WORLD“

Odgojna sk.	Provedene aktivnosti
Opis projekta	* Projekt povezuje djecu različitih država putem video poziva (<i>Skype</i>) * 5 tema kroz 5 prstića (svaki prstić – jedna tema) * Cilj: razvijanje tolerancije prema drugima, učenje o drugim kulturama i načinima života, učenje stranog jezika, sigurno učenje informatičkog jezika * "Tolerantni vrtić" – nakon provođenja projekta * "My hello aplikacija" * Slikovnica "Pomahajmo v svet", za djecu od 9. mjeseci života * PALAC: "TO SAM JA" - Ciljevi: djeca stječu spoznaje u kakvoj obitelji žive, djeca stječu spoznaje u kakvim obiteljima žive druga djeca; stječu spoznaje o različitim tipovima obitelji; sudjeluju u razgovorima o vlastitom postojanju, rođenju, smrti, životnim ciklusima, kontakt s računalom, upoznavanje novih stranih riječi. * KAŽIPRST: "JA I MOJA OBITELJ" - Ciljevi: djeca stječu spoznaje u kakvoj obitelji žive, djeca stječu spoznaje u kakvim obiteljima žive druga djeca; stječu spoznaje o različitim tipovima obitelji; sudjeluju u razgovorima o vlastitom postojanju, rođenju, smrti, životnim ciklusima, kontakt s računalom, upoznavanje novih stranih riječi. * SREDNJI PRST: "JA I MOJ VRTIĆ" - Ciljevi: djeca upoznaju svoj vrtić i vrtić s kojim sudjeluju; pripremaju fotografije vrtića i njegove okolice; nekoliko fotografija treba biti fotografirano kroz dječje oči; fotografiraju pojedine aktivnosti koje žele predstaviti; kontakt s računalom - djeca uz pomoć odgojiteljica upoznaju fotoaparat i pokušavaju sami fotografirati; upoznaju aktivnosti koje provode u sudjelujućem vrtiću; upoznavanje novih stranih riječi; aktivnosti koje je predstavio sudjelujući vrtić pokušavaju provesti i u svom vrtiću.

	* PRSTENJAK: "JA I MOJE MJESTO" Ciljevi: djeca upoznaju svoje okruženje i okruženje mjesta u sudjelujućoj državi; upoznaju znamenitosti i običaje svojega mjesta i mjesta u sudjelujućoj državi; fotografiraju i snimaju njima zanimljive dijelove svoga kraja; prihvaćaju i upoznaju svoje i tuđe običaje; razvijaju naklonjeni, poštujući i odgovoran odnos prema svome kraju; kontakt s računalom; upoznavanje novih stranih riječi; promoviraju svoje mjesto. * MEZIMAC: "JA I MOJA DRŽAVA" Ciljevi: upoznavanje svoje države i sudjelujuće države; razvijaju svijest o pripadnosti državi, dobivaju znanje o svojoj kulturi; upoznaju i nauče himnu svoje i tuđe države; razvijaju naklonjeni, poštujući i odgovoran odnos prema svojoj državi; upoznaju se s brojalicama, pjesmicama, rimama koje poznaju naše bake i djedovi; kontakt s računalom; upoznavanje novih stranih riječi; promoviranje države.
Leptirići (2-4 godine): Branka Haramija	Aktivnosti su planirane i uspješno provedene u suradnji sa susjednim skupinama koje su također uključene u provođenje projekta. Izdvojene aktivnosti kao primjer: "Moja kuća", "Sagradimo vrtić", "Film o Jastrebarskom", "To sam ja", "Nosimo pregače na pranje", "Film o Jastrebarskom", "Zastava Republike Hrvatske", "Moj najbolji prijatelj", "Tko sve živi u mojoj kući?", "Film o Jastrebarskom", posjet obližnjoj trgovini, šetnja mjestom, "Boje Hrvatske".
Pandice (2-4 godine): Sanja Šimić, Željka Žužak	S obzirom da nismo aktivno sudjelovale u video javljanjima provodile smo aktivnosti koje su bile tematski vezane za osnovne segmente projekta: "Krijesnice u ogledalu", "Me and my family", "Zastava Republike Hrvatske". Djeca su imala pozitivne reakcije: upoznavanje novih prijatelja, zanimanje za prijatelje, novu kulturu i običaje, način života te pozitivan nastavak odnosa prema tehnologiji. Primijećeni su pozitivni pomaci u ponašanju djece (prihvatanje različitosti, osvještavanje sebe) i na spoznajnom području (upoznavanje obitelji djece iz skupine, vrtića te upoznavanje mjesta)
Točkice (3-7 godina): Martina Križančić	<u>Zaključak:</u> Ovim projektom smo doprinijeli kvalitetnijem životu djece i odraslih, solidarnosti i osvještavanju važnosti poštovanja između djece kao i odraslih, djeca su upoznala različite kulture, tradicije i načine života. Provedbom aktivnosti djeca su stjecala spoznaje i iskustva o svojoj i tuđoj kulturi kroz sva razvojna područja.
Krijesnice (5-7 godina): Tea Vinšćak, Manuela Miljenović	Interesna skupina (stručno usavršavanje unutar ustanove) pod istoimenim nazivom kao i projekt omogućila je uključenim odgojiteljima međusobnu podršku, razmjenu ideja, zajedničko pronalaženje rješenja za izazove koji su se pojavili tijekom godine. Odgojitelji su zadovoljni suradnjom s koordinatoricama projekta, s načinom upoznavanja provođenja aktivnosti, sadržajima rada te suradnjom djece iz susjednih skupina, osobna iskustva podijelile su s odgojiteljicama koje su se ove pedagoške godine uključile u provođenje ovog projekta, također su zadovoljne aktivnom uključenosti odgojiteljica u provođenju projekta i promišljanjem, olujom ideja te organizacijom.

MEĐUNARODNI PROJEKT E-TWINNING

U projekt e-Twinning uključen je jedna odgojna skupina Elmeri, Montessori programa. Odgojiteljice ove odgojne skupine bile su moderatorice ove pedagoške godine u istoimenoj interesnoj skupini u sklopu stručnog usavršavanja unutar ustanova. Ovoj interesnoj skupini priključile su se još dvije odgojiteljice. Ono je platforma za odgojno obrazovne djelatnike (odgojitelje, učitelje, profesore, knjižničare..) koji rade u dječjim vrtićima i školama europskih država koje su članice E

Twinninga, članovi mogu surađivati, razmjenjivati ideje, komunicirati, te postati dijelom najzabavnije obrazovne zajednice u Europi.

Cilj sudjelovanja: Razvoj i napredak kompetencija putem prilagođenih e-Twinning aktivnosti

Prijavljeni projekti:

1. MISLIM ZELENOM, ČUVAM ZEMLJU 3 (prijavljeno 24.09.2017.) za djecu od 6-14 godina. Cilj je potaknuti djecu da budu aktivni građani u odnosu prema planetu Zemlji i prema njenim resursima koje svakodnevno koristimo, razvoj stava "I ja mogu nešto učiniti za svoj okoliš", te aktivan, istraživački i optimističan pogled na svijet.

2. ŠTO SE U VRTIĆU I U ŠKOLI RADI? (prijavljeno 24.10.2017.) za djecu od 3-5 godina, naučili smo nešto novo o drugim vrtićima i školama kao i o kulturi i običajima

3. 20 dana dobrote 2017. (prijavljeno 19.11.2017.) za djecu od 3-11 godina, cilj je kod djece potaknuti volonterizam i utjecati na dječju percepciju da uoče potrebe pomaganja u svojoj bližjoj okolini i oko sebe, djeca aktivno sudjeluju u lokalnoj zajednici i postaju njen aktivni dionik

4. DRAMATIZACIJA, RECITACIJA I PLES U NASTAVI (prijavljeno 14.01.2018.), za djecu od 3-12 godina, razvoj i njegovanje glumačkog i plesnog talenta kod djece, razvoj dobrog govora i stvaralačkog izražavanja

5. NAŠA KULTURNA BAŠTINA (prijavljeno 27.03.2018.), za djecu od 4-18 godina, cilj je istražiti i prikazati vrijednosti hrvatske kulturne baštine i zemalja u okruženju čuvajući vlastiti identitet i identitet svakog člana lokalne i globalne zajednice

6. SRETAN DAN PLANETA ZEMLJE (prijavljeno 18.4.2018.), cilj: naučiti i pokazati kako brinemo o svojem planetu, zadatak je pokazati koje smo aktivnosti provodili da bismo Zemlju učinili čistom i ljepšom.

7. LIJETNE RAZGLEDNICE (prijavljeno 18.5.2018.), za djecu od 3-7 godina, ciljevi: upoznavanje s drugim jezicima, zemljama i kulturama, zadatak je poslati razglednicu svojeg grada/mjesta s porukom "Visit (country)" na engleskom i jeziku svoje zemlje.

8. Webinar – stručna usavršavanja putem e-Twinning portala

Provedene aktivnosti dokumentirane su kroz fotografije, izjave djece, video zapise, plakate te kroz materijale koji su na aplikaciji istoimenog prijavljenog projekta.

2. ODGOJ ZA ODRŽIVI RAZVOJ

U mjesecu rujnu, 2017. godine na Odgojiteljskom vijeću usuglašen je Plan djelovanja za pedagošku godinu 2017./2018. godine te smo isti prosljedili Eko odboru 1 na donošenje što je jednoglasno prihvaćeno.

Članovi Eko odbora 1 su: djeca predstavnici Krijesnica i Elmera, ravnateljica Jadranka Stojković, eko-koordinatorice Marija Svoboda, Iris Sečen, Mirjana Šimanović, odgojiteljice Jadranka Šoštarić, Smiljana Popović, Jasenka Gluščić, predstavnica roditelja Mihaela Pustaj, pomoćno-tehničkog osoblja Ljubica Novosel, predstavnici eko kumova Grad Jastrebarsko, "Vode Jastrebarsko", tvrtke "Eko flor plus", a od ožujka, 2017. godine kumstvo su prihvatile "Ceste Jastrebarsko d.o.o."

Načini osiguravanja uvjeta za kvalitetno ostvarivanje ove zadaće i kako je to utjecalo na djecu: kontinuirano smo djecu poticali na promatranje okruženja te osvještavanje i „buđenje“ svih osjetila, iskustveno učili, selektirali otpad, važnost pridavali samozaštiti i zaštiti, oporabi neoblikovanog materijala, boravili u prirodi u širem okruženju i boravku na zraku na vrtićkom dvorištu i u neposrednoj blizini vrtića, negovali „Zdravo park“ (voćnjak i povrtnjak), pokušavali otkriti „što je to bioraznolikost?“, brinuli o cvjetnjacima, visećim vrtovima, čistoći, urednosti, osvještavali važnost racionalnog korištenja električne energije, surađivali s roditeljima, djelatnicima, vanjskim suradnicima. Poticanjem djeteta napostavljanje pitanja, istraživanje, eksperimentiranje i zaključivanje o zakonitostima u svijetu prirode te osvještavajući ispravno ljudsko djelovanje i odgovornost svakog pojedinca ponaosob. Stvarajući poticajno socijalno okruženje, kao i materijalno okruženje, za samoinicirajuće i samoorganizirajuće aktivnosti omogućili smo razvoj dječjeg stvaralaštva, kreativnosti, inicijativnost i poduzetnost. Kontinuirani pristup osvještavanju očuvanja resursa koje koristimo i njegovanje okoliša i prirode koja nas okružuje postalo je naš stil življenja. Neoblikovani materijal korišten je kao poticajno sredstvo za igru djece.

Situacije u kojima je primijećena i podržana inicijativa djece: projektnim pristupom otkrivani smo životinjski i biljni svijet, imenovali uočeno (kišu, sunce, snijeg, pticu, vjetar) i povezivali sa slikovnim materijalom, postavljali pitanja i timski pronalazili odgovore ili otkrivali nova pitanja. Provedene aktivnosti: čišćenje prostora sobe, pranje likovnog pribora, tijekom šetnje djeca su samostalno uočila otpad te predložila da ga uzmu i bace u kantu za smeće, izrada glazbala, upotreba raznog građevnog materijala, „Teta, ovo neću bacit, od ovog ću nešto izradit!“, obilježili Dan planeta Zemlje akcijom čišćenja našeg okruženja čime su djeca bila radosna zbog učinjenog. Djeca su predložila eko kviz koji je održan na način da su djeca osmislila pitanja. Izradili smo stolno-manipulativne igre (kružić-križić na kamenčićima, slova na čepovima, pisanje po pijesku), uporaba neoblikovanog materijala (kućica za plišanca, ljuljačka kućica za mrave ljubimce, posjeta šumi, potoku, livadi, organizacija eko kviza). Osviještenost djece o očuvanju urednog okoliša potvrđuje rečenica jedne djevojčice: „Priroda je tužna“. Nadalje djeca su pokazivala interes za životinjama i njihovim staništima, vremenske ne/prilike: Tsunami, tornado, podzemne vode, sadnja cvijeća, veselje izaziva i sudjelovanje u eko patroli, intenzivirao se interes za bilje kroz sadnju cvijeća u kojoj su sudjelovale odgojne skupine koje su uključene u međunarodni projekt „Say hello to the world“-treća tema „Ja i moj vrtić“, sakupljanje lišća na igralištu. U vrtićkom dvorištu оформljen je centar prirode gdje djeca brinu o cvijeću i raznim biljkama, izradili smo taktilnu stazu, uporabni materijal za centre privatnosti, dijete i identitet, glazbeni instrumenti, trgovina, frizer, prometna sredstva, tv kutija, rekviziti za olimpijadu. Na prijedlog djece оформili smo sobni povrtnjak te posadili grah i salatu, isto smo dokumentirali, prateći rast i razvoj biljke.

Razmjenom iskustava odgojitelja, odgojne su se skupine umrežile, i „isplele“ s djecom mrežu ideja koje su bile nadogradnja i produbljivanje interesnog područja odgojnih skupina.

Eko teme koje su provedene u odgojnim skupinama: "Afrički instrumenti-oporaba", "Za što nam treba grožđe?", "Trs i voće od neoblikovanog materijala", "Izrada zvečica i bučkalica od neoblikovanog materijala", "Rođendanska torta", "Poklon vrtiću za rođendan", "Pahuljica"ukras za bor", "Pšenica", "Kućica za ptičice-vrapčić u zimi", "Zdravi napitci", "Naša kućica", "Agregatna stanja vode", "Cvijeće od PNM", "Izrada glazbenih instrumenata-gitara, harmonika, ksilofon", "Košarice i pisanice", "Uskršnja pisanica", "Karta svijeta", "Naš mali cvjetnjak", "Naše male sjemenke", "Proljeće u našem voćnjaku", "Taktilne ploče", "Gusjenica", "Ceste, kućice, ulice, kosine", "Sadimo i sijemo", "Eko patrola", "Igra i stvaralaštvo PNM", "Sadnja cvijeća", "Što sve možemo sa kutijama?", "Narukvica za mamu", "Izrada herbarija", "Lipanj je dobio ime", "Sijanje sjemena, svakodnevni boravak u „Zdravo parku“.

Odgojne skupine Krijesnice, Zvezdice, Loptice i Slonići tijekom pedagoške godine provodili su aktivnosti u sklopu projekta pod nazivom "**Kišni dan**". U zajedničkom prostoru оформljen je centar istraživanja "Voda". Cilj projekta bio je povećati kvalitetan boravak djece na zraku te tako omogućiti uvjete za optimalan rast i razvoj djeteta. Zadaci ovog projekta bili su: proširiti spoznaje o vodi općenito (počevši od već stečenih spoznaja i postavljenih pitanja djece,

razne aktivnosti i sadržaji iz svih područja, voda u prirodi, stanja vode, važnost vode za život, kruženje vode u prirodi), omogućiti stjecanje iskustava na tu temu (istraživanjem i eksperimentiranjem, neposrednim iskustvom – boravak na zraku + aktivnosti), kroz spoznaje o temi približiti djeci vremenske prilike i neprilike (kao uobičajen dio života koji zahtjeva određene prilagodbe ovisno o promjenama), razviti naviku samostalnog, odgovornog ponašanja i brige o sebi (praćenje vremenskih prilika, odgovarajuća obuća, odjeća, zaštitna oprema), u što većoj mjeri koristiti blagodati svježeg zraka (neophodnog za optimalan rast i razvoj djece). Neke od aktivnosti: voda u prirodi: vodni ciklus, vrste voda, slikanje u tehnici akvarela, igra vodom (zapremnina, tekuće stanje), slikanje "ledenim" bojama, otapanje u vodi (bilježenje), dopuna enciklopedijama i fotografijama, dopuna slikovnicama na temu (što je voda? što mi treba za život, bez čega ne mogu? voda – vrijednija od zlata), stihovi „Voda“, u vrijeme snijega-istraživanje i igra snijegom, otapanje u hladnoj i vrućoj vodi, isparavanje vode, pjesma „Kišna pjesma“, vodeni ksilofon, vrste oblaka, suradnja s Crvenim križem "Male čiste ruke", "Želim saznati još..." priprema za posjetu Državnom hidrometeorološkom zavodu u Zagrebu.

Djeca kažu: "Meni je bilo lijepo ići van na kišu! Osjećao sam se sretno! Volim kišu!", "Marko i ja smo hvatali rukama i jezikom kišu i pili smo ju!", "Super mi je bilo skakati po lokvicama!", "Meni se sviđa kad možemo van kad pada kiša.", "A ako bi onak grmilo ili bi bila tuča ili ledena kiša, onda ne!", "Meni se to baš ne sviđa kad idemo po kiši jer moram držati kišobran.", "Svidjelo mi se što smo hodali ispod kišobrana i na kiši narasli!", "Najzabavnije je bilo kad smo sa kišobranima hodali po cesti!".

Odgovitelji navode da su zadovoljni s provođenjem projekta jer su djeca uvelike proširila spoznaje o kiši, ostalim padalinama i vodi općenito, riješili smo neke dileme s početka (nabavka potrebnih sredstava, hoće li roditelji htjeti sudjelovati,...), kišni dan nas više ne sprječava da izađemo, prošetamo ili npr. odemo na tjelesni u donji vrtić, djeca se samostalno spremaju za izlazak i ostavljaju kišobrane i kabanice na sušenje po povratku s boravka na zraku, samostalno procjenjuju stanje vani "Ne pada jako, možemo!", vesele se izlascima na kišu. Poruka djece i odraslih je: "Naša prognoza za budućnost: Veselo s kišom!"

Što bi još mogli napraviti u cilju boljeg odgoja za održivi razvoj u idućoj ped. god.: nastaviti s održavanjem cvjetnjaka, posjetiti park Erdody i jezero u blizini, Hrvatske šume, Hrvatski šumarski institut, Zoološki vrt grada Zagreba, Eko-etno selo u Gorici Svetojanskoj, nastaviti s provođenjem aktivnosti s temom ekologije u skladu s dobi, potrebama i interesima djece, oformiti povrtnjak u objektu u Radosti 2, kompostišta oformiti na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu, više uključiti roditelje u aktivnosti te poticati odgovorno ponašanje.

Sudjelovali smo u obilježavanju Fašnika u Gradu u koji je bilo uključeno osam odgojnih skupina primarnog programa i dvije odgojne skupine programa predškole, ukupno 228 djece i 20-tak odraslih u pratnji.

Tijekom godine realizirane su sljedeće aktivnosti:

- Projektni dan pod nazivom "U zdravom tijelu, zdrav duh!" održan je 10.5.2018. godine
- 8. Mala vatrogasna olimpijada, koju organizira DVD Jastrebarsko, ove pedagoške godine nije realizirana zbog loših vremenskih uvjeta
- 1. Mala vatrogasna olimpijada održana je na područnom odjeljenju u Gornjem Desincu
- 10. Dječja sportska olimpijada održana je 10.5.2018. godine
- Realizirani su svi planirani cjelodnevni izleti, pobrojani su u tablici pod naslovom „Unapređivanje kvalitete odgojno-obrazovnog rada“

- U kolovozu, 2018. godine tiskan je naš Eko bilten - 12. izdanje, koji je podijeljen po kvartovima, oglasnim pločama, članovima Eko odbora i kumovima.

Sudjelovanje u akcijama humanitarnog karaktera:

* Prosinac 2017.: Tjedan solidarnosti u našem vrtiću, koji obilježavamo kontinuirano od 2010. godine, od 8. - 15. prosinca, kada se obilježava Tjedan solidarnosti Crvenog križa. Uoči Tjedna solidarnosti održane su kreativne radionice s roditeljima, po kvartovima, kada su izrađeni ukrasni prodajno-izložbeni predmeti. Prikupljena novčana sredstva donirana su Osnovnoj školi „Ljubo Babić“, Područnoj školi Čeglje, Posebnoj odgojno-obrazovnoj skupini, Jastrebarsko. Na prodajnim izložbama po kvartovima/objektima prikupljeno je 6.136,10 kuna koja će se utrošiti za nabavku didaktike za rad s djecom s teškoćama u razvoju. Ovom se prilikom zahvaljujemo svima na podršci!

* Svibanj 2018.: u periodu od 1. siječnja do 25. svibnja 2018. godine odgojne skupine Pačići, Loptice i Vjeverice u sklopu UNICEF-ovog projekta „Škole za Afriku“ prikupile su ukupno 6. 481,06 kuna. Ovom prilikom želimo se još jednom zahvaliti svima na podršci!

Sudjelovanje na natjecajima:

- Studeni, 2017. godine: sudjelovali smo na snimanju emisije na Hrvatskoj radioteleviziji povodom dodjele nagrade „Najljepši školski vrt u Republici Hrvatskoj“. Ovom prilikom djeca odgojne skupine „Zvezdice“ pokazale su svoje plesno znanje kroz tradicijske plesove.

Naš je vrtić osvojio 1. mjesto, a to znači da smo proglašeni kao „NAJLJEPŠI ŠKOLSKI VRT U REPUBLICI HRVATSKOJ!“.

- Siječanj, 2018. godine: sudjelovali smo na likovnom natjecaju za 46. Međunarodnu izložbu dječje likovne umjetnosti Lidice 2018. u Republici Češkoj, likovnim radom jedne djevojčice iz odgojne skupine "Loptice" s temom "Voda". Likovni rad prosljeđen je Hrvatskom školskom muzeju u Zagreb koje je procjenjivalo pristigle radove te najbolje prosljedilo na likovnu izložbu.

„MI JEDEMO ODGOVORNO“ – EU PROJEKT

Udruga Lijepa Naša prijavila se tijekom 2014. godine na natječaj Europske Komisije iz skupine DEAR (Development Education and Awareness Raising). Zajedno s 9 udruga iz 9 zemalja članica Zaklade za odgoj i obrazovanje za okoliš (Foundation for Environmenta Education – FEE) osmisli su projekt koji se bavi zdravom i odgovornom prehranom i nazvali ga „We Eat Responsibly“ odnosno „Mi jedemo odgovorno! (A vi?)“. Hrana je u središtu našeg života; i to na mnogo više načina nego što je samo dobrobit za naš mozak i tijelo koji bez hrane ne mogu normalno funkcionirati. Naše odluke o hrani izravno utječu na zdravlje našeg planeta (vode, tla, ekosustava, biološke raznolikosti, korištenja energije, itd), klimatske promjene, smanjenje siromaštva, daljnji razvoj i rast populacije i javno zdravstvo. Bitno je osnažiti mlade da budu aktivni i odgovorni čimbenici naših prehrambenih navika i aktivnosti. Glavni cilj projekta je doprinijeti mobilizaciji mladih kako bi bolje razumjeli međuovisnosti svijeta u kojem žive. Motivirati ih na stjecanje novih vještina te djelovanja u smjeru globalno odgovornog načina konzumiranja hrane u novim državama članicama EU kroz ovaj akcijski orijentiran odgojno-obrazovni program u Eko-školama i izvan njih. Voditeljica i koordinatorica projekta je ravnateljica Jadranka Stojković,prof. te koordinatorice Mirjana Šimanović, zdravstvena voditeljica i Marija Svoboda, pedagoginja.

Članovi Eko odbora 2 su: ravnateljica Jadranka Stojković, zdravstvena voditeljica Mirjana Šimanović, pedagoginja Marija Svoboda, glavna kuharica Jadranka Gojmerac, odgojiteljica Ana Budinščak, Jadranka Šoštarić, Jadranka Volmut, Jasenka Gluščić, Valentina Batelja, Ivan Rak, Mihaela

Pustaj, Natalija Škiljan, Melita Miskić i Martina Štefić te predstavnici djece iz Sovica, Elmera, Gumbeka i Slonića.

U interesnu skupinu u sklopu stručnog usavršavanja i projekt "Mi jedemo odgovorno" uključili su se odgojitelji ovih odgojnih skupina: Oblačići (1-2 godine), Ribice (2-3 godine), Pčelice (3-4 godine), Gljivice (3-4 godine), Sovice (4-5 godina), Gumbeki (5-6 godina), Elmeri (3-7 godina), Slonići (6-7 godina).

Provedene aktivnosti kronološki od 1.9.2017.-14.6.2018. (3. godina provođenja projekta) su: "Posjet kuharice", "Izrada voćne salate", "Sadimo i sijemo", "Slikovnice o zdravoj hrani", "Igre u centru kuhinje Zdrava hrana, zdravi mi!", "Piramida zdrave hrane", "Ljekovito bilje", "Začini", "Posjet izložbi meda- Pčelice, Gumbeki", "Medeni proizvodi- čaj, kolači", "Degustacija pekmeza", "Komunikacijski roditeljski sastanak- degustacija egzotičnog voća u skupini Gumbeki", "Mjerenje ostataka hrane u svim obrocima"- izrada plakata, izjave djece, "Sok", "Sadnja i presađivanje biljaka", "Ograđivanje vrta", "Estetsko uređenje predjela sjenice proljetnim sadnicama cvijeća", svakodnevna briga o biljkama (zalijevanja, pljevljenje, promatranje kukaca, praćenje rasta biljaka).

U suradnji s roditeljima prikupljali smo drvene kutije koje su domari bojali, a odgojitelji formirali lik gusjenice te nastavljamo s aktivnostima prikupljanja sadnica cvijeća, začinskog bilja, povrća od strane roditelja koje smo posadili u „Zdravo park“.

Prvotni plan bio je smjestiti gusjenicu u "Zdravo park" no kad se krenulo u pripremu i realizaciju na prijedlog ravnateljice gusjenica je smještena u centralni dio dvorišta. U kreaciji gusjenice pomagale su gospođa ravnatelj i pedagog te domari i spremačice.

Projekt je trajao pune tri godine. Smatramo da je koristan, oplemenio je rad s djecom u skupini, odgojiteljeve kompetencije, timski rad svih djelatnika. Utjecao je na pozitivan odnos prema hrani, smanjenju količine otpada, degustaciju novih namirnica i njihovo stavljanje u svakodnevni jelovnik te osvještavanje roditelja o važnosti konzumiranja zdrave hrane te uključivanje roditelja u izradu jelovnika te druge aktivnosti.

PROCJENA SPREMNOSTI DJECE ZA POLAZAK U OSNOVNU ŠKOLU

Tijekom ove pedagoške godine vrtić je polazilo ukupno 147 djece – školskih obveznika. I ove godine nastavljen je alternativni način pripreme djece za polazak u školu, bez radnih listova, te su odgojitelji djecu pripremali za školu poticanjem cjelokupnog razvoja, vodeći se objedinjavanjem aktivnosti proizašlih iz tromjesečnog planiranja.

Također, logopedinja i psihologinja su na početku pedagoške godine zajedničkim roditeljskim sastancima informirale roditelje i odgojitelje o aspektima dječje spremnosti za školu i načinima poticanja te spremnosti.

Ove pedagoške godine prije je upisa u prvi razred provedeno je testiranje spremnosti djece za polazak u školu. Testirana su djeca prema procjeni odgojitelja ili na zahtjev roditelja. Testiranje su provodile logopedinja, defektologinja i psihologinja standardiziranim testovima kao što su Pred ČIP test, TSŠ test, LB-R testom, Goodenough testom i CPM testom, koji ispituju različite konstrukte prediktivne za uspješnost u prvom razredu osnovne škole, poput grafomotorike, vizualne percepcije, okulomotorne koordinacije, fonemske svjesnosti, numeričkog rezoniranja, poznavanja činjenica, inteligencije. Testirano je ukupno 40 djece školskih obveznika iz odgojnih skupina u sklopu primarnog programa te programa predškole, od toga 11 djece je procijenjeno timski.

U suradnji stručnih suradnica procijenjen je razvojni status djece te su s roditeljima održani individualni razgovori vezano uz uočene specifičnosti na procjenjivanim područjima razvoja, a na zahtjev roditelja izdano je i 10 mišljenja o psihofizičkoj spremnosti djeteta za polazak u osnovnu školu.

Konačnu odluku o upisu djece u prvi razred osnovne škole donosi komisija temeljem rezultata psihološkog testiranja, liječničke procjene, procjene pedagoga škole i prema individualnoj potrebi djeteta.

RADNI DOGOVORI

Tijekom godine realizirani su radni dogovori na kojima su prisustvovali voditelji kvartova čija je zadaća bila prenijeti informacije ostalim odgojiteljima u kvartu. U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali međusobnu suradnju odgojitelja kvarta i zadovoljstvo ovim načinom realizacije radnih dogovora. Odgojitelji su radne dogovore procijenili visokim ocjenama te je .prosječna ocjena 5,68.

S pozicije odgojitelja navode kako su dobivali konkretne informacije, na vrijeme i uglavnom u pisanom obliku što je važno za planiranje rada i uvelike olakšava komunikaciju o svim detaljima vezanim za kvalitetno organiziranje rada i suradnju među skupinama, a ovakvim načinom rada se doprinosi racionalnom korištenju vremena. Informacije ponekad nisu prenesene u cijelosti te predlažu da iduće pedagoške godine na radni dogovor odlazi odgojitelj iz svake skupine. Također smatraju kako pismeni raspored aktivnosti dobiven od strane stručnog tima olakšava prijenos informacija. Također navode kako je međusobna suradnja odgojitelja svih skupina u kvartu bila kvalitetna te da su voditelji bili aktivni kod organizacije rada.

S pozicije voditelja kvartova navode kako su sve bitne informacije prenošene odgojiteljima u kvartu. Radne dogovore smatraju mjestom na kojem se dobivaju konkretne informacije, iznose moguće poteškoće te se dogovaraju daljnje strategije u radu. Također navode kako pismeni raspored aktivnosti za naredni mjesec olakšava rad. Voditeljica predškole navodi kako joj je korisno sudjelovanje na radnim dogovorima zbog pravovremenog dobivanja potrebnih informacija.

UNAPREĐIVANJE KVALITETE ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA

Bitne zadaće odgojno-obrazovnog rada proizašle su iz Godišnjeg plana ustanove za pedagošku godinu 2017./2018. te obrađenih Izvješća za odgojitelje. Tijekom godine sudjelovali smo u humanitarnim akcijama s ciljem osvještavanja i senzibiliziranosti djece i odraslih. Odlasci u razne ustanove pojedinačno po odgojnim skupinama, a u skladu s dobi i interesima djece, bili su "točka na i" odgojno-obrazovnog procesa. Ove pedagoške godine u potpunosti smo realizirali poludnevne i cjelodnevne izlete.

Datum	Događanja tijekom godine	Odgojna skupina
11.9.2017.	Hrvatski olimpijski dan	Sovice, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Pingvini
2.10.2017.	Donacija slikovnica „Priča o Jastrebu“	Radost 2
13.10.2017.	Blagoslov hrane i plodova zemlje	Objekt Radost 1 i Radost 2
18.10.2017.	Dan kravate RH	Sve odgojne skupine
3.11.2017.	Rođendan vrtića	Sve odgojne skupine
7.11.2017.	Predstava „Dašenjka“, Kazališna družina „Eci peci pec“, Zagreb	Medeki, Iskrice, Balončići, Srčeka, Mačkice (Cvetković), Cvjetići (Gorica Svetojanska), Smokvice, Gljivice, Pčelice, Sovice
13.11.2017.	Dan grada Jastrebarskog	Sve odgojne skupine
14.11.2017.	Predstava "Fantastičan dan", Mađioničar Jozo Bozo	Leptirići, Točkice, Vjeverice i Kockice, Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri i Pingvini

16.11.2017.	„Dajmo djeci korijene i krila“, donacija tradicijskih drvenih igračaka (Etnografski muzej, Radio Kaj, Zagrebačka županija)	Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Pingvini, Zvezdice
17.11.2018.	Predstava „Najveća tajna“, redateljica je odgojiteljica našeg vrtića Daniela Bobinski, Gradsko kazalište Jastrebarsko	Pčelice, Sovice, Pingvini
24.11.2017.		Školjkice, Gumbeki, Pačići
24.11.2017.	Dodjela nagrada u sklopu natječaja „Najljepši školski vrtovi“, snimanje emisije na Hrvatskoj radioteleviziji Osvojili 1. mjesto u kategoriji vrtića „Najljepši školski vrt u Republici Hrvatskoj“	Zvezdice-nastup spletom narodnih plesova
6.12.2017.	Sv. Nikola u vrtiću	Sve odgojne skupine
6.12.2017.	Multimedijska izložba "Nikola Tesla - "Mind from the Future ", Meštrovićev paviljon, Zagreb	Zvezdice, Loptice
11.12.2017.	Multimedijska izložba "Nikola Tesla - "Mind from the Future ", Meštrovićev paviljon, Zagreb	Krijesnice, Slonići
14.12.2017.	Multimedijska izložba "Nikola Tesla - "Mind from the Future ", Meštrovićev paviljon, Zagreb	Elmeri, Mačkice, Cvjetići, Predškola-Žabice i Pužići
8.12.-15.12.2017.	Tjedan solidarnosti	Sve odgojne skupine
15.12.2017.	Božićni koncert umirovljenika, Glazbena škola Jastrebarsko	Zvezdice-nastup prigodnim pjesmama
19.12.2017.	Božićni koncert za vrtićance, Glazbena škola Jastrebarsko	Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Pingvini, Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Slonići
20.12.2017.	Osnovna škola „Ljubo Babić“, Područna škola Čeglje, Posebna odgojno-obrazovna skupina-donacija novčanih sredstava prikupljenih tijekom Tjedna solidarnosti	Ravnateljica, defektologinja i pedagoginja
16.1.2018.	Izložba "Nikola Tesla -"Mind from the Future ", Meštrovićev paviljon, Zagreb	Kockice i Vjeverice
26.1.2018.	Predstava „HEIDI“, Kazalište „Žar ptica“, Zagreb	Slonići, Loptice, Zvezdice i Krijesnice
11.2.2018.	Gradski fašnik, povorka	Elmeri, Pačići, Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Slonići, Predškola-Žabice i Pužići, Kockice, Vjeverice, Cvjetići
13.2.2018.	Fašnički utorak	Sve odgojne skupine

26.2.2018.	Predstava „Doktor od životinjica“, Teatar Gavran, Dječja scena	Medeki, Iskrice, Balončići, Srčeka, Pčelice, Smokvice, Gljivice, Sovice, Školjkice, Gumbeki, Pingvini
20.3.2018.	Predstava „Čarobna uskršnja škrinja“, pripremile i realizirale odgojiteljice našeg vrtića	Medeki, Iskrice, Balončići, Srčeka, Pčelice, Smokvice, Gljivice, Sovice, Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Pingvini
20.3.2018.	Obilježen Svjetski dan Downovog sindroma uoči 21.3.2018.	Vjeverice, defektologinja
21.3.2018.	Predstava „Čarobna uskršnja škrinja“, pripremile i realizirale odgojiteljice našeg vrtića	Kockice, Vjeverice, Točkice, Leptirići, Pandice
22.3.2018.	Predstava „Čarobna uskršnja škrinja“, pripremile i realizirale odgojiteljice našeg vrtića	Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Slonići, Predškola-Žabice, Pužići, Cvjetići, Mačkice
23.3.2018.	"Pustolovina ispod mora", Kazalište Škrabe, Jastrebarsko Poklon predstava naših eko kumova "Vode Jastrebarsko" povodom Svjetskog dana voda	Pčelice, Gljivice, Smokvice, Sovice, Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri i Pingvini
3.4.2018.	Svjetski dan svjesnosti o autizmu	Kockice, defektologinja
26.4.2018.	Državni hidrometeorološki zavod, Bundek, cjelodnevni izlet	Zvezdice, Krijesnice
3.5.2018.	Predstava „Čovječja ribica“, Kazalište slijepih i slabovidnih Novi život, Bundek, cjelodnevni izlet	Elmeri, Gumbeki, Pačići, Predškola-Žabice, Pužići
7.5.2018.	Predstava „HEIDI“, Glumačka družina „Slonići“ iz objekta Radosti 2 (glumci su djeca iz našeg vrtića)	Krijesnice, Zvezdice, Pčelice, Smokvice, Gljivice, Sovice
8.5.2018.	Predstava „HEIDI“, Glumačka družina „Slonići“ iz objekta Radosti 2 (glumci su djeca iz našeg vrtića)	Slonići, Loptice, Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Pingvini
9.5.2018.	Stari grad Dubovac, Slatkovodni akvarij „Aquatika“, Karlovac	Cvjetići, Mačkice, Kockice
10.5.2018.	Projektni dan i 10. Sportska olimpijada	Sve odgojne skupine
16.5.2018.	Hrvatsko narodno kazalište, Jarun, Zagreb	Slonići i Loptice
22.5.2018.	Osnovna škola „Ljubo Babić“, Jastrebarsko	Slonići

28.5.2018.	Osnovna škola „Ljubo Babić“, Jastrebarsko	Zvezdice, Elmeri, Loptice, Krijesnice
18.5.2018.	Završna svečanost	Krijesnice, Zvezdice
25.5.2018.	Završna svečanost	Slonici
28.5.2018.	Završna svečanost	Elmeri
29.5.2018.	Završna svečanost	Loptice, Vjeverice, Predškola-Pužići
30.5.2018.	Završna svečanost	Pačići, Cvjetići, Mačkice, Predškola-Žabice
SPORTSKO-REKREATIVNE AKTIVNOSTI:		
11.12.-22.12.2017.	Klizanje za djecu predškolske dobi "Škola klizanja", organizator DND grada Jastrebarskog	Krijesnice, Zvezdice, Loptice, Slonici, Pačići, Školjkice, Gumbeki, Elmeri, Mačkice, Kockice i Vjeverice, ukupno 161 dijete
19.6.-26.6.2018.	Ljetovanje djece u Dugoj Uvali	Pačići, Gumbeki, Elmeri, Vjeverice, Slonici, Loptice, Krijesnice, Zvezdice, ukupno 85 djece

V. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

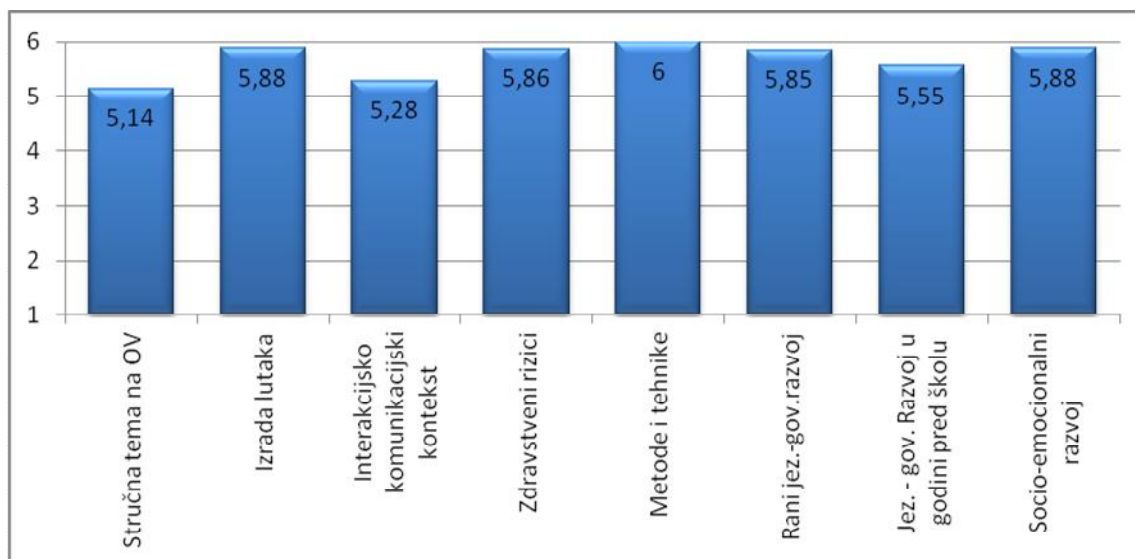
Bitna zadaća stručnog usavršavanja u ovoj pedagoškoj godini bila je unaprijediti profesionalni razvoj odgojitelja. Stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih djelatnika i stručnih suradnika strukturirano je na osnovi postavljenih zadaća odgojno-obrazovnog rada za ovu pedagošku godinu te na osnovi procjena i zaključaka u prošloj pedagoškoj godini.

Stručno usavršavanje provodilo se kroz:

1. Obvezne teme stručnog usavršavanja prema planu i programu ustanove
2. Teme iz područja posebnog stručnog interesa prema planu i programu ustanove
3. Uključivanje odgojnih radnika na seminare i stručne skupove prema ponudi Agencije za odgoj i obrazovanje i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta i drugih
4. Praćenje stručne literature

STRUČNO USAVRŠAVANJE UNUTAR USTANOVE

Odgojitelji su u svojim godišnjim izvješćima procijenili kvalitetu stručnog usavršavanja unutar ustanove na skali od 1 do 6. Prosječne ocjene pojedinih tema stručnog usavršavanja prikazane su na sljedećem grafu.

1. OBVEZNE TEME STRUČNOG USAVRŠAVANJA PREMA PLANU I PROGRAMU

1.1. ODGOJITELJSKA VIJEĆA

1. OV, 25. rujan 2017.

1. Razmatranje Godišnjeg plana i programa rada vrtića za ped. godinu 2017./2018.
2. Plan djelovanja Eko vrtića

2. OV, 26. listopad, 2017.

1. Stručna tema: Maja Jerčić - Kako razviti partnerski odnos između vrtića i ustanove

3. OV, 22. siječanj, 2018.

1. Presentacija stručnih tema odgojitelja pripravnika

4. OV, 21. svibanj, 2018.

1. Presentacija rada interesnih skupina

5. OV, 14. lipanj, 2018.

1. Godišnje izvješće o ostvarivanju plana i programa
2. Ljetna organizacija rada
3. Izvješća sa stručnih skupova

6. OV, 30. kolovoz 2018.

1. Ustrojstvo rada za pedagošku godinu 2018./2019.
2. Planiranje i pedagoška dokumentacija

1.2. IZRADA LUTAKA OD UPORABNIH PREDMETA

Radionicu s temom Izrada lutaka od uporabnih predmeta proveo je Lutkarski studio Kvak za sve odgojitelje. Cilj radionice je bio unaprijediti izradu lutaka za djecu i s djecom od raznih svakodnevnih uporabnih predmeta kao što su čarape, rukavice, kuhače, a s velikim scenskim efektom. Radionica je obuhvaćala i osnove lutkarstva iz područja animacije, lutkarske režije, likovnosti i odabira tekstova.

1.3. UNAPREĐIVANJE INTERAKCIJSKO-KOMUNIKACIJSKOG KONTEKSTA II

U ovoj pedagoškoj godini jedna od tema stručnog usavršavanja bila je pod nazivom "Unapređivanje komunikacijsko interakcijskog konteksta II", koja je ujedno poveznica s bitnom zadaćom ustanove. Komunikacija odgajatelja i djece složena je i vrlo suptilna forma pedagoškog procesa. Raspon razina intervencija odgajatelja može se kretati od vođenja i instruiranja preko usmjeravanja i modeliranja do ne izražavanja interesa za dječje akcije. Njezina usmjerenost, razina vođenja i reciprociteta implicitno otkriva vrijednosna utemeljenja odgajatelja u pedagoškoj praksi.

Pedagoške radionice održane su kroz tri susreta u jutarnjem terminu za odgojitelje koji rade u poslijepodnevnoj smjeni te po završetku jutarnjeg neposrednog rada, a realizirane su kroz sljedeće teme: 1. susret (22.11.2017.): "Timski rad kroz proces"; 2. susret (27.2.2018.): "PPDS" (proces, prepoznatljivost, dokumentiranje, samovrednovanje), 3. susret (18.4.2018.): "Umrežavanje odgojnih skupina/kvartova".

Odgjitelji navode kako je timski rad u manjim grupama kvalitetniji, poticajan, omogućuje razmjenu ideja, dilema, razvija na kvalitetan način međusobne komunikacije između odgojitelja, potiče raspravu odnosno samorefleksiju i refleksiju o odgojno-obrazovnom procesu. Kontinuirano dokumentiranje odgojno-obrazovnog procesa pomaže pri razumijevanju djeteta, njegovih akcija, prepoznavanju potreba i interesa djeteta. Povratna informacija odgojitelja po završetku održanog aktiva: "opušteno i ugodno ozračje tijekom aktiva potaknulo nas je na dublje i kvalitetnije promišljanje o vlastitoj odgojno-obrazovnoj praksi", "nastaviti s radom-da se osnaži odgojitelje kako bi što uspješnije implementirali ključne kompetencije za cjeloživotno učenje u odgojno-obrazovnom radu s djecom", "korisno je za poboljšanje komunikacije i suradnje odgojitelja međusobno te u kvartu", "poboljšanje kvalitete dokumentiranja i samorefleksije, smatramo da je nepotrebno uvođenje zasebnog dokumentiranja timskog planiranja aktivnosti za boravak na zraku", "više promišljamo nakon toga o važnosti dokumentiranja, jedino bi radije da je više praktično i putem praktičnog proći i teorijski dio", "kvalitetna, stručna i korisna izlaganja, samorefleksije te međusobno osnaživanje odgojitelja", "aktiv je poboljšao komunikaciju i suradnju među odgojiteljima i skupinama kvarta", "potaklo me je na promišljanje o vlastitoj odgojno-obrazovnoj praksi, očekivale smo podršku u vidu materijala što je izostalo", "korisno, poticajno, potrebno za postizanje što bolje kvalitete rada,

učenje na konkretnim primjerima i situacijama", "tema je prezentirana na vrlo zanimljiv i inovativan način, dobra komunikacija, suradnja tijekom radionica, pomoć pri osnaživanju odgojiteljskih kompetencija u radu s djecom, timska suradnja", "promišljanje vlastite prakse, poticaj na timsku suradnju, obogaćivanje materijalne sredine poticajima, nova saznanja", "osvijestile smo važnost promišljanja adekvatno našem individualnom kontekstu", "prvi susret aktiva bio je zanimljiv, opuštena atmosfera, zabavno, a druga dva susreta dosta zbunjujuća, s puno pisanja i povratno nismo dobili nikakve materijale", "ugodna i opuštena atmosfera navela nas je na promišljanje o vlastitoj odgojno-obrazovnoj praksi (aktivnosti, projekti, dokumentiranje, samovrednovanje)", "saznanja s ovog aktiva omogućila su da preispitamo i poboljšamo naš odgojno-obrazovni rad te njegovim praćenjem podižemo na višu razinu", "prva radionica je bila zanimljiva, jasna, opuštajuća, kreativna, zabavna, a treća jednostavnija je realizacija nego dokumentacija", "timski rad, suradnja s odgojiteljima te osnaživanje odgojiteljskih kompetencija, osvijestili smo jake strane, ali i one slabije na kojima moramo poraditi", "smatram kako treba zornije prikazati i pojasniti teme, dosta je nejasno što se od odgojitelja očekuje", "zadovoljni smo radionicama koje su nam pomogle u poboljšanju prvenstveno boravku na zraku i organizaciji materijalnog okruženja (punktovi)", "ocjena umanjena zbog nemogućnosti prisustvovanja svim radionicama", "unaprijedili smo interakcijsko-komunikacijski kontekst te dostigli razinu za koju smatramo da na odgovarajući način prati psihofizičke osobine djece i njihove interese".

1.4. UPRAVLJANJE ZDRAVSTVENIM RIZICIMA

Edukacija je organizirana za sve odgojitelje kroz tri radionice po 3 sata pod vodstvom više medicinske sestre.

2. TEME IZ PODRUČJA POSEBNOG STRUČNOG INTERESA PREMA PLANU I PROGRAMU

2.1. METODE I TEHNIKE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM RADU S DJECOM S ODSUPANJIMA I TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Ove pedagoške godine osmišljeno je i provedeno 5 radionica na teme koje su proizašle iz zapaženih odstupanja i teškoća djece (1. Koordinacija, 2. Motoričko planiranje, 3. Vizualna percepcija i pažnja, 4. Vizualno-motorička integracija te 5. „4 u 1“ koja je praktično i iskustveno sumirala novostečena znanja). Radionice su provođene po jedna mjesečno od siječnja do svibnja 2018., u trajanju od 1,5 sati po susretu.

Tijekom pedagoške godine u radionicama je sudjelovalo ukupno 25 odgojitelja, no važno je napomenuti kako nije svih 25 odgojitelja sudjelovalo na svim navedenim radionicama jer su neki od njih prestali, odnosno počeli s radom tijekom pedagoške godine. Iz tog razloga je dvoje odgojitelja bilo prisutno na svega jednoj radionici. 6 odgojitelja je bilo prisutno na 3 radionice, 7 odgojitelja je sudjelovalo na 4 radionice, a najveći broj, njih 10 na svih 5 radionica. Najčešći razlozi izostanka odgojitelja bili su opravdani bolovanjem samog odgojitelja, suodgojitelja ili pak stručnim usavršavanjem van ustanove u istom terminu.

Na posljednjem susretu provedena je i evaluacija stručnog usavršavanja u kojoj je sudjelovalo 22 odgojitelja. Opća ocjena kojom su odgojitelji ocijenili ovo stručno usavršavanje je 6, 100% odgojitelja procijenilo je najvišom ocjenom. 95,45% odgojitelja ponuđen broj susreta tijekom pedagoške godine smatra dovoljnim, dok ih 4,54% smatra da je susreta bilo premalo jer teme smatraju vrlo zanimljivim i korisnim. Zanimljivost obrađenih tema odgojitelji ocjenjuju općom ocjenom 5,95; primjenjivost 5,59; vlastiti angažman ocjenom 5,5 te pripremljenost odgojitelja srednjom ocjenom 6. Odgojitelji u opisnim komentarima navode kako su radionice bile „kvalitetna, korisna i stručna izlaganja, ugodno i opušteno ozračje“, „može i druge godine“, „vrlo zanimljivo, korisno i primjenjujuće u samom radu u skupini“, „Ovaj aktiv mi je najbolji u ovoj pedagoškoj godini, zanimljiv, koristan, primjenjiv u radu, voditeljica super pripremljena! Bravo!“. Iz navedenog donosi se

zaključak kako odgojitelji prepoznaju potrebu kontinuiranog stručnog usavršavanja na ovom području.

2.2. RANI JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ

Tijekom pedagoške godine održane su tri radionice za odgojitelje djece jasličke dobi, do 3. godine života. Radionice su bile namijenjene praćenju ranog jezično – govornog razvoja sve djece jasličke dobi, kao i zajedničkom planiranju i analizi neposrednog rada odgojitelja temeljem postavljenih ciljeva. Gotovo svi odgojitelji (njih 85%) ocijenili su kvalitetu aktiva, kao i pripremljenost voditeljice najvišom ocjenom. Njih čak 92 % smatra kako je održan dovoljan broj susreta tijekom pedagoške godine. Najvišom ocjenom većina odgojitelja (njih 77%) ocjenjuje i zanimljivost obrađenih sadržaja, kao i njihovu primjenjivost. Odgojitelji su bili najkritičniji kod procjene vlastitog angažmana u radu internog stručnog aktiva. Većina odgojitelja (62%) ocijenilo je svoj angažman jednom ocjenom niže od maksimalne. Odgojitelji navode kako su obrađene teme bile korisne u neposrednom radu s djecom te kako ih je aktiv potaknuo da bolje procijene sposobnosti svakog djeteta te prate njegov napredak.

2.3. JEZIČNO – GOVORNI RAZVOJ DJECE PRED POLAZAK U OSNOVNU ŠKOLU

Tijekom pedagoške godine održane su tri radionice za odgojitelje djece u godini pred polazak u osnovnu školu. Prema vlastitom interesu, uključeni su bili i pojedini odgojitelji djece srednje vrtićke dobi. Radionice su bile usmjerene na prepoznavanje jezično – govornih potencijala djece te rad na razvoju vještina rane pismenosti. Temeljem praćenja jezično – govornog razvoja sve djece iz navedenih odgojnih skupina zajednički je planiran neposredan rad na ostvarivanju zadanih ciljeva. Više od polovice odgojitelja (64%) ocijenilo je kvalitetu aktiva najvišom ocjenom. Gotovo svi odgojitelji (91%) ocijenili su pripremljenost voditeljice najvišom ocjenom. 77% odgojitelja ocjenjuje zanimljivost sadržaja najvišom ocjenom, a njih 73% na isti način ocjenjuje njihovu primjenjivost. 59% odgojitelja ocijenilo je svoj angažman jednom ocjenom niže od maksimalne. Odgojitelji navode kako je neposredni rad u skupini pratio sadržaj održanih radionica te je u tom smislu dinamika susreta dobro zamišljena. Aktiv opisuju potrebnim, korisnim i svrhovitim te izvorom ideja za rad. Predlažu konkretnije teme i više materijala za rad, kao i prikaz provedenih aktivnosti kroz fotografije i filmove. S druge strane, pojedinim odgojiteljima je previše „zadaca“ i tablica.

2.4. SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ DJECE PREDŠKOLSKJE DOBI

Jedna od bitnih zadataka i ove pedagoške godine bila je praćenje i poticanje socio-emocionalnog razvoja djece predškolske dobi. Ova bitna zadatak prožima brojne aspekte odgojno – obrazovnog rada, pa tako i stručno usavršavanje odgojitelja putem edukacija. Cilj ove edukacije bio je osnaživanje kompetencija odgojitelja u području socio-emocionalnog razvoja, odnosno osvještavanje i usavršavanje osobnih vještina odgojitelja, optimizacija praćenja razvoja djece te zajedničko planiranje poticaja i adekvatnih metoda rada za razvoj emocionalne inteligencije.

Radionice su se realizirale kroz pet susreta tijekom pedagoške godine (listopad, studeni, veljača, ožujak, travanj), a odgojitelji su se uključili prema vlastitom interesu te ih je bilo uključeno 37. Voditeljica radionica bila je psihologinja.

Na zadnjem susretu odgojiteljice su procjenjivale kvalitetu provedenog aktiva te je opća ocjena (na skali od 1 do 6) visoka (5,88) te možemo zaključiti kako su odgojiteljice zadovoljne kvalitetom ovog aktiva. Većina odgojitelja (88,5%) smatra da je organizirano dovoljno susreta, dok 11,5% smatra da ih je bilo premalo. Svi odgojitelji navode kako su im obrađene teme bile zanimljive ili uglavnom zanimljive te primjenjive ili uglavnom primjenjive. Vlastiti angažman procjenjuju od uglavnom pasivno do aktivno iz razloga što se dio odgojitelja ne osjeća ugodno kada treba govoriti o sebi pred drugima. Navode kako su im radionice bile zanimljive i poticajne, osvijestili su vlastite unutarnje procese i osnažile ih što im je pomoglo u daljnjem radu. Korisnim procjenjuju i dobivene

materijale i ideje za rad s djecom po programu Poticanje pozitivnog razvoja djece putem emocionalnog opismenjavanja te Kurikulu otpornosti.

INTERESNE SKUPINE

Projekti koji se provode u kontinuitetu realizirani su ove pedagoške godine kroz stručno usavršavanje unutar ustanove kroz interesne skupine čiji su moderatori bili odgojitelji koji provode navedeni projekt, metodu i dr.:

Interesna skupina	Moderatori	Smjernice
"Škole za Afriku-škole za život", provodi se od 2012./2013.	Marina Mavračić, Anita Jurelinac	- prema vlastitom afinitetu odgojitelji su se uključili u interesnu skupinu
"Mi jedemo odgovorno", provodi se od 2015./2016.	Ana Budinščak, Martina Štefić	
e-Twinning, provodi se od 2015./2016.	Mihaela Pustaj, Maja Sabadi	- dinamiku susreta kreirali su moderatori u dogovoru s dionicima uključenima u pojedinu interesnu skupinu
"Pozdrav svijetu", provodi se od 2016./2017.	Sanja Šimić, Martina Križančić,	- na prvom susretu bit će dogovoren hodogram
Metoda Persona Doll, provodi se od 2009./2010.	Đurđa Šmit	
Glazba, pokret i likovnost kod djece	Petra Puh, Tamara Fabijanić Franić	- vodila se potpisna lista i zapisnik koji je predan stručnoj službi po završetku susreta
Tradicija i kulturna baština	Danica Divjak	- odgojitelji uključeni u posljednje dvije interesne skupine moderatora će izabrati na prvom susretu - u mjesecu svibnju, 2018. godine predstavnici interesnih skupina prezentirali su postignuća ostvarena tijekom pedagoške godine - dokumentacija se nalazi arhivirana kod pedagoginje

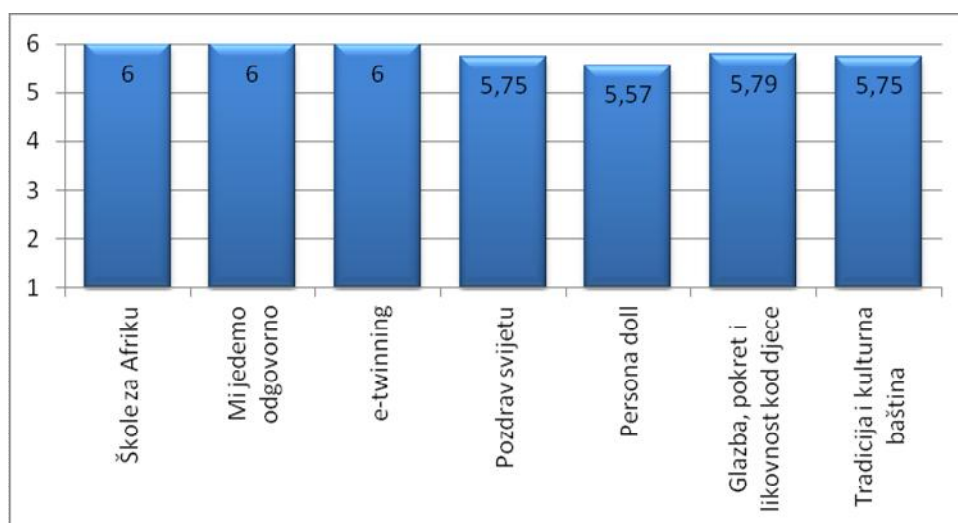
Provedene aktivnosti odgojnih skupina koje su uključene u projekt "Škole za Afriku", "Mi jedemo odgovorno", "Pozdrav svijetu", "e-Twinning", "Metoda Persona Doll" navedene su pod točkom Odgoj i obrazovanje za ljudska prava i demokratsko građanstvo-odgoj za različitost. Interesne skupine svoje ime dobile su prema projektima koje provodimo u kontinuitetu osim dviju interesnih skupina, a to su: "Glazba, pokret i likovnost kod djece" i "Tradicija i kulturna baština".

Provedene aktivnosti u odgojnim skupinama odgojitelja koji su bili uključeni u interesnu skupinu "Glazba, pokret i likovnost kod djece": na jednom od susreta odgojiteljica Đurđa Šmit prezentirala je novi pristup priči i tom prilikom odgojiteljice upoznala s zvučnom pričom pod nazivom „Zimska priča“ koja je bila poticaj za osmišljavanje sličnog sadržaja za predstavu "Čarobno uskršnja škrinja" koju je napisala odgojiteljica Daniela Bobinski. Predstavu čine odabrani likovi sa svojim specifičnim karakteristikama, zvučnim obilježjima i načinima kretanja. Djeca su sjajno prihvatila predstavu uživajući u svim njenim sastavnicama (priča, likovi, kostim, pokreti, zvukovi), aktivno su

sudjelovala u predstavi svojim prijedlozima koji su i doveli do zajedničkog rješenja, a to je kako otvoriti čudesnu kutiju koje sadržavalo slatko iznenađenje za kraj, za svako dijete. Predstavu su pogledala djeca iz svih objekata.

Provedene aktivnosti u odgojnim skupinama odgojitelja koji su bili uključeni u interesnu skupinu "Tradicija i kulturna baština": polazna točka u samom radu bila je pozitivna reakcija djece na sadržaje i aktivnosti vezane uz tradiciju. Cilj interesne skupine bio je očuvati i približiti djeci tradicijske i kulturne vrijednosti našeg kraja. Plan puta bio je obogatiti prostor vrtića starinskim predmetima, kroz etno sadržaje upoznati djecu s tradicijskim vrijednostima i običajima (stanovanje, odijevanje, glazba, stari zanati...), približiti tradicionalno obilježavanje blagdana, pokazati i naučiti djecu igranje tradicijskih igara. U predškolskom odgoju osjećaji vezani za baštinu uglavnom se njeguju na određene datume, ali mi smo se trudile da tradicijski duh živi u našim skupinama svakodnevno te su se djeca susretala s tradicijom kroz različite aktivnosti kao što su: blagoslov hrane i kruha, izrada tradicijskog nakita za bor, sijanje pšenice, kićenje bora, blagoslov vrtića, etno izložba „Život i običaji cvetkovačkog kraja u prošlosti“, obilježavanje Valentinova-Ptičice se žene, Fašnik- maškare tjeraju zimu i svako zlo, Bojanje jaja tradicionalnim prirodnim metodama, obilježavanje Jurjeva, projekt „Dajmo djeci korijene i krila“-tradicijske drvene igrčke donirane vrtiću koje su putovale u odgojne skupine odgojitelja uključenih u ovu interesnu skupinu. Upoznali smo tradicijske igre na moderan način: "Čičulin", "Pagus", "Zvutka", narodni vez i tkanje, igre u centru tradicije, narodne igre, narodne priče, narodne igre s pjevanjem, utiskivanje i iscrtavanje čipke po glinamolu, „Čemu služi rifljača?“, učili smo starinske nazive, igramo smo „Kljukicu“. Kroz etno sadržaje djeca su upoznala tradicijske vrijednosti i običaje našega kraja, ali i cijele Hrvatske, spoznala više o tome kako su živjeli naši predci, razvijala su kooperativnost u zajedničkom radu i igri te zavoljela stare igre, pjesme, plesove te ih rado odabiru i dalje u igri.

Graf. Prosječne ocjene pojedinih interesnih skupina

UREĐIVANJE INTERNET STRANICE VRTIĆA

Odgojitelji su protekle pedagoške godine prema vlastitom interesu prilagali sadržaje iz područja neposrednog odgojno – obrazovnog rada koji su objavljivani na Internet stranici vrtića. Na ovaj način su korisnici, ali i šira društvena zajednica upoznavani s radom Ustanove.

STRUČNO USAVRŠAVANJE VAN USTANOVE

VRIJEME I MJESTO ODRŽAVANJA	TEMA	SUDIONICI
14.9.2017., Zagreb	Likovnost u službi cjelokupnog razvoja djeteta	Tomislava Skok Mišković Snježana Janković
14. – 16.9.2017., Solaris, Šibenik	Jačanje kompetencija psihologa	Psihologinja
2. – 4.10.2017., Opatija	Jesenska škola HPKZ-a: Odgoj za obrazovanje i obrazovanje za odgoj	Ravnateljica Pedagoginja Martina Križančić
3.10.2017. DV Krijesnica, Zagreb	Sekcija predškolskih rehabilitatora	Defektologinja
12.10.2017., Zagreb	Usavršavanje u području javne nabave	Tajnica
24.10.2017. Brežice, Slovenija	"Mi jedemo odgovorno"	Pedagoginja VMS Martina Štefić
8.-10.11.2017., Vodice	Razvijanje profesionalnih kompetencija stručnog suradnika pedagoga	Ravnateljica Pedagoginja
8.-11.11.2017., Zadar	25. GKHP: Prava i društvena pravednost	Psihologinja
30.1.2018. Učiteljski fakultet u Zagrebu	Fašnik i Valentinovo kao poticaj za likovne aktivnosti u dječjem vrtiću	Anita Buri Katarina Šošarić Marina Kupina Ivana Kralj Tomislava Skok Mišković
22.2.2018. Zdravstveno veleučilište, Zagreb	3. masterclass tečaj za zdravstvene djelatnike	VMS
5.-7.3.2018., Opatija	Proljetna škola HPKZ-a „Izazovi unapređenja suvremenog obrazovanja“	Ravnateljica Pedagoginja
14.3.2018., Slunj	Projekti nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo	Ivan Rak Natalija Škiljan Lidija Tomačić Željka Žužak
20.3.2018., Zagreb	8. Regionalna smotra projekata dječjih vrtića iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo	Tihana Brković Skukan
21.3.2018., Zagreb	Glazba kao multimodalni diskur u radu s djecom rane i predškolske dobi	Melita Miskiće, Sandra Žalac, Branka Haramija
23.-24.3.2018., Rab	8. konferencija Rastimo zajedno (za 5 održanih ciklusa radionica RZ priznanje će primiti Irena Vugriniček Štimac i Mihaela Pustaj)	Ravnateljica Pedagoginja Irena Vugriniček Štimac Valentina Božić
27.3.2018., Zagreb	Raspodjela rezultata Financijski izvještaj za 1. kvartal 2018 za proračunske korisnike	Računovodstveni radnik

5.-7.4.2018., Primošten	12. međunarodni kongres SERH-a „Suvremeno poimanje i identitet edukacije i rehabilitacije“	Defektologinja Logopedinja VMS
9.4.2018. Zdravstveno veleučilište Zagreb	Primjena opće uredbe EU o zaštiti osobnih podataka u zdravstvenom sustavu u skladu s GDPR	VMS
12.-13.4.2018. Čakovec	Zajedno rastemo _ redefiniranje prakse i teorije ranog i predškolskog odgoja	Ravnateljica Pedagoginja Defektologinja Logopedinja
9.5.2018., Zagreb	Kurikulum vrtića - zagrebački model ranog i predškolskog odgoja	Defektologinja Tea Vinščak
13.5.2018. Zagreb	Zaštita osobnih podataka u skladu s GDPR	Tajnica
16.5.2018., Zagreb	Pričanje priče i lutkarske igre u ranom djetinjstvu	Jadranka Volmut Maja Haramija Špoljar Tijana Rajaković Zvonimira Pintur
29.5.2018., Zagreb	Stručni skup za pripravnike	Ivana Kralj Mateja Pustaj
1.6.2018., Rimske Toplice, Slovenija	4. Međunarodna konferencija projekta "Pozdrav svijetu"	Ravnateljica Sanja Šimić Martina Križančić
12.6.2018., Zagreb	Stručni skup za pripravnike	Lucija Kunović

VI. SURADNJA S DJETETOVOM OBITELJI

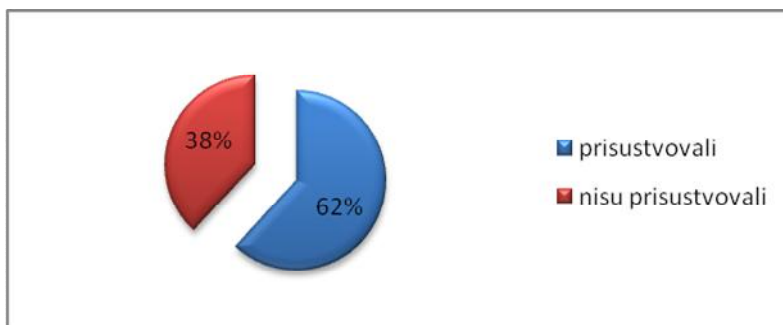
Pod suradnjom s djetetovom obitelji podrazumijevamo individualnu i skupnu suradnju. Pod individualnom suradnjom smatramo sudjelovanje roditelja u životu skupine (posjete), donošenju neoblikovanog materijala prema vlastitom afinitetu i individualne razgovore te svakodnevne susrete s odgojiteljima, a pod grupnom suradnjom smatramo roditeljske sastanke i sudjelovanje u radionicama.

Suradnja s roditeljima novoupisane djece:

Za roditelje novoupisane djece je tijekom lipnja održan inicijalni informativni roditeljski sastanak, na kojem su roditelji, predavanjem ravnateljice te putem letaka dobili osnovne informacije o samom vrtiću, načinu rada, djelatnicima te njihovim pravima i dužnostima. Tijekom lipnja i srpnja, stručni tim je obavio individualne razgovore s roditeljima svakog upisanog djeteta, a razgovoru prisustvuje i dijete koje se upisuje. U inicijalnom razgovoru upoznajemo roditelje s našom ustanovom, programom i načinima realizacije programa te saznajemo što je moguće više informacija o djetetu koje u rujnu kreće u vrtić, a koje su nam potrebne za uspješan rad s djetetom. Na taj način svakom djetetu možemo pristupiti individualno, u skladu s njegovim specifičnim potrebama i olakšati prilagodbu na vrtić i roditeljima i djetetu. Prilikom inicijalnog razgovora s roditeljima djece s teškoćama u razvoju, provedeni su postupci predviđeni Protokolom postupanja djelatnika dječjeg vrtića u procesu inkluzije djece s teškoćama u razvoju.

Za roditelje novoupisane djece je na početku pedagoške godine održan roditeljski sastanak sa temom „Prilagodba djeteta na vrtić“. Roditeljski sastanci realizirani su neposredno prije prvog dana dolaska djeteta u vrtić. Roditeljski sastanak za objekte u Jastrebarskom, Cvetkoviću i Gorici Svetojanskoj održan je u centralnom objektu, a vodile su ga viša medicinska sestra, pedagoginja i psihologinja. Roditeljski sastanak u objektu Desinec vodile su defektologinja i logopedinja. Na tim sastancima kroz razgovor i pripremljene letke nastojimo informirati roditelje o tome što je prilagodba, na koji način provodimo prilagodbu i zašto je važno postepeno dovođenje djeteta u vrtić, o mogućim ponašanjima i reakcijama djeteta kako bi i roditeljima i djeci što lakše protekli prvi dani u vrtiću. Također je cilj i što više smanjiti početnu zbunjenost i gužvu u vrijeme kad je najvažnije svu pažnju usmjeriti na dijete, a ne na organizacijska pravila. Na tim roditeljskim sastancima dogovoreni su termini prilagodbe u novim skupinama (Bubamare, Oblačići, Medeki, Pčelice, Zebrice). Na sastancima je roditeljima ponuđena mogućnost dolaska u vrtić s djetetom na „Dan otvorenih vrata“ neposredno prije početka pedagoške godine. Odaziv roditelja je i ove godine bio velik, a reakcije roditelja pokazuju da je ta mogućnost i njima i djeci olakšala odvajanje.

U samom tijeku prilagodbe realizirane su 3 radionice za roditelje u Jastrebarskom te 3 radionice za roditelje u Desincu u organizaciji stručnog tima s ciljem olakšavanja odvajanja i podrške roditeljima. Tim radionicama obuhvaćeno je ukupno 61,9 % roditelja novoupisane djece (78 od 126 roditelja).

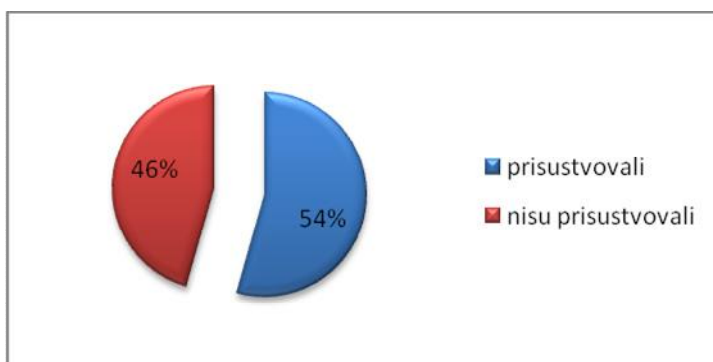

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na radionicama u tijeku prilagodbe

Također je održan roditeljski sastanak za roditelje djece koja će pohađati program predškole. Sastanak su vodile logopedinja i pedagoginja s odgojiteljicom koja će voditi program predškole. Na tom roditeljskom sastanku roditelji su upoznati sa programom, načinom rada i rasporedom održavanja programa.

Suradnja s roditeljima djece školskih obveznika

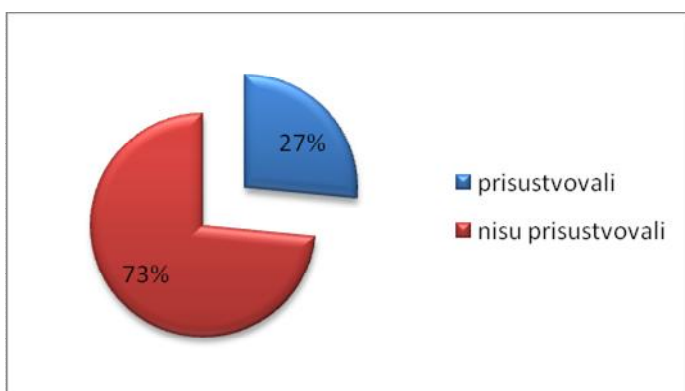
Tijekom studenog održani su roditeljski sastanci za roditelje djece školskih obveznika kao i za roditelje koji žele ranije upisati djecu u prvi razred. Tema roditeljskog sastanka bila je „Razvoj djeteta u godini pred polazak u školu“. Roditeljski sastanci su se održali u dva termina za roditelje djece u primarnom programu i programu predškole, a voditeljice sastanaka bile su logopedinja i psihologinja. Tim roditeljskim sastancima obuhvaćeno je 54,4 % roditelja djece školskih obveznika (80 od ukupno 147 djece školskih obveznika).

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na roditeljskom sastanku „Razvoj djeteta u godini pred polazak u školu“

U siječnju je za roditelje djece školskih obveznika održan roditeljski sastanak u sklopu CAP programa na kojem su roditelji upoznati sa problemom zlostavljanja te CAP programom i njegovom provedbom u vrtiću kroz radionice za djecu. Roditeljske sastanke vodila je psihologinja, uz pomoć odgojitelja – članova CAP tima, koji su prezentirali same radionice.

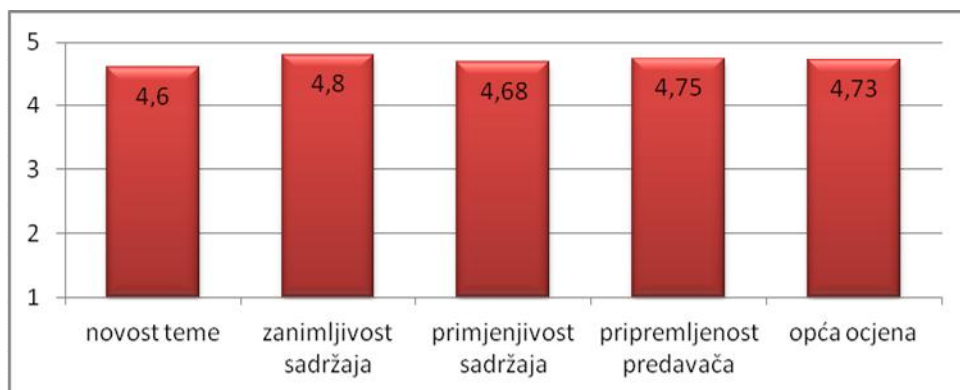
Na roditeljskom sastanku bilo je prisutno 39 roditelja (26,5 %) i 5 djelatnika vrtića koji nisu prisustvovali predavanju za djelatnike.

Graf. Proporcija roditelja prisutnih na CAP roditeljskom sastanku

Na kraju roditeljskog sastanka roditelji i djelatnici vrtića procijenili su pet dimenzija kvalitete sastanka (novost teme, zanimljivost i primjenjivost sadržaja, pripremljenost predavača te opća

ocjena) na skali od 1 do 5, a rezultati su prikazani na grafu. Sve dimenzije ocijenjene su visokim ocjenama, što govori u prilog kvaliteti sastanaka.

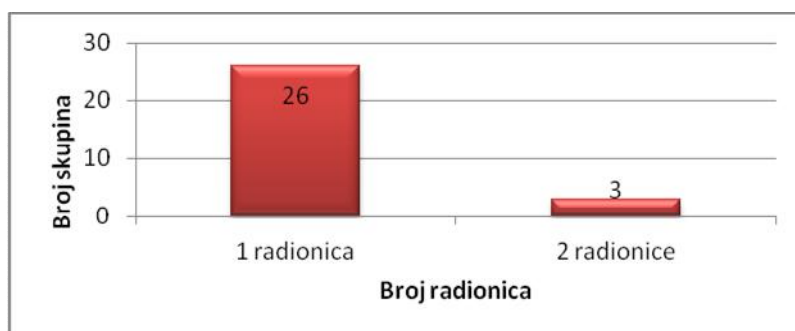
Graf . Procjena pet aspekta kvalitete CAP roditeljskih sastanaka od strane roditelja i djelatnika, (N=81)

Komunikacijski roditeljski sastanci:

Godišnjim planom rada predviđena su najmanje tri komunikacijska roditeljska sastanka za svaku skupinu, te su isti i održani. Teme roditeljskih sastanaka na početku pedagoške godine su prvenstveno bile povezane s upoznavanjem plana i programa rada odgojne skupine te provedbom perioda prilagodbe, osobito u novim skupinama. Teme ostalih komunikacijskih roditeljskih sastanaka većinom su proizašle iz trenutnih potreba odgojnih skupina, odgojitelja, djece i roditelja. Tako su se odnosile na aktivnosti za poticanje cjelokupnog razvoja, poticanje razvoja dječje kompetencije, razvoj slike o sebi kod predškolskog djeteta, prepoznavanje i izražavanje emocija kod djece, trenutne zdravstvene potrebe npr. kako čuvamo zdravlje djece u vrtiću, osamostaljivanje – briga o sebi, dosljednost i postavljanje granica u odgoju, projektno učenje, moje dijete i njegove potrebe, odgovornost, uloga igre u poticanju cjelokupnog razvoja djeteta, dijete i kreativnost, analiza odgojno-obrazovnog rada u proteklom razdoblju.

Radionice s roditeljima

Popraćen je i broj radionica s roditeljima tijekom protekle pedagoške godine. Radionice su održavane u uoči Tjedna solidarnosti, Uskrs. Ukupno su održane 32 radionice s roditeljima u 28 odgojnih skupina primarnog programa i 2 skupine predškole što je prikazano na sljedećem grafu. Minimalno je bio prisutan 1 roditelj, a maksimalno 12 roditelja.

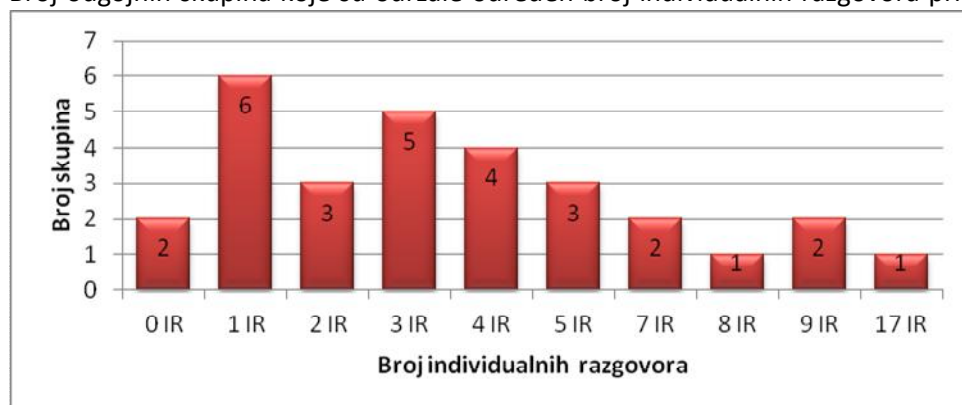

Graf. Broj radionica održanih po skupinama

Individualni razgovori

Ove pedagoške godine je održano je po odgojnoj skupini od 0 do 17 individualnih razgovora s tendencijom grupiranja oko nižih vrijednosti (prosječan broj održanih razgovora po skupini je 3,97).

Broj odgojnih skupina koje su održale određen broj individualnih razgovora prikazan je u grafu niže.

Procjena suradnje s roditeljima od strane odgojitelja

U svojim godišnjim izvješćima odgojitelji su na skali od 1 do 6 procjenjivali zadovoljstvo ukupnom suradnjom s roditeljima te prosječna ocjena odgojitelja iznosi 5,34. Odgojitelji navode da su zadovoljni uključivanjem roditelja u život i rad skupine, otvorenom i kvalitetnom komunikacijom, podrškom u planiranim aktivnostima i aktivnim uključivanjem u realizaciju projekata, odazivom na roditeljske sastanke, donošenjem neoblikovanog materijala. Dio odgojitelja navodi kako su nezadovoljni zbog manjeg broja prisutnih roditelja na komunikacijskim roditeljskim sastancima i radionicama, nezainteresiranosti za kutić za roditelje. Smatraju da se dio roditelja nema mogućnost više uključiti u život skupine zbog radnih obaveza.

RADIONICE ZA RODITELJE "RASTIMO ZAJEDNO"

Cilj radionica je da roditelji od stručnjaka i drugih roditelja dobiju informacije i podršku koji će im pomoći da se u svojoj roditeljskoj ulozi osjećaju sigurnije i zadovoljnije, a da njihova djeca ostvaruju pravo na roditeljstvo koje najviše doprinosi njihovoj dobrobiti i budućem emocionalnom, socijalnom i kognitivnom razvoju. Temeljne postavke ovih radionica: prve godine života osobito su važne za razvoj svakog ljudskog bića, mozak djeteta najintenzivnije se razvija upravo u tom razdoblju, već u dobi od tri godine vidljive su razlike u socijalnom i intelektualnom razvoju djece koje ne ovise o prihodima ni o obrazovanju roditelja, već o tome kako se roditelji bave djecom kod kuće, kako podržavaju njihovu znatiželju i učenje, prve godine su važne i zato jer se iskustvo o sebi i drugim ljudima iz prvih godina prenosi na kasnije godine života. Radionice su koncipirane kroz dvanaest susreta i jasno su strukturirane. Deveti ciklus radionica za roditelje održan je od listopada, 2017. do kraja prosinca, 2017. godine za 5 polaznica. Voditeljice ovih radionica bile su tri odgojiteljice koje su educirane za provođenje ovih radionica, a to su: odgojitelj-savjetnik Mihaela Pustaj, odgojiteljica Valentina Božić i Irena Vugriniček Štimac.

Neke misli i poruke polaznica radionica za roditelje "Rastimo zajedno" po završetku istih (Upitnik za evaluaciju programa radionica RZ):

1. Što smatrate najkorisnijim dobitkom za sebe?

"Proširila sam znanje u odgoju svoje djece", "Nadopuna znanja o dobrom roditeljstvu, nove vještine za budućnost", "Više razumijevanja i strpljenja", "Osnaživanje i spoznaju da volim svoje dijete i da smo na dobrom putu prema dugoročnim ciljevima", "Više osobne odgovornosti".

2. Što smatrate najkorisnijim dobitkom za svoje dijete?

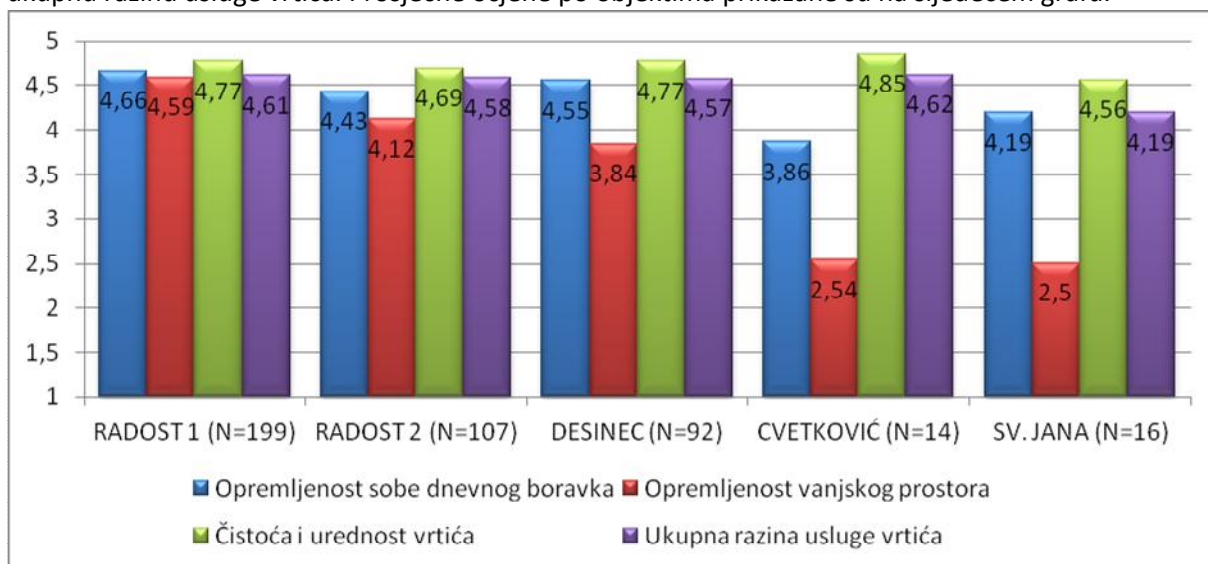
"Više strpljenja, međusobnog druženja", "Majka sa više strpljivosti, edukacije prepoznati potrebe svoga djeteta te pravodobno i pravovaljano reagirati na rast i razvoj malog čovjeka", "Bolji roditelj", "To što ćemo u neke situacije ući smireno i razumno i rješavati probleme bez drame i vikanja. Svaki rad s djetetom je dobra stvar i sada kada znamo neke tehnike, svi smo na dobitku!", "Dobiva veću pažnju roditelja".

Na trećem komunikacijskom roditeljskom sastanku odgojnih skupina roditelji su pozvani da se prijave na neobaveznu listu polaznika radionica za roditelje "Rastimo zajedno" koje će s realizacijom započeti s novom pedagoškom godinom.

Procjena suradnje s vrtićem od strane roditelja:

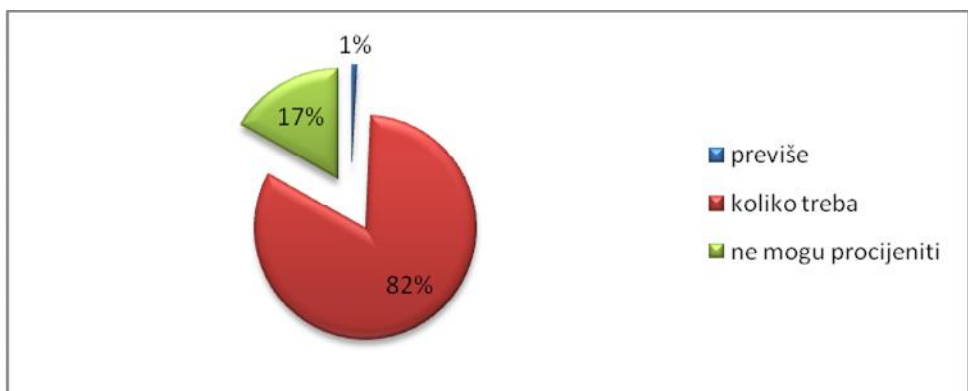
Tijekom pedagoške godine roditelji su ispunjavali upitnik kojim su procjenjivali kvalitetu života u vrtiću, komunikaciju s djelatnicima i sudjelovanje u životu vrtića. Od ukupno 552 podijeljena upitnika u primarnom programu i programu predškole, vraćeno je 428 odnosno 72,3 % upitnika.

Zanimalo nas je koliko su roditelji zadovoljni uvjetima u vrtiću te su na skali od 1 do 5 procjenjivali opremljenost sobe dnevnog boravka, opremljenost vanjskog prostora, čistoću i urednost vrtića te ukupnu razinu usluge vrtića. Prosječne ocjene po objektima prikazane su na sljedećem grafu.

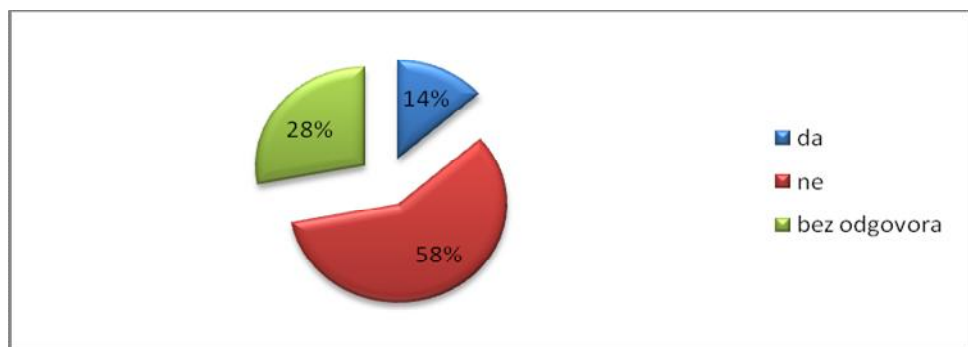
Graf. Zadovoljstvo roditelja uvjetima u vrtiću

Također nas je zanimalo što roditelji misle o programima koje nudimo (Montessori program, cjelodnevni i kraći program engleskog jezika, igraonica potencijalno darovite djece, sportski program, program ljetovanja, klizanje). Većina roditelja (82 %) smatra da ima dovoljno programa. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

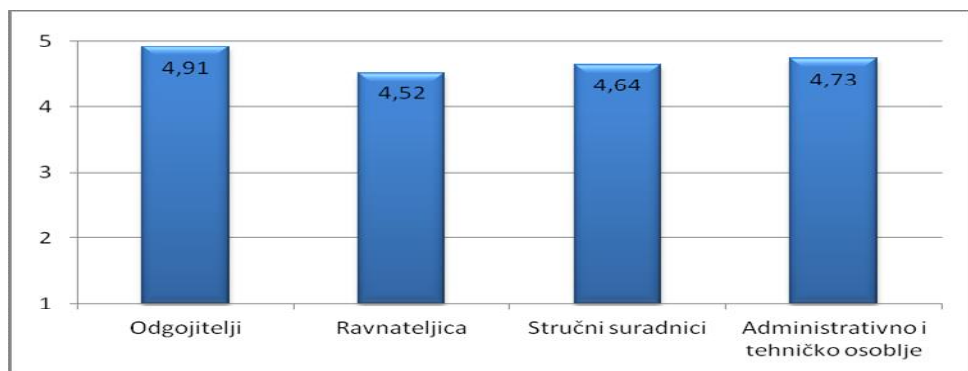
Graf. Zadovoljstvo roditelja raznolikošću programa

58,4 % roditelja smatra da ne treba pokretati novi program, 28 % nije dalo odgovor na pitanje biste li željeli neki novi program u vrtiću, a 13,6 % smatra da bi trebali uvesti novi program. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

Programi koje predlažu su: ples/ritmika, njemački jezik, sportske aktivnosti – plivanje, tenis, vježbanje, glazbena igraonica, likovne radionice, razne radionice za roditelje, kreativne radionice, informatika, svejedno koji uz uvjet da se ne plaća, engleski u sv. jani

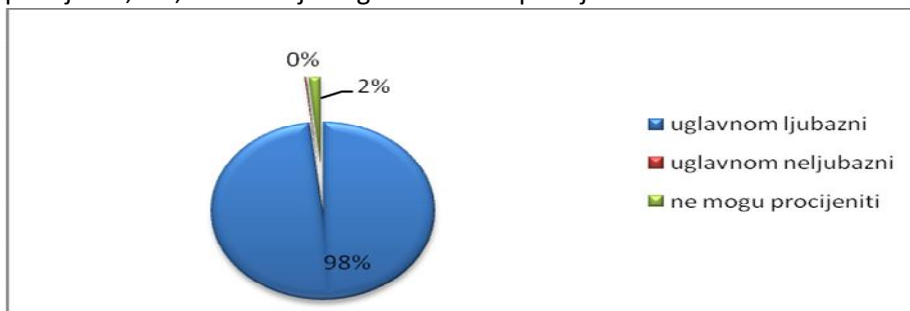
Ocjenama od 1 do 5 roditelji su procjenjivali zadovoljstvo djelatnicima vrtića (odgojitelji, ravnateljica, stručni suradnici,, administrativno i tehničko osoblje). Prosječne ocjene prikazane su na sljedećem grafu.

Graf. Zadovoljstvo djelatnicima vrtića

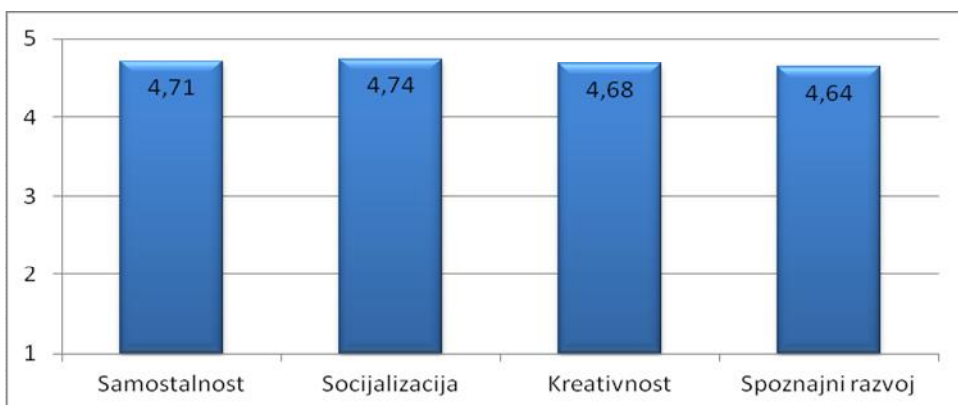
Zanimalo nas je i kako roditelji procjenjuju kvalitetu komunikacije između djelatnika vrtića i roditelja. Većina roditelja (97 %) smatra da su djelatnici uglavnom ljubazni i uslužni u komunikaciji s

roditeljima. 0,2 % smatra da su djelatnici uglavnom neljubazni i neuslužni, 1,6 % roditelja ne može procijeniti, a 1,2 % ne daje odgovor na ovo pitanje.

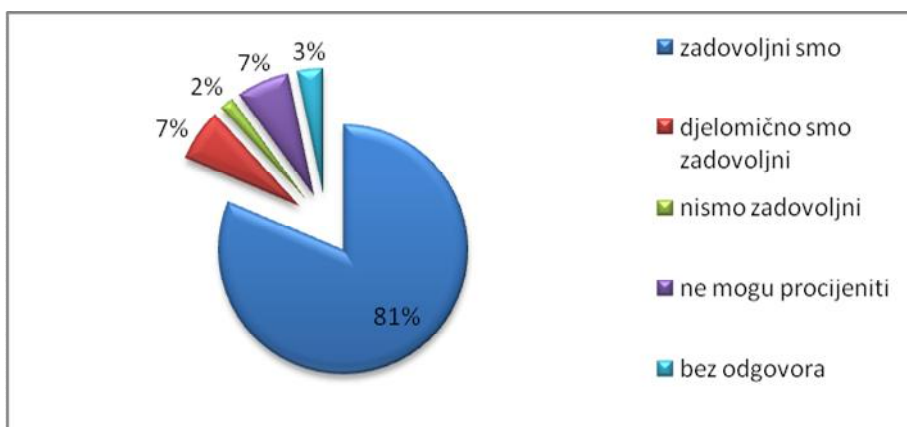
Graf. Procjena kvalitete komunikacije između djelatnika vrtića i roditelja

Na skali od 1 do 5 roditelji su procjenjivali u kojoj mjeri Vrtić pridonosi različitim aspektima razvoja djeteta (samostalnost, socijalizacija, kreativnost, spoznajni razvoj). Prosječne ocjene su visoke te možemo zaključiti kako roditelji smatraju da vrtić u velikoj mjeri doprinosi različitim aspektima razvoja. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

Graf. Doprinos vrtića pojedinim aspektima razvoja djeteta

Također nas je zanimalo jesu li roditelji zadovoljni osiguravanjem uvjeta za sigurno okruženje djeteta (materijalni i organizacijski uvjeti kao npr. zaključavanje vrtića od 9,00 do 14,00 sati, punomoći za odvođenje djece iz vrtića, provedene aktivnosti s djecom o zaštiti i samozaštiti). Većina roditelja (81,3%) zadovoljno je uvjetima za sigurno okruženje, 6,8 % je djelomično zadovoljno, 1,9 % roditelja nije zadovoljno, a 10,1 % roditelja ne može procijeniti ili ne daje odgovor na to pitanje. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

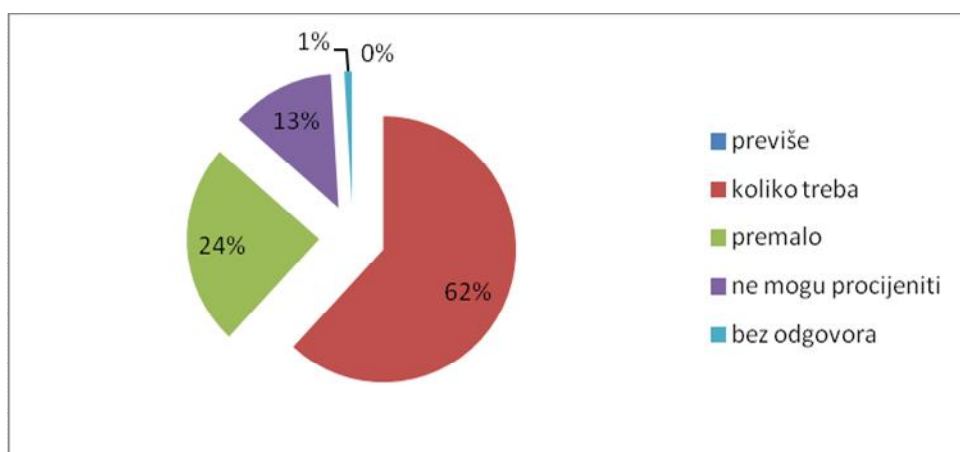
Graf. Osiguravanje uvjeta za sigurno okruženje djeteta

Roditelji koji su zadovoljni to objašnjavaju na sljedeće načine: to je važno za sigurnost djeteta, nikada nije bilo problema, djeca su na sigurnom, u sigurnom okruženju, zadovoljava moje potrebe, sve je u interesu djeteta, osoblje se pridržava sigurnosnih uvjeta, dijete je na sigurnom i s njim se radi na adekvatan način, sigurnost djece je u potpunosti zastupljena, zadovoljava sve uvjete sigurnog okruženja, postoje mjere znači netko razmišlja o tome, ulaz dobro osmišljen, zaključavaju se vrata, ograđeni prostori, punomoći sve je pod kontrolom, djeca trebaju biti zaštićena, u potpunosti se možemo osloniti na odgojitelje, mjere se provode, tako treba biti radi sigurnosti, nismo uočili nepravilnosti, sve se radi za sigurnost djece, provodi se dovoljno mjera, osjećam se bezbrižno, odgovara našim potrebama, sigurnost djece je na prvom mjestu, sve se provodi adekvatno, isti pristup i disciplina za sve, pridaje se dovoljno važnosti sigurnosti djece, sve to doprinosi kvaliteti usluge, mjere osiguranja stvarno na razini, oduševljeni edukacijom o zaštiti i samozaštiti, odlično što se provodi CAP program, s punim povjerenjem mogu ostaviti dijete u vrtiću.

Roditelji koji su djelomično zadovoljni navode sljedeće: može ući tko hoće i kad hoće, ako je pravilo da su vrata zaključana u tom periodu, onda to treba vrijediti za sve, fali video nadzor radi dodatne zaštite, uzimanje odgojitelja iz skupine ne čini nas sigurnima, vrata parkinga nije moguće zatvoriti (Desinec), djeca mogu istrčati na parkiralište, roditelji se ne pridržavaju zatvaranja vrata, e-dnevnik sa slikama aktivnosti tokom dana. 16 roditelja koji su djelomično zadovoljni ne navodi objašnjenje.

Roditelji koji nisu zadovoljni mjerama sigurnosti navode sljedeća objašnjenja: loša adaptacija prostora u Desincu, loša ulazna vrata na parkiralištu se ne daju zatvoriti (Desinec), ne uspijem spremati dijete do 9h, ograda često otvorena, otključavanje vrata ometa rad odgojitelja, stavlja roditelje u neugodnu situaciju kada trebaju kasnije dovesti dijete, odgajatelji su prekruti 1 roditelj ne navodi razlog nezadovoljstva.

Roditelje smo pitali što misle o količini organiziranih kulturno-umjetničkih i zabavnih programa. Većina roditelja (61,9 %) smatra da ih ima koliko treba, 24,5 % smatra da ih je premalo, 13,5 % roditelja ne može procijeniti ili ne daje odgovor na ovo pitanje, a nitko ne smatra da ima previše takvih programa. Rezultati su prikazani na sljedećem grafu.

Graf. Zadovoljstvo količinom organiziranih kulturno-umjetničkih i zabavnih programa

VII. SURADNJA S DRUŠTVENIM ČIMBENICIMA

Planirana suradnja sa društvenim čimbenicima ostvarena je u potpunosti.

Tablica 25. Prikaz tipova suradnje vrtića sa različitim društvenim čimbenicima

Ustanova	Sadržaj
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta - Agencija za odgoj i obrazovanje - Filozofski fakultet, Odsjek za pedagogiju, Zagreb - Učiteljski fakultet, Zagreb - Učiteljski fakultet, Petrinja - Učiteljski fakultet, Odsjek u Čakovcu - Odjel za izobrazbu učitelja i odgojitelja Zadar - Sveučilište Jurja Dobrile, Pula - Edukacijsko rehabilitacijski fakultet - Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje - Centar za podršku roditeljstvu "Rastimo zajedno" - Pučko otvoreno učilište „Korak po korak“ - Centar za poticanje darovitosti djeteta "Bistrić" - Hrvatsko Montessori društvo, Zagreb - Udruga «Lijepa naša» - Inkluzivni centar za djecu Profectus, Jastrebarsko - UNICEF, Zagreb - Savez društava "Naša djeca" Hrvatske - Klub roditelja nedonoščadi "Palčići"	- konzultacije - skupovi - savjetovanja - seminar
- OŠ "Ljube Babića", Jastrebarsko - Glazbena škola, Jastrebarsko	- sudjelovanje u događanjima u organizaciji škole, upis djece u prvi razred
- Dom zdravlja Jastrebarsko - Institut za zaštitu majki i djece - Zavod za javno zdravstvo - Centar za socijalnu skrb Jastrebarsko	- zdravstvena zaštita djece – specijalistički pregledi -
- Poduzeća koja su direktno ili indirektno uključena u realizaciju programa - Crveni križ grada Jastrebarskog - VZ, DVD Jastrebarsko - Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb - Tehnički muzej „Nikola Tesla“, Zagreb - Etnografski muzej, Zagreb - Hrvatsko narodno kazalište, Zagreb - Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb - Turistička zajednica grada Karlovca - Gradsko kazalište "Trešnja", Zagreb - Zagrebačko kazalište lutaka, Zagreb - Slatkovodni akvarij „AQUATIKA“, Karlovac - Prirodoslovno-matematički fakultet-Botanički vrt, Zagreb	- posjete djece - donacije i sponzorstvo - organizacija kazališnih predstava - organizacija kraćih izleta - organizacija sportsko-rekreativnih programa
- Grad Jastrebarsko i druge općine	- financiranje - unapređivanje rada u primarnom programu i programu predškole
- Centar za kulturu Jastrebarsko (kino)	- organizacija posjeta izložbama, kazališnim i

- Narodna knjižnica i čitaonica Jastrebarsko - Gradski muzej i galerija Jastrebarsko - Turistička zajednica grada Jastrebarskog - Društvo Naša Djeca Jastrebarsko - Hrvatski šumarski institut Jastrebarsko - Vode, Jastrebarsko - Ceste, Jastrebarsko - Karate klub Jastreb, Jastrebarsko - Mali vitez, Jastrebarsko	kino predstavama, raznih manifestacija - organizacija izložbi radova djece i radnika Vrtića - posudba knjiga
- Ministarstvo turizma - Državni inspektorat ispostava Jastrebarsko - Policijska postaja Jastrebarsko - HAK Jastrebarsko - Jaska turist	- suradnja vezana za sigurnost djece u prometu i općenito
- Crkva svetog Nikole b. - Franjevački samostan	- organizacija posjeta
- drugi vrtići na području Zagrebačke županije i izvan nje (Zagreb, Samobor, Karlovac, Ozalj, Duga Resa, Rakov Potok, Kloštar Ivanić, Sv. Nedelje, Gvozda, Ogulin, Matulji, Vrhnika (Slovenija), Sisak Stari, Sisak Novi, Dugo Selo, Lipik ...)	- susreti djece i odgojitelja - razmjena iskustava
Mediji: - lokalni mediji - Školske novine - Stručni časopisi - Hrvatska radiotelevizija - Nova TV - TV4R, Karlovac - Radio "Kaj"	- promicanje predškolske djelatnosti
- internet stranica vrtića: www.radost-jaska.hr	- promicanje predškolske djelatnosti